

Yıkıldıça Yükselen Bina ANKARA RANT OYUNLARI 2012 :“DEMİRKAFES”

BU ALANA İYİ BAKIN

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı bir süre önce, biçimi, harcanan milyonlarca liranın ağırlığı ve hakkında açılan davalar nedeniyle kent üzerinde asılı kalan “Demirkafes”in söküleceğini müjdelmişti. Geçen sayımızda duyurduğumuz bu müjdenin, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi’nin kararı ile başlayan ve yakında Ankara’ya çarpacak olan dev bir “RANT” dalgasının habercisi olduğu ortaya çıktı.

SOLFASOL olarak, Ankara’da, israfı, rant yaratmayı, ortaya çıkan rantı yönlendirmek için yapılan imar cambazlıklarını, yargı kararlarının arkasından dolanmayı, bu konulardaki pervasızlığın, gözükaralığın ulaştığı boyutları birebir, canlı olarak takip etmek için bu alana iyi bakın, diyoruz.

Aktan Acar, >> s.3

Mimarlar Odası’nda Toplu İşten Çıkarma....

Mehmet Onur Yılmaz >> s.2

Ölüm, Hep Bana, Bana mı Düşer Usta?

Aydın Bodur >> s.3

Büyük Atlama

Onur Mat >> s.6

Kapanan Bozacıya Ağıt

Akın Atauz >> s.8

Ankara Yahudi Mahallesi

Enver Arcak >> s.13

Tour de France ve Mayoları

Özgür Yalçın >> s.17

Siminya’dan “Kız Kısmı”

A.Ş.Soyal Acar&Selda Tuncer >> s.20

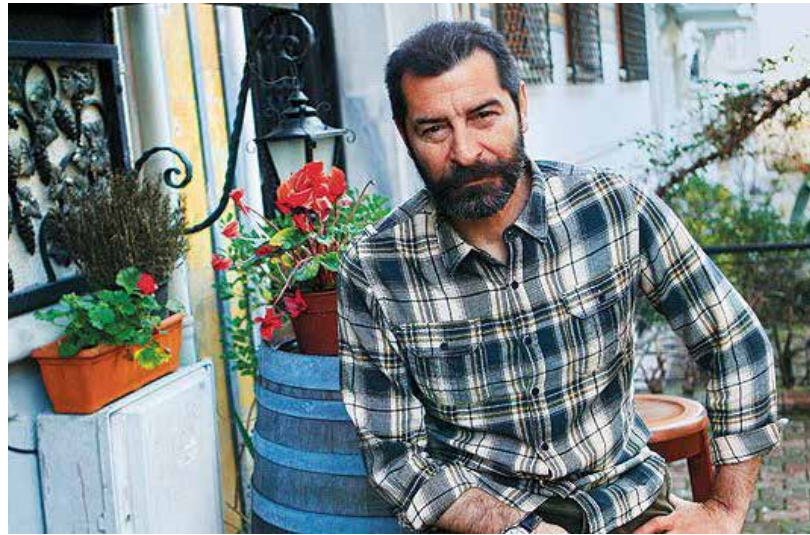
Ağaç Kasaplığı

Akın Atauz >> s.24

“Son”dan Başa Uğur Polat

Tiyatro ve sinema oyuncusu arkadaşım Uğur Polat’la artık vaktinin çoğunu geçirdiği Kaş’ta bir söyleşi gerçekleştirdim, “bu işlerin garipliğinden sıkıldığı” için kısa ve acılı olmaya çalıştım!

Söyleşi: Enver Arcak >> s.19

“Ressam Muhammed”

Muhammed’in evini çok uzaktan bile fark edebiliyorsunuz: Evin dış duvarları resimlenmiş... Çok büyük dış duvarlar, çok renkli biçimde resimlendirilmiş. Önce, okulun karşısında olduğu için, zannediyorsunuz ki okul yönetimi, çocuklar için izin almış ve çocuklar o evin dış duvarını resimlendirmiş. Yaklaştıkça görüyorsunuz ki, evin balkonu da, girişi de resimlendirilmiş. Muhammed, babası ile balkonda duruyor ve biraz konuştuktan sonra, bizi evin içine çağırıyorlar. Evdeki resimleri de görmemiz için.

Akın Atauz >> s.12

“Sana, O’nu Anlatmalıyım”

Biz Solfasol ekibi olarak insan onurunu küçük düşüren her çeşit, her türlü davranıştan iliklerimize kadar tiksiniyoruz. Bu sebeple Sultan Seçik’in mektubunu yayımlamamız gerektiğine karar kıldık. Ne nefret ne de intikam, sadece ve sadece utanç hissettik mektubun satırları arasında gezinirken. Güzel günler için yeşerttiğimiz umutlar adına bu mektubu yayımlamak zorunda kaldığımız için yüzümüz kızardı. Yüzü kızaran her habercinin bu mektubu sayfasının bir köşesine sığdırması dileği ile...

>> s.18

TOGO İşçisi Anlatıyor...

Togo Ayakkabı Fabrikası’ndan sendikalı oldukları için atılan işçiler direnişlerine umutla devam ediyor. Çirkin sıcak, Ramazan; zor oluyor... Togo işçilerinden sadece bir tanesi kadın işçi. Daha önce politize olmamış bir kadın işçinin sendikayla tanışması, ilk sloganı doğaçlama şekilde atarken hissettikleri, diğer işçi arkadaşları ile kurduğu ilişki oldukça farklı. Bir kadın olarak direniş mekânından çıktıktan sonra evine gittiğinde yaşadığı deneyim de farklı. Bu süreci bir de onun sesinden dinlemek ortaya başka bir resim çıkarıyor.

Söyleşi: Demet Gülççek >> s.15

TMMOB'da Hükümetin İstedığı Oluyor Mimarlar Odası'nda Toplu İşten Çıkarma Operasyonu

Mehmet Onur Yılmaz

Hükümet, yıllardır seçimlerine dışardan müdahil olamadığı, siyasi olarak yıldırımadığı, örgütsel olarak bileğini bükemediği Odaları, para kaynaklarını keserek dize getirmek niyetini bir süre önce uygulamaya koydu. Özellikle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne (TMMOB) bağlı Odaların ana mali kaynaklarından birisi olan "mesleki denetim zorunluluğu" kaldırıldı. Bu durum pek çok Oda da ama özellikle Mimarlar Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, Makina Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası gibi Odalarda gelirlerin yarıyarıya düşmesi anlamına geliyor.

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun üç yıl önceki TMMOB denetimi bu hamlenin ip uçlarını veriyordu. O günden beri hükümetin kendisi dışında, kamu adına konuşan ve genellikle de mühalif yönde konuşan Odalara varlık hakkı tanımayacağı seziliyordu. Geçen yıl Kanun Hükmünde Kararnameler fırtınası ile bu sezgi karşılığını buldu. Son yapılan düzenlemelerle de projelerin Odalarca kayıt altına alınması, denetlenmesi zorunluluğu ortadan kaldırıldı. Bu da mesleki denetim gelirlerinin sonu oldu.

Odaların bu krizi nasıl yöneteceğine dair hiç de iyi işaretler gelmiyor. Hükümetin uyguladığı astığım astık kestiğim kestik politikaların yansımaları, Odalar içinde kendini Oda çalışanları üzerinde göstermeye başladı.

İlk Toplu İşten Çıkarma Mimarlar Odası'nda

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nde, 3 Temmuz tarihinde 5 kişi sessiz sedasız işten çıkarıldı. Bu olay geriye kalan çalışanların 16 Temmuz 2012 tarihinde Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu'na yazdıkları bir yazı ile duyuldu. Yaşanan mali sıkıntı sebebiyle Mayıs ayında fazla mesai ücreti gibi bazı haklarından feragat eden personel bu zor süreci yönetime destek vererek birlikte atlatma niyetlerini bildirdiklerini, ancak öncesinde hiç bir ön görüşme yapmadan, birlikte bir çözüm yolu aramadan 3 Temmuz 2012'de ani bir personel toplantısı düzenlendiğini ve bu toplantıda E.S., ve O.Ü. adlı

çalışanların yüzlerine diğer çalışanların da bulunduğu bir ortamda işten çıkarıldıklarının bildirilmesi ile çok olduklarını belirtiyorlar. O sırada raporlu olan E.A., S.D. ve temsilcilik personeli olan A.Y.T'ye ise telefonla bilgi verilmiş. Söz konusu kişilerin işle ilişkileri aynı gün toplantıdan hemen sonra kesilmiş. Durumu gören diğer iki çalışan işten atılmayı beklemede hemen aynı hafta kendileri iş bularak Oda'dan ayrılmıştır. Geriye kalan personele henüz yapılan bir açıklama yok. Herkes huzursuz. İşten çıkarılanlarla görüştüğümüzde, bu süreçte en çok inciten şeyin yıllarca çalıştıkları işlerinden bir sabah apartopar çıkarılmak olduğunu ifade ettiler.

Hükümetin, en az iki yıldır gündeminde olan, nasıl gerçekleşeceği bile belli olan saldırısına karşı Mimarlar Odası'nın bu kadar hazırlıksız olması size de garip gelmiyor mu? Oysa Odalar, gelirleri ve giderleri açık, belli ve kontrol altında yapıldır. En ufak bir değişikliğin bütçeyi nasıl değiştireceği bilinir. Mesleki denetimin kesilmesi ile ortaya çıkacak tablonun da en azından iki yıldır bilinmekte olduğunu söylemek abartı olmayacaktır.

Bir Ağustos Böceği Hikayesi

Peki bu iki yıl içinde Mimarlar Odası, geliyorum diyen bu krize karşı ne yapmıştır? İlk akla gelenleri sayacak olursak:

- Mimarlar Odası Ankara Şubesi hiç de mecbur değilken, 2011'de tam 4.561.000 TL ödeme yaparak Akay Yokuşunda bir bina satın almıştır. Üstelik o bina alındığı gündem beri(yaklaşık 1,5 yıldır) boş durmaktadır. Boş duran binanın rayiç kira bedeli 30.000 TL civarındadır.--
- Mayıs 2011'den bu yana aylık bir yayın (100.000 kopya) basmakta ve bu yayın, üzerine para vererek 5 ayrı ulusal gazete ile Ankara'da ücretsiz dağıtımını yaptırmaktadır. Bu yayının sadece baskısı için harcanan para yıllık 450.000 TL civarındadır. Dağıtım için beş ulusal gazeteyle verilen para bunun dışındadır.
- Mart 2012'de şatafatı ile AKP il kongrelerini aratmayan bir Genel Kurul yapılmıştır.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkün ama gereksiz. Ancak

burada şunu belirtmekte yarar var: Alt alta sıralanan bu harcamalarla ilgili iddia olunan, bir usulsüzlük değildir. Ne Oda gelenekleri, ne yönetici arkadaşlarımızın duruşu, ne de Oda'nın özdenetim mekanizmaları buna izin vermez. Burada söz konusu olan "usulsüzlük" değil "hesapsızlık"tır. İki yıldır bol keseden yapılan bu harcamalar size Ağustos böceğinin hikayesini hatırlatıyor mu?

Personel Çıkarmakla Tasarruf Edilemez

Sonuçta, hiç de şık olmayan, Oda'nın geleneklerine ve insani değerlere hiç de uymayan bir operasyonla 5 kişinin işten çıkarılması ile sağlanacak tasarruf aylık 10.000-12.000 TL civarındadır. Bunun Mimarlar Odası'nın 2011 giderler bütçesi içindeki karşılığı sadece % 2.79'dur. Oda, bu yıl bütçesinin yarısını bile kaybetse bu miktar ancak % 6 tasarruf anlamına gelecektir.

Oda faaliyetlerinin belkemiği olan ve yıllardır bir iş disiplininin ötesinde yarı gönüllü bir azimle gece gündüz Oda'ya emek veren yetmiş çalışanlar gemiden ilk atılacaklar olmamalıydı. Odalar, yetmiş personellerini kaybetmekle tasarruf edilemeyeceğini anlamalıdır. Yönetime yazdıkları yazıda da belirttikleri gibi eğer önerileri alınsa, birlikte bir çözüm aranma yoluna gidilse Oda faaliyetleri aksamadan ve kimsenin ekmeği ile oynamadan bu iş hep birlikte çözülebilirdi.

Yönetimler bu Krizi Üyeleri ve Çalışanları ile Birlikte Çözebilir

Bu, kaynağı itibarıyla siyasi bir krizdir; mali bir krize dönüşmesi yönetimlerin izleyeceği strateji ile ilgilidir ve doğru adımlar atılarak engellenebilir. Çok yanlış yapılmış olsa da henüz her şey bitmedi. Bundan sonrası için başta Mimarlar Odası olmak üzere, TMMOB'a bağlı Odalar krize karşı stratejilerini belirlerken dayandıkları kaynağın bütçeden çok daha değerli olduğunu farkedebilmelidir. Tüm Odalar bu krize, öncelikle ve ısrarla çalışanları, üyeleri ve yöneticileri birlikte bir çözüm bulmayı denemelidirler. Odaları, yokluk ile terbiye etmek isteyenlere verilecek en güzel cevap bu olacaktır.

Ankara'da 2 Temmuz Anmaları

Ankaralı birinci kuşak Alevi göçmenlerin kurduğu bir dernek olan Banaz Kültür Derneği'nin ilkinin 1978 yılında Banaz'da düzenlediği Pir Sultan Abdal Kültür Şenlikleri 12 Eylül sonrasında tekrar ilk kez 1991 yılında yine Banaz'da düzenlenmişti. Aynı yıl adını Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'ne çeviren dernek Sivas Vali'sinin davetiyle şenliği 1993 yılında Sivas merkeze taşımıştı. 1 Temmuz 1993 günü gergin başlayan şenlik 2 Temmuz günü Madımak Oteli'nin ateşe verilmesi sonucunda 33 katılımcının hayatını kaybetmesiyle sona ermişti. 1993 yılından bu yana Türkiye ve Avrupa'nın çeşitli yerlerinde düzenlenen 2 Temmuz Anmaları Alevi hareketinin en önemli etkinliklerinin başında geliyor. Bugün anmaların en önemlileri ise 1994 yılından bu yana aralıksız düzenlenen Ankara, Berlin ve Sivas'taki yürüyüşler.

Ankara'nın 2 Temmuz Anmaları'nda bir başka önemi de var. Sivas'ta hayatını kaybeden 33 kişiden birçoğu Karşıyaka Mezarlığı'nda, anıt mezar alanında yatıyor. Bu nedenle her 6 Temmuz'da mezarlıkta özel bir anma etkinliği düzenleniyor. Bu sene yapılan ziyarette, her yıl olduğu gibi Denizlerin ve Mahir Çayan'ın mezarları da ziyaret edildi ve "devrim ve demokrasi şehitleri" olarak anılan 33'lerle birlikte onlara da karanfiller bırakıldı. Bu sene Ankara'da 2 Temmuz Anmaları çerçevesinde altı

etkinlik gerçekleştirildi. Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Yenimahalle Şubesi'nin Batıkent'e açtıkları yeni cemevinde 30 Haziran günü gerçekleştirilen anma. 1 Temmuz'da AKA-DER ve 2 Temmuz'da ise PSAKD tarafından Kolej Meydanı'nda düzenlenen iki ayrı miting anması. 6 Temmuz'da Karşıyaka Mezarlığı'na gerçekleştirilen ziyaret ve akşamında Çankaya Belediyesi'nin Sakarya Meydanı'nda düzenlediği Soner Yalçın imzalı "Menekşe'den Önce" başlıklı belgesel gösterimi. 4 Temmuz'da ise Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık Dikmen'de "Başkent in dört bir yanından görülebilecek olan" 2 Temmuz Anıt Parkı'nın tanıtımını yaptı.

Mehmet Naci Temeltaş (1954 - 2012)

"Bir sosyalist olarak dürüstçe, taviz vermeden, sapmadan çok şey yaptı ama en önemlisi bana yaptığı abilikti"

(Nami Temeltaş)

"Hep çok dik durdu. Vicdanından, adalet duygusundan, mücadeleden hiç vazgeçmedi. Hastalığına karşı da direnişi sonuna kadar sürdü. Çok güzel adamdı. Çok üzgünüm çok"

(Feray Salman)

Ehli zevkin zevkini
Ne tazeler?
Mahir elden taze pişmiş
GÜL kahvesi tazeler

Hanım sesi bülbül sesi
Emsalsizdir GÜL kahvesi
Neden güzel GÜL kahvesi
Atadan oğula tecrübesi

ANKARA'NIN EN ESKİ KURUKAHVECİSİ

Gül Kahve®

KURULUŞ
İSTANBUL : 1890
ANKARA : 1922

"Ankara'da Kahve Bizim İşimiz."

Hacı Bayram Caddesi No: 4
Tel. [312] 311 41 73 -310 70 71
online siparişleriniz için: www.gulkahve.com

K I S A

Şeyhat Kısa,
Kuşlar uşuyor.

(Handwritten signature)

Ankara Rant Oyunları 2012: "Demirkafes"

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı bir süre önce, biçimi, harcanan milyonlarca liranın ağırlığı ve hakkında açılan davalar nedeni ile kentin üzerinde asılı kalan "Demirkafes" in söküleceğini müjdelemişti. Geçen sayımızda duyurduğumuz bu müjdenin, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin kararı ile başlayan ve yakında Ankara'ya çarpacak olan dev bir "RANT" dalgasının habercisi olduğu ortaya çıktı.

Siyasi başkent olarak prim yapamayan Ankara, kendisine biçilen "Finans Merkezi ve Kongre Cenneti" rolünü taşıyabilecek mi?

Söğütözü ve Çukurambar civarında yükselen "Ofis Binası Gökdelen"ler, "Konut Kuleleri" ve Alışveriş Merkezleri

ile rolünü icra etmeye hazırlanıyor, Başkent Ankara. Bu hedefe ulaşmak için, bölgeye ciddi yatırımlar yapıldığı ortada. Eskişehir Yolu'na paralel olarak Yüzüncüyıl, Karakusunlar ve Balgat çevresinde Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin de bir takım projeleri olduğu biliniyor.

Bu projelerin en meşhuru Eskişehir Yolu üzerinde, yapımı bir türlü tamamlanamayan Kızılay-Çayyolu Metro hattı Söğütözü istasyonu üzerinde yer alan ve "Metro Destek Tesisi -Kongre ve Alışveriş Merkezi" dir. Cüssesi ve görünümü ile dikkat çeken bina, çelik ile inşa edilmesinden kaynaklı olarak, halk arasında, "DEMİRKAFES" olarak adlandırılıyor.

10000 metrekarenin üzerinde bir alan kaplayan projede, Metro İstasyonu ve destek hizmetlerinin yanısıra, sinema, amfiteyatro, alışveriş ve yeme - içme mekânlarının da olacağı belirtiliyor.

Ancak çeşitli iptal davaları ve kaynak yetersizliği gerekçeleri ile inşaatı tamamlanmayan ve yarım kalan DEMİRKAFES, bu hali ile bile Belediye için büyük bir reklam geliri sağlıyor.

AOÇ arazisini işgal etmek, yola ve diğer parsellere yaklaşma sınırlarını ihlal etmek ve benzeri gerekçelere davalara konu olan yapı, tamamlanma süreci ile de fırtına kopartacağı benziyor.

"Çukurambar Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Proje Alanı" kararının yeniden yürürlüğe girmesi ile birlikte projenin

tamamlanması yönünde çalışmaların tamamlandığı ve "yapının kat karşılığı inşaat yaptırılması işinin" ihalesinin yapıldığı, işi alan firmanın mevcut binayı onaylı projesine göre tamamlayabileceği veya emsal inşaat alanını aşmamak kaydı ile mevcut plan üzerinde tadilat veya yeni plan önerisinde bulunabileceği gelen bilgiler arasında.

Artık Yönetmeliklere Uymak Zorunda Değil.

Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin bu yılın Temmuz ayı içinde aldığı kararla gündeme bomba gibi düşen ihale ve ihaleyi alan firmanın, ihale şartnamesine dayanarak önerdiği değişiklikler, DEMİRKAFES'i aratacak nitelikte. Müteahhit firma, istediği yükseklikte ve istediği büyüklükte bir bina yapabilecek. Üstelik ruhsat alma şartından da muaf. Belediye Meclis Tutanaklarından edindiğimiz bilgiye göre projenin tamamlama işini alan firma, Belediye Meclisi kararına dayanarak, yönetmeliklere uymak zorunda olmayan, ruhsat almadan başlatılabilecek ve eski proje ile aynı gibi görünse de neredeyse 3 katı daha fazla inşaat yapabilecek.

CHP Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun 2011 yılında, Levent Gök'ün ise kısa süre önce Mecliste yanıtlanması isteği ile bir soru önergesi verdiği de biliniyor.

Bu Alana İyi Bakın!

SOLFASOL olarak, Ankara'da, israfı, rant yaratmayı, ortaya çıkan rantı yönlendirmek için yapılan imar cambazlıklarını, yargı kararlarının arkasından dolanmayı, bu konulardaki pervasızlığın, gözükaralığın ulaştığı boyutları birebir, canlı olarak takip etmek için bu alana iyi bakın, diyoruz.

SOLFASOL Eylül sayısında konu ile ilgili ayrıntı bir dosya bulacaksınız. / Aktan Acar

Devletin Açılış Şovuna Kurban Bir İşçi

Altındağ Ulucanlar Caddesi üzerinde, 1467 yılında Mimar Sinan tarafından yapıldığı düşünülen Cenab-ı Ahmet Paşa Camii'nin 50 metre uzunluğundaki bahçe duvarı yıkıldı. Olayda bir işçi hayatını kaybetti, bir işçi yaralandı. 545 yıllık caminin duvarları Ankara'nın kesme taşından yapılmıştı.

2 işçi Ramazan ayı nedeniyle restorasyon çalışması yapılan cami bahçesi duvarının altında kaldı. 23 yaşındaki işçi Engin Turan öldü, Güven Kızılöz yaralandı. Engin Turan'ın cansız bedenine ulaşmak isteyen İtfaiye ekibinin bölgede çalışma yaptığı sırada ikinci göçük meydana geldi. Engin Turan'ın olay yerine gelen babası ve kardeşi sinir krizi geçirdi. Olayın ardından inşaatın sorumlu müteahhit firma yetkilisi gözaltına alındı.

Göçük alanında inceleme başlatan İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi raporunu tamamladı. İMO'nun raporunda şu ifadeler yer aldı: "Cami açılışını 'görkemli bir gösteriye dönüştürme hevesi' sonucunda ortaya çıkan 'acelecilik' her türlü önlemin ve denetimin devre dışı bırakılmasına sebep olarak bir işçinin canına mal olmuştur." Caminin açılışının Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Bülent Arınç tarafından yapılacağı geçtiğimiz günlerde kamuoyuna duyurulmuştu. /Eren Aksoyoğlu - Fotoğraf: Taylan Bektaş

Ölüm, Hep Bana, Bana mı Düşer Usta?

Aydın Bodur

Haziran ayında iş kazalarında ölen en az 59 işçinin ardından; Temmuz ayı da, tüm yurttan artan iş kazaları, işçi ölümleriyle ilgili haberler getirdi: Metrobüs köprüsünün sökülümünde işçi Yakup Kavak, Diyarbakır'da Ramazan Sertakan adlı inşaat işçisi, Zeytinburnu'nda inşaat demir taşıyan Ercan Özcan taşıdığı demirlerin altında can verdi. İzmir'de Kalkavan'a ait bir tersanede bir ölüm daha, Batman'da 3 işçi, Aydın'da, Kütahya'da, Sorgun'da, Muğla'da, Uşak'ta, Amasya'da... Dahası var: Ankara Sincan'da döküm işçisi Serkan Göktaş, Ankara Ulucanlar'da cami inşaatında göçük altında kalan iki işçiden biri Engin Turan, Gölbaşı TOKİ konutlarının inşaatında çalışan Faruk Çağlar ve Sezgin Coşkun devrilen vincin altında kalarak öldüler, bir işçi ise ağır yaralı.

Biraz akli başında olan herkes, "**Bu ölümlerin, önlenilebilir olduğunu; işverenlerin şayet önlem alsaydı ölenlerin çoğunun kurtulabileceğini söylüyor**"

İMO yetkililerine göre kaza değil, "insan hayatının hafife alınması"!

Daha Temmuz sona ermedi! Ölenlerin önemli bir kısmı, inşaat işçisi... Neredeyse tamamı, taşeronlara çalışan işçiler...

Gölbaşı'nda kule vinç başlarına yıkıldığında Faruk'la Sezgin gecenin geç saatlerinde Ulusoy İnşaat'a ait şantiyede çalışıyorlardı. Faruk daha 21 yaşındaydı, Sezgin 27... Gölbaşı Devlet Hastanesi'nin koridorları, gece yarısı boyunca yakınlarının çığlıklarıyla yankılandı durdu.

İMO Ankara Şubesi yetkililerinin aktardığına göre incelemeye gittikleri şantiyede deliller, izler yok edilmişti. Vincin devrilmesinin ya kusurlu montaj, ya fren balatalarının kilitlenmemesi ya da kapasite fazlası nedeniyle olabileceği belirtildi. Üç nedenin de, hız ve acelecilikle önlem alınmamasından kaynaklı olduğu vurgulandı. **Açıklamada**

inşaat sektörünün denetimsizlik nedeniyle iş kazalarında başı çektiğine dikkat çekildi: "Bu durum inşaat sektöründe çalışan insanların hayatlarının ne kadar hafife alındığını gözler önüne sermektedir. Güvencesizliğin en fazla olduğu inşaat sektörü bir yandan ucuz emek havuzundan beslenirken bir yandan da taşeronluk/alt işveren ilişkilerinin en yaygın olduğu sektördür" denildi.

İnşaat sektöründe denetimsizlik diz boyu; TOKİ, sadece üst işveren olarak mı sorumludur? Yok mudur devletin sorumluluğu?

Konutlar, TOKİ tarafından Ulusoy İnşaat'a yaptırılmaktaydı. Ulusoy İnşaat da muhtemelen işi başka taşeronlara vermişti. **Taşeronlaştırma bu bilirsiniz: Sendika yok, güvence yok, tazminat yok, ölüm çok...**

TOKİ bu, bilirsiniz: işin kolayını bulmuştur; işi, en kısa zamanda, en ucuz fiyatı verene ihale edersin: hem beş köfte yersin, hem üç kuruş verirsin... Üstüne orada burada, Ağaoğlu misali çalım atarsın: "ben yaptım, oldu!?"

Soracak hesap çok! TOKİ bu, bilirsiniz: bırakın işvereni olduğu imalatta ölen işçileri, geçtiğimiz Temmuz ayında sadece Samsun'da 12 kişi, dere yatağına yaptırılan evleri, sel bastığı için öldü. Çarşamba Kuzey Yıldızı TOKİ konutlarında kapıcılık yapan Kenan Yazıcı 40 yaşındaydı, 9 yaşındaki oğlu Bedirhan ve 16 yaşındaki Mücahit babasıyla aynı kaderi paylaştı. 12 kişinin ölümü sonrası bu konutların yaptırılmasından sorumlu eski TOKİ Başkanı yeni bakan Bayraktar, konutların sele rağmen dimdik ayakta olduğunu söyledi. TOKİ bu, bilirsiniz: kapıcı dairelerini yasaklamak suretiyle sele çare bulunduğunu açıkladı!

Sadece Samsun'da değil ki, dere yatağına yapılan evler? Sadece Gölbaşı'nda değil ki önlem alınmayan vinçler?

Mimarlar Odası açıkladı: mesela yanı başımızda Mamak'ta... Cinayetler, geliyorum (mu) diyor!

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası Çıktı!

Müjdeler olsun, evet, yeni yasaya göre artık işçileri güvencesiz çalıştırmanın bedeli çok daha fazla olacak, işveren yüksek cezalardan yılacak ve alması gereken önlemleri zamanında alacak ve artan iş kazaları da azalacak? Ama o da ne: artık devlet baba, gözetim ve denetim görevini bizzat kendileri bile güvencesiz çalıştırılan, kiralanmış (taşeron) iş güvenliği uzmanlarına devrediyormuş; kendi iradesi ve işyerinde çalışan işçilerin onayı alınmadan hepı topu haftanın bir-iki günü göz atmaya geldiği işyerinde, "iş" sağlığını ve güvenliğini, bu uzmanlar sağlayacakmış... Sosyal devletin bir sorumluluğu kalmayacak: devlet, taşerona artık sadece hesap soracak, cezai bir durum varsa ceza verecek, cezayı tahsil edecekmiş! Peki ya devletin kurumundan kim hesap soracak?

Taşeronlaştırma hızlanıyor:

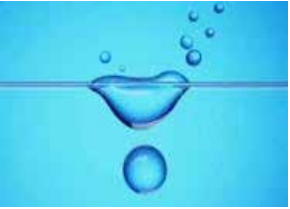
Bundan önce de yine güvencesiz işçi çalıştırmanın cezaları, gerek ceza kanunu gerek iş kanunu ve en son 2008'de sonlandırılan sosyal güvenlik reformu ile kat ve kat artırılmıştı! Artırılan cezalar ile güvencesiz/kaçak işçi çalıştırmak mümkün olmayacaktı! Ama o da ne: Erdemir'inden TOKİ'sine, belediyelerinden hastanelerine bütün büyük işletmeler, taşeronlaşmaya hız verdiler. 10 yıl önce hastanelerde 10.000 dolayında taşeron işçi vardı şimdi 150.000'nin üstünde. Hemen hiçbirini, aynı işyerinde bir yıldan daha çok çalışmış görünmüyor. Hemen hiçbirinin sigortası tam yatırılmıyor, hemen hiçbirinin kıdem tazminatını alabilmesi mümkün değil. Bir çoğu asgari ücretin bile altında çalıştırılıyor.

Kısa Kısa Haberler...

ALÜMİNYUM SEVMİYORSANIZ, ANKARA ŞEBEKE SUYU'NDAN UZAK DURUN... ANKARA ŞEBEKE SUYU NE ZAMAN TEMİZ VE İÇİLEBİLİR OLABİLİR..?

Sağlık Bakanlığı Laboratuvarı'nın ölçümleri sonucunda, Ankara şebeke suyundaki alüminyum miktarının sınır değerinin çok üzerinde (yaklaşık 4 kat) olduğu ortaya çıktı... ve Ankara Büyükşehir Belediyesi "şehir suyumuz damacana sudan daha iyidir" iddiasıyla yaptığı açıklamasında, suçu paslı eski borulara/tesisata attı...

(Okuyucuya not: Bilinir ki, paslı boru, suda demir oranını artırır, alüminyum oranını değil.)

Bu ne demektir..? Kimya Müh. Odası Ankara Şube Başkanı İbrahim Akyürek, resmi raporlarla da sınır

değerin üzerine çıktığının somut olduğunu söyleyerek, sudaki alüminyumun sınır değeri aşmasının insan sağlığı açısından tehlikelerine dikkat çekti. Sınırı aşan alüminyum vücutun alması, sinir sistemi hastalıkları, çocuklarda hafıza kaybı ve öğrenme güçlüğü, çeşitli kemik hastalıkları, eklem ağrıları, kanda eritosit yapımında bozulma, başışıklık sisteminde hasar ve kronik böbrek rahatsızlığı olanlarda rahatsızlığın ilerlemesi gibi insan sağlığı adına önemli sağlık sorunlarına yol açtığını ifade etti. Ankara Tabip Odası da, vücutta alüminyum birikmesi durumunda organ yetmezliği ve kalıcı sakatlıklara yol açabileceğini açıkladı.

Meslek örgütlerinin Ankara Tabip Odası'nda yaptıkları basın açıklamasından soru ve uyarılar;

* Şebeke suyunda alüminyum düzeyinin dört kata dek yüksek bulunmasının nedeni ne?

* Bu duruma İvedik arıtma tesislerindeki çöktürme havuzlarında kullanılan alüminyum sülfatta doz ayarlamasındaki hatalar sebep olabilir mi? Bir bulaşma ise kaynağı tespit edildi mi?

* Kontrollerin/analizlerin yapılmadığı diğer su kaynaklarında durum nasıl? İçme - kullanma suyu kaynakları, arıtım ve dağıtım sistemleri ayrıntılı olarak incelenip kaynağa yönelik araştırmalar yapıldı, önlemler alındı mı?

* Yaşam alanlarımızın tümünde, şebeke suyundan uzaklaşarak daha pahalı su seçeneklerine yönelmenin durdurulması için, toplumun şebeke suyuna olan güvenini yeniden kazanmak için neler planlanıyor?

* Yapılan su analizleri sonuçlarına, halkın sürekli olarak saydam bir biçimde ulaşabilmesi için neler planlanıyor?

Yaşanabilir bir şehir üzerine konuşmak için, bir yerel yöneticinin ilk yapması gerekenlerden biri olan "temiz su kullanma hakkı" adına Belediye'yi ve yöneticilerini açıklama bile beklemeksizin gerekli önlemleri almaya ve kent insanını odağına alan yönetim göstermeye davet ediyoruz, kenti paylaştığımız tüm insanlarımızı da bu açıklama ve/veya önlem alınıncaya kadar şebeke suyundan uzak durmaya çağırıyoruz.

ELEKTRİK VE SU KESİNTİLERİ İÇİN DEVLETİN DEVLETE YÖNELİK AÇIKLAMASI...

(Yorumsuz: Aski Açıklamasından)

Son günlerde Ankara genelinde programlı ve programsız elektrik kesintileri yaşanmaktadır. Yaşanan elektrik kesintileri nedeniyle de pompa istasyonlarımız durmakta ve zorunlu su kesintileri yapılmaktadır.

Sıcaklık değerlerindeki artış, elektrik hatlarındaki aşırı yüklenme, bakım onarım faaliyetleri gibi nedenlerle yapılan elektrik kesintileri, su dağıtım sistemimizi de olumsuz yönde etkilemekte...

YENİMAHALLE BELEDİYESİ'NDEN ARSA, TMMOB'DEN "TEOMAN ÖZTÜRK ÖĞRENCİ YURDU" YAPISI...

Teoman Öztürk'ten;

"Yüreğimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği; baskı, zulüm ve engelleme yöntemlerinin söküp atamayacağına bilinci içinde; bilimi ve teknoloji emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız"

İyi ve akılcı bir işbirliği ile, ranta değil geleceğe ilişkin bir temel atma; "Teoman Öztürk Öğrenci Evi ve Sosyal Tesisleri". Bu konuda katkı veren herkesi alkışlıyor ve iyi bir örneklik teşkil etmesini diliyoruz...

MALATYA'DA SÜRGÜ'DE KATLİAM PROVASI...

Malatya Sürgü'de Alevi olmadıkları için, Ramazan davulcusu ve arkadaşları tarafından sahur da kapılarında davul çalınarak taciz edilen ve buna haklı tepkisini gösteren Evli ailesi, ilçenin fanatik Sünnileri tarafından tehdit/linç/katliam tehdidinde yaşamını sürdürüyor... Devlet temsilcileri

TÜRKİYE'DE İŞGÜCÜNÜN YARISI "GÖRÜNMEYEN EMEK"...

Türkiye'de ev kadınları, kayıtlı işgücü içinde sayılmıyor. İşgücü içinde sayılmayan ev kadınlarının sayısı hızla artıyor, son hesaplamalara göre ev kadınlarının sayısı 12 milyonun üzerine çıktı, böylece ev kadınları, ülkedeki kayıtlı işgücünü de geçmiş oldu...

TUNCELİ MİLLETVEKİLİ AYGÜN, TBMM'YE CEMEVI YAPILMASINI İSTEDİ...

Meclis Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan görüş istedi. Diyanet ise, 'Aleviler de Müslüman olduğuna göre ibadetlerini meclis camisinde yapınlar' anlamına gelen bildik görüşlerini tekrarladı. Bir televizyon programında

Aygün'ün, 'Alevilik İslamın altında yer almasına karşın farklı bir dindir ve ibadet yerleri camiler değil, ceevleridir' şeklindeki beyanını destekleyen Reha Çamuroğlu, 'nasıl ki ordunun siyaset üstündeki vesayetçi tutumu kabul edilemezse, Diyanet'in de din üzerindeki vesayetçi tutumu aynı şekilde kabul edilemezdir' dedi.

RAMAZAN BAŞLADI...

Orucunun son 1 saatinde evlere sıcak pide yetiştirmeye çalışan insanıyla... Güllaç ve demirhindi şerbetiyle... Evlerdeki hayatın sosyalleşmesiyle... Hamamönü'ndeki Ramazan eğlenceleriyle... Sokakların 20.00 civarı akşam ezanı vaktinde bomboş hale gelmesi ile... Karagöz'ü ve Hacivat'ı ile... İhtiyacı olanları anımsamamız ile... Güzell!

Zihinlere zarar sorularla ibadetin köpürtüldüğü...

Oruç tutmayanların, sigarasını içerken dahi özgürlüğü yaşamadığı... Üniversite yemekhanelerde, yemek yiyenlere saldırıldığı... Kabahatin de, ibadetinde gizli olduğu unutulup, ihtiyaç sahiplerine yardım ederken insanların insanlıklarından çıkartıldığı... Ramazanın sofralarının kuş sütü eksik hale getirildiği... Ramazanın diyet listesine dönüştürüldüğü... Düşündürücü!

DİYARBAKIR'DA BDP VE HALKLARIN DEMOKRATİK KONGRESİ'NİN YAPMAK İSTEDİĞİ "ÖZGÜRLÜK İÇİN DEMOKRATİK DİRENİŞ" MİTINGİ, KANLA BASTIRILMAYA ÇALIŞILDI...

BDP ve HDK, mitingin 14 Temmuz'da yapılmasının, 14 Temmuz 1982 yılında Diyarbakır Cezaevi'nde insanlık dışı uygulamaları da protesto etmek üzere Kürt Direnişçilerin

başlattığı Ölüm Orucu'nun 30 uncu yılı olması dolayısıyla istiyorlardı. 12 Eylül Faşist Cuntasına karşı, **özgürlük için direniş**, Diyarbakır Cezaevi'nden bu ölüm oruçlarıyla tüm Türkiye'ye yayılmıştı.

Valilik ve polis güçleri, mitinge hazırlanan Diyarbakırlılara sert ve orantısız bir şekilde saldırdı. Diğer kentlerden gelen Kürtler şehre sokulmadı. Polis, halkın üzerine TOMA zırhlılarını sürdü, tazyikli su sıkı, dağılmayan kalabalığa copla ve gazla saldırdı. Seçilmiş vekiller ve belediye başkanları da müdahaleler sırasında hastanelik edildi. Yine de on binlerce Diyarbakır'lı BDP İl Başkanlığı önünde toplandı ve İstasyon Meydanı'na doğru yürüdü. Polis 90'a yakın göstericiyi gözaltına aldı. Diyarbakır halkı, belediye

başkanları ve vekilleri ile birlikte ertesi gün bir basın açıklaması yapmak üzere Sümerpark'ta sabaha kadar özgürlük nöbeti tuttu.

Aralarında çok sayıda yazar, gazeteci, sanatçı ve akademisyenin yer aldığı yurttaş topluluğu saldırıya tepki göstererek, DTK ve BDP'nin 14 Temmuz'da Diyarbakır'da yapmak istedikleri mitingin polis şiddetiyle engellenmesine tepki gösteren bir açıklama yapıp, İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'in istifa etmesini talep etti.

KABA-HAT (MELİH&KADİR) ANIT YARIŞMASI

"Kaba-Hat" adında bir grup, İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanları; Kadir Topbaş ve Melih Gökçek için Anıt Yarışması düzenliyor... Bu yarışmayı aşağılayıcı bularak ihtar çeken Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı'nın avukatı

"özür dileyin" demiş... Yarışma duyurusuna ve özür isteyen avukata Kaba-Hat grubunun cevabına şu linklerden ulaşabilirsiniz;

<http://kaba-hat.com/2012/06/15/kadir-topbas-melih-gokcek-anit-yarismasi-icin-acik-cagiri/>
<http://kaba-hat.com/2012/07/07/kadir-topbas-melih-gokcek-anit-yarismasi-baslikli-yayin-hakkindaki-ihtar-ve-kaba-hattin-ihara-cevabi/>

ÜNİVERSİTE DE İÇKİ YASAĞI, BİZZAT BAŞBAKAN'IN EMRİ..!

Recep Tayyip Erdoğan, 18 yaşını doldurmuş cezai ehliyeti haiz gençlerin içki içmemesi için İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde düzenlenen konserde içki yasağının bizzat kendi emirleriyle gerçekleştirildiğini söyledi. Gençler, kampüslerinde içkinin yasaklanmasının, kendi tercihlerine yapılan bir müdahale olduğunu ve bu tür müdahalelerin özgürlükleri baltaladığı gerekçesiyle karşı çıktılar.

ÜNİVERSİTE HARÇLARININ KALDIRILMASINI DİLLENDİREN BAŞBAKAN GÖZALTINA ALINMADI..!

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, üniversite katkı payı olarak adlandırılan harçların kaldırılması için Bakanlar Kurulu kararı çıktığını müjdeledi. Bilindiği gibi 2009 yılında, o zaman da AKP hükümeti tarafından % 500 artırılan üniversite harçlarının kaldırılması için GENÇ-SEN üyesi öğrenciler, kitlesel gösteriler yapmış ve birçoğu gözaltına alınmıştı. 2009 yılından bu yana gözaltında olan gençlerin davaları halen sürmekte. Başbakan'a bu çelişki hatırlatıldığında, "adam öldüren öğrenci olur mu... olur..." diyerek davaları sürmekte olan öğrencileri, adam öldürmekle suçladı!

HİÇ DUYDUNUZ MU; ANKARA'DAN DÜNYA İŞİTME ENGELLİLER FUTBOL ŞAMPİYONASI GEÇTİ...

İşitme Engelliler Dünya Futbol Şampiyonası bu yıl Ankara'da yapıldı. Ve Türkiye, Mısır'ı yenerek ilk kez kupayı aldı. Türkiye Futbol Federasyonu yönetimi ve ilgili federasyonların kopukluğu ile hem takımımızın hem organizasyonun ilgisiz kalması, Ankaralıların şampiyonayı yeterince duymamasına ve katılmamasına yol açtı.

GABRİEL SİERRA'NIN DÜNYASI CERMODERN'DE...

Sanat, tasarım ve mimariyi bir araya getiren Kolombiyalı Gabriel Sierra'nın dünyasının kapıları sanatseverlere açıldı. Cer Modern'in ev sahipliği yaptığı 'Çizgi Yürüyüşü' sergisinde, endüstriyel tasarım örnekleri görmek mümkün.

Önce Öğrenciler, Şimdi Senato ODTÜ, Tutuklu Öğrencilere Sahip Çıkıyor

Mezuniyet töreninde tutuklu üniversite öğrencilerine pankart ve sloganlarla sahip çıkan ODTÜ öğrencilerinin ardından ODTÜ Senatosu da yaptığı açıklamada Türkiye'de süren yargılmalarda karşılaşılan uygulamalara tepki gösterdi.

ODTÜ'nün açıklamasında kovuşturma, soruşturma ve dinlemelerin bir baskı aracı haline geldiği vurgulanarak, "Hangi gerekçeyle yargılandıkları belli olmayan öğrenci, bilim insanı, basın mensubu ve kamu görevlisi sayılarının sürekli olarak artması kaygıyla izlediğimiz gelişmeler arasındadır" denildi.

'Kaygıyla izliyoruz'

Temel hak ve özgürlüklere saygının, farklı görüşlere sahip olanlara tahammülün, çoğulculuğun, açıklığın, hukukun üstünlüğünün Türkiye'de tam olarak hayata geçmediğinin belirtildiği açıklamada, ODTÜ Senatosu'nun bu durumdan kaygı duyduğu ifade edildi. Açıklamada, son dönemde tutuklamanın bir genel uygulama haline, dinlemelerin, kovuşturma ve soruşturmaların bir baskı aracı haline geldiğine de vurgu yapılarak, "2000'li yıllarda ülkemizi hala insanların fikir suçlarından ötürü yargılandığı bir ülke görünümünden kurtaracak uluslararası standartlara uygun adil yargılanma koşullarını gerçekten sağlayacak adımların en kısa sürede atılmasını öncelikle bekliyor, hak ve özgürlükler alanının evrensel değerlere uygun biçimde düzenlenmesini istiyoruz" denildi. / Solfasol

Üniversitenizi Nasıl Bilirsiniz?

ODTÜ'nün üniversiteyi ticari bir mekân olarak gören pazarlamacı tavırlı video'suna karşı "Rahatsız ODTÜ Öğrencileri" eleştirel bir video çekti. Öğrenciler kendilerini şöyle açıklıyor:

ODTÜ'nün binlerce lira harcayarak çektiği reklam filmlerine bir yenisini daha ekledi. Bir devlet üniversitesinin kendisini pazarlamaya koyuluşunu iki filmde izliyoruz. Piyasacılığıyla nam salmış bir üniversitenin kendisini pazarlamadaki sıkıntı nedir diyebilirsiniz. Sıkıntı büyük. Sıkıntı, kendisini "Dünyayı değiştirmeye" can atan bir üniversite olarak pazarlaması. Tanıtım filmlerindeki bu tema, ODTÜ'nün hakikatıyla büyük bir tezat oluşturmaktadır.

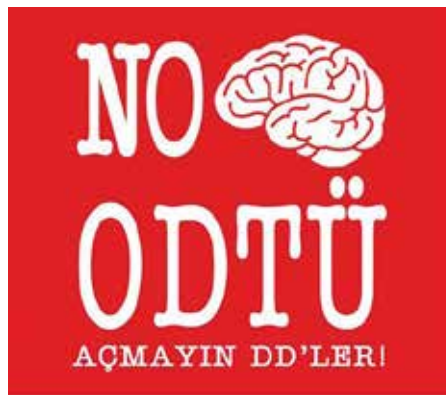
Okulda yapılan değişikliklerin odağında öğrenciden başka her şey vardır. Her sene yemekhane, kantin ve yurtların fiyatlarını zam yapmak suretiyle değiştirmeyi çok sever ODTÜ. Kampüsün taşıt yollarını iki senede bir yenilerken, kampüsün yaya yollarında hiçbir düzenleme yapmaz. Engelli öğrencileri mağdur eder. Reklamda hevesle pazarladığı "devrimci" değerlerin savunucularını her fırsatta kolluk güçleriyle karşı karşıya bırakmayı çok sever. Onları polis ve devlet terörüyle karşı karşıya bırakır. ODTÜ'nün özgürlük anlayışı, istemediği etkinlikleri yaptırmamaktan, sansürlemekten geçer. Topluluk kurmak isteyen kadınlara "burada kadın yok kız var", LGBT bireylere ise "cinsel topluluk kurmuyoruz" cevabı verilir.

Dünyayı değiştirmeye aday olarak tanıttığı öğrenci prototipi ırkçı, militarist, kapitalist, ataerkil ve homofobik söylemlerin taşıyıcılığını yapmakta bir an tereddüt etmez. Dünyayı değiştirme tahayyülleri mülkten kendi paylarına düşeni istemekle sınırlıdır. Birçoğu mezun olduktan sonra savaş sanayisinde çalışmak için can atar. Türkiye'nin en büyük silah şirketinin kampüslerinde bulunmasından gurur duyar. Dünya ve ülke sorunlarına olan ilgisi, "nasıl daha fazla para kazanabilirim, nasıl sınıf atlayabilirim?" sorularıyla vücut bulur. Başka bir deyişle, dünya ve ülke sorunlarıyla ilgileri birer dünyalı ve Türkiye'li olarak kendi sorunlarını düşünmekten öteye geçmez. Tabii, statükonun sözünü söylemeyi politika ile ilgilenmek olarak saymazsak.

Bizler ODTÜ'nün değişime ve değiştirmeye pek meraklı olduğunu düşünmüyoruz, ODTÜ'lü olmaya ayrı bir önem atfetmiyor ve üzerimize zorla giydirilmeye çalışılan "I brain ODTÜ" tişörtü ODTÜ'lüler olarak pazarlanmayı reddediyoruz.

Rahatsız Odtü Öğrencileri

Çekilen videoyu da <http://vimeo.com/46177376> adresinden izleyebilirsiniz...

Akıllı Şehirler Sokak Gazeteleri

Özsel Beleli

Değişimin Kendisi Ol dünya turu sırasında geçen ay Dalai Lama Sokak Gazeteleri Uluslararası Ağı (*International Network of Street Papers*) muhabiri ile özel bir söyleşi yaptım. Evsizlik, yalnızlık, Buda ve umudu konu alan bu özel söyleşinin metni geçtiğimiz haftalarda dünyanın farklı şehirlerindeki sokak gazetelerinde yayınlandı.

Sokak gazetesi benim Türkiye'de daha önce karşılaşmadığım bir yayını türü. Sokak gazeteleri, evsizlik ve yoksulluk sorunlarını ele alan, evsizler için bir gelir kaynağı olması amaçlanan, yazılarının büyük bir kısmı geçmişte veya bugün evsiz olan kişiler tarafından kaleme alınan gazeteler.

ABD'deki en eski sokak gazetelerinden biri, merkezi evime beş dakika yürüme mesafesinde olan ve düzenli olarak takip ettiğim *Spare Change*. Gazetenin ismi özellikle dikkate değer - kurtarmak, yedek anlamlarına gelen "spare" kelimesi, bozuk para, değişim anlamlarına gelen "change" kelimesi, bozuk para vermek anlamına gelen "spare a change" deyimini üzerinden yapılan üçlü bir kelime oyunu.

20 yıl önce kurulan *Spare Change* iki haftada bir yayınlanıyor; dağıtımı ise şehrin sokaklarındaki kokartlı evsiz satıcılar tarafından yapılıyor. Gazeteyi evsiz bireyler ile evsizlik konusunda aktivistler bir arada çıkarıyor. Gazete, evsiz olup kokart verilen satıcılara 25 centten satılıyor, bu kişilerse gazeteyi okurlara 1 dolara satıyorlar; böylece evsiz satıcılara bir gelir kaynağı sağlanmış olunuyor.

Spare Change'in hazırlanma ve dağıtım süreçleri evsizlerin ve evsizlik üzerine çalışan aktivistlerin bir araya gelerek örgütlenmeleri için önemli bir araç olarak kullanılıyor. Gazetenin içeriği ise şehrin dört bir yanındaki okurların evsizlik, yoksulluk ve toplumsal adalet konularında daha bilgili ve ilgili olmalarına katkıda bulunuyor.

Sokak gazeteleri evsizlik sorununun yoğun olarak yaşandığı ABD'ye özel bir girişim değil. Bugün Ukrayna'dan Zambiya'ya, Brezilya'dan Norveç'e onlarca ülkedeki şehirlerde sokak gazeteleri evsizlerin örgütlenmesi, evsizlik ve kentsel yoksulluk sorunlarına çözüm bulunması için verilen mücadelenin önemli bir parçası. Bu özelliğiyle sokak gazeteleri belki de basının gücüyle sokağın gücünü bir araya getiren araçların etkileyicilerinden biri.

Son iki sayıdaki yazılarımda olduğu gibi Akıllı Şehirler'de bu ay da kentli insanı ve insan ilişkilerini merkezine koyan teknolojilerden bahsediyorum. Her zaman olduğu gibi görüşleriniz ve sizin karşılaştığınız uygulamalarla ilgili epostalarınızı bekliyorum olacağım.

Adresim ozselbeleli@gmail.com.

"Özsel ve Dan 14.07.2012'de evlendi... Onlara musmutlu bir yaşam diliyoruz!"

Büyük Atlama, Yerel Örgütlenme

"Büyük Atlama" insanların su ile bağıını hatırlatmak üzere her sene düzenlenen uluslararası bir organizasyon. 2 senedir Doğa Derneği tarafından Ankara'da da düzenleniyor. Bu seneki atlama, Gündül ve Beypazarı'ndan geçen Süvari çayına yapıldı. Etkinliği ağırlayan Tahtacıörencik Köyü'nün güncel bir özelliği var; Anadolu'da yaygın olmayan HES karşıtı mücadelede önemli bir başarı kazandılar. Büyük Atlama'nın burada yapılmasının bir nedeni de bu başarının kutlanmasıydı.

Köyün sözcüsü Arif Yıldırım mücadele ile ilgili bilgi verdi. Derelerin Bakanlık tarafından "atıl" olarak tespit edilerek "ÇED iznine tabi değildir" raporu alındığını ve haberleri bile olmadan su kullanım hakkını 49 yıllığına alan kişi tarafından HES yapımı için çalışmaların başlatıldığını anlattı. Öncelikle ÇED izni gerekmediği kararını, derenin köylerinin insan, hayvan yerleşikleri ve habitatı için ne kadar hayati olduğunu anlatarak, mahkeme aracılığı ile kaldırtmayı başarmışlar. Tahtacıörencik'liler, örgütlenerek verdikleri mücadeleleri ile HES yapımının yatırımcı kişi için en azından şimdilik cazip ve karlı görünmekten çıkmaya başladığını ve çalışmaların askıya alındığını belirtiyorlar.

80 öncesi mücadele geleneğinden gelen Arif Abi, daha sonra yaşanan uzun apolitizasyon sürecinden sonra, tekrar birlikte mücadele ederek bir şeylerin değiştirilebileceğini hatırladıklarını söylüyor. Bir yandan da öz eleştiri yapıyor. Kendi kendine fazlasıyla yeten köylerinin artık ekmeleklerini bile marketten aldıklarını ama o rahata alışmanın bedelini

ödediklerini belirtiyor. "Bir köylü için ekmeğini para ile satın almak utançtır" diyor ve 20-30 yıl içinde nasıl fakirleştiklerini anlatıyor. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan varlıklı ailelerin uygulanan politikalarla büyük firmaların taşeronları haline getirildiklerini söylüyor. Onlarca yılda sistemli bir şekilde kaybettiklerini ancak sistemli bir mücadele ile yine uzun yıllarda geri kazanabileceklerinin farkında olduklarını belirten Arif Abi, daha başında da olsalar, HES mücadelesini bu anlamda önemsediklerini söylüyor. Köy sakinleri içinde "Devlet karar vermiş bir kere, biz nasıl karşı çıkarız" cırları ve "belki de o kadar kötü olmaz" diyenlerle de kendi içlerinde mücadele ettiklerini, Ankara dolaylarında örneği olmadığı için de zorlandıklarını anlatıyor. "Karadeniz'de bir köye HES yapılırca en azından yan köy doğanın nasıl harap edildiğini görüyor ve engellemeye çalışıyor" diyor.

Kendilerine yetmeyi ilk hedef olarak belirleyen Tahtacıörencik'liler, Tarım ve Hayvancılık İl İdaresinden 700 tavuk aldıklarını ve bu sene yumurta almaya başladıklarını belirtiyorlar. "Komşum ilk yumurtalarını bana getirip 'Arif hocam, bunu birlikte başardık' diyerek verdiğinde yaşadığım mutluluğun yerini hiçbir şey tutmaz" diyor ve ekliyor; "birlikliğin ve paylaşmanın mutluluğunu bir kez yaşayanın bu yoldan dönmesi mümkün değil". /

Onur Mat- mat@gezgin.com

Yaz Kızım, Hidroelektrik Santral'in Reddine...

Yaz kızım, Hidroelektrik Santral'in reddine...

Hidro Elektrik Santrali (HES) konusunda Ankara 7. İdare Mahkemesi, çevreci bir karara imza attı.

Mahkeme, Ankara'nın, Beypazarı ve Gündül İlçeleri sınırları içinde Süvari Çayı üzerinde yapılması planlanan Dereli HES'i hakkında "Çevresel Etki Değerlendirme" Raporu hazırlanması gerektiğine karar verdi ve HES'in uygulanmasında telafisi güç zararlar doğabileceğine dikkat çekti.

Köy, devlete karşı çıktı ve kazandı

Tahtacıörencik Köyü, Ankara'nın, Beypazarı ve Gündül İlçeleri sınırları içinde yer alan Süvari Çayı üzerinde yapılması planlanan Dereli HES projesine ilişkin Ankara Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nün verdiği "ÇED Gerekli Değildir" kararının iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle dava açtı. Başvuruda, köy muhtarlığının doğal tarımı teşvik etmeye başladığı, çaydan köydeki 500 kadar küçükbaş ile 200 kadar büyükbaş hayvanın su ve besin ihtiyaçlarının giderilmesinde yoğun bir şekilde yararlandığı belirtildi. Köy halkı, Dereli HES

Projesinin yapılacağı alanın ekolojik ve başta tarım, hayvancılık ve kültür doğa turizmine katkısı olmak üzere ekonomik değeri dikkate alındığında, çevresel etkileri açısından ÇED Raporu hazırlanması gereken bir proje olduğuna dikkat çekti.

Valilik, DSİ, Milli Parklar Genel Müdürlüğü, olur demişti ama...

Ankara Valiliği ise savunmasında, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü teknik personeli tarafından, yerinde yapılan inceleme sonrasında faaliyetin belirtilen alanda gerçekleştirilmesine ilişkin olarak ÇED Raporu hazırlanmasına gerek bulunmadığı esası ile "ÇED Gerekli

Değildir" kararı verildiğini ifade ederek, sosyal ve ekonomik gelişime paralel olarak ortaya çıkan enerji ihtiyacının, öz kaynaklardan sağlanmasının ülke ekonomisi açısından büyük önem taşıdığını belirtti. Valilik, faaliyetin belirtilen alanda gerçekleştirilmesinin sakınca taşımadığını kaydederek, Dereli HES Projesi kapsamında dere yatağının kurutulmaması ve bölgenin su ihtiyacı ve canlı hayatın devamının gözetilmesi amacıyla regülatörden dere yatağına bırakılacak su miktarının tespiti amacıyla DSİ Genel Müdürlüğü ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokol çerçevesinde istenen Tennant Metoduna göre hesaplamaların yapıldığını, tesis edilen işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddedilmesini istedi.

Bilirkişi, doğal çeşitliliğe dikkat çekti

Mahkeme tarafından görevlendirilen bilirkişi raporunda ise proje tanıtım dosyasında projenin çevresel etkilerinin yeterince değerlendirilmediği kaydedildi. Raporunda, projenin gerçekleştirileceği Süvari Çayı ve çevresinin İç Anadolu

Bölgesi step-orman geçiş kuşağında yer alması, riparian(dere) ekosistemleri, orman ekosistemleri ve argo(segetal) ekosistemleri olmak üzere farklı ekosistemleri barındırması ve ekosistem çeşitliliğinin bir sonucu olarak alanda biyolojik çeşitliliğin de son derece zengin olduğuna dikkat çekildi. Raporunda, "Biyolojik çeşitliliğin önemi dikkate alındığında faaliyetin ekosistemler ve biyolojik çeşitlilik üzerine olası etkilerinin de çok detaylı bir şekilde irdelenmesi ve gerekli önlemlerin alınması ulusal mevzuat açısından olduğu kadar uluslararası mevzuat (Bern Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitliliğin Korunmasına Dair Sözleşme, Kuş ve Habitat Direktifi) açısından da bir zorunluluk olması nedeniyle ÇED Raporu hazırlanması gerektiği kanaatine varılmıştır" denildi.

Mahkeme: "Herkes sağlıklı çevrede yaşama hakkına sahiptir"

Ankara 7. İdare Mahkemesi ise bilirkişinin raporunu da dikkate alarak, Anayasa'nın "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. ..." hükmüne atıfta bulundu. Mahkeme, dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. maddesine dikkat çekti. Söz konusu kanunu göre, çevrenin korunması, kirliliğinin önlenmesi ve iyileştirilmesi için prensip ve politikalar tespit etmek, çevrenin korunması ve kirliliğinin önlenmesi amacıyla Türkiye şartlarına uygun olan teknolojiyi belirlemenin Çevre ve Orman Bakanlığı'nın görevleri arasında sayıldığına işaret etti. Mahkeme, Süvari Çayı üzerinde yapılması planlanan Dereli HES projesine ilişkin olarak ÇED Raporu hazırlanması gerektiği sonucuna varıldığını belirtti. "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmesine ilişkin dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulmayan mahkeme, "Hukuka aykırılığı açık olan dava konusu işlemin; uygulanması halinde telafisi güç zararlar doğabileceğinden yürütülmesinin durdurulmasına" oybirliğiyle karar verdi. / Yeşil Gazete

Kitap: Bir Aşk, Bir Hayat Bir Şehir

Bir Aşk, Bir Hayat, Bir Şehir, Yazan: Güven Tunç, Dipnot Yayınevi

Güven Tunç'un yaptığı, olağanüstü, harika bir iş var: Ankara'nın eski esnafıyla, dükkan sahipleriyle, hatta bazı eski dükkan çalışanlarıyla, belirli bir sistematik içinde görüşmüş ve bu görüşmeleri yayınlamış. Ankara için, bundan daha hoş ve değerli bir katkıyı düşünmek bile zor. Görüşülen esnaf arasında ne tür iş yerleri/ iş kolları var? Tavukçu Lokantası, Boğaziçi Lokantası, Ayhan Mağazası, Baykal Mağazası, Piknik, bozacılar, berber dükkanları, örücüler, ipekçiler, sinemaçılar, tiyatrocular, sendikacılar, Ankara'nın eski sakinleri, herkes var konuşulanların arasında... Güven Tunç bu çalışmayı neden yaptığını şöyle açıklıyor: "Çünkü kalbim kaniyor, çünkü hayatın gelip tıkanıp noktayı çözemiyorum. Çünkü asi çocuklar gibi sokaklarında şarkılar söylediklerimiz bu şehrin, insanların, yaşantıların, acısıyla tatlısıyla bir zamanlar ne kadar sahici olduğunu anımsamaya ihtiyacım var." ... "Ankara'yı bir vitrinin camından her gün izleyenlerle çıkıyorum yola. Sonlara doğru, başka Ankaralılar da katılıyor." Sevdiği bu kenti anlatıyor

Güven Tunç ve esnafının, insanların, bu kenti neden sevdiklerini, bize göstermek istiyor. *Sadece materyali toplamış ve yayınlamış ama kendi bu materyal üzerine, pek bir şey söylemek istememiş. Buradaki insanların söylediklerine bakıldığında, bir önceki kuşağın gözünden, (bu büyük bir genellekle idealize edilmiş bir Ankara imajı olsa bile) kentin o döneme ait imgesi/ temel özellikleri ile ilgili, bireysel olarak başlayan ve toplumsal olarak yaygınlaşan bir beklentinin varlığı sezilebiliyor.

Esnaf anlatılarına göre 1950-60'lar Ankarası adeta, masumiyet çağının yaşandığı bir dönem gibi... Hemen hemen herkes ağız birliği etmişçesine, kentin geçmişinden böyle bahsediyor. Bu yıllar, Ankara'nın başkent olmasından yaklaşık çeyrek yüzyıl sonrasındır ve bu dönem, çok yoğun yenilenmenin ve modern kent inşasının olgunluğa ulaştığı dönemdir. Henüz kitlesel bir göç söz konusu değildir. Görüşmelerden çıkan genel sonuçta, şöyle kuşbakışı bakacak olursak, neler görebiliriz? Durgun, hareketsiz, sakin ve "kendi başına", dışarıya oldukça kapalı bir şehir (gerçekten dışarıya açılan tek pencere, belki de sinemalar). İnsanlar "mazbut", yumuşak

ve mütevazı, esnaf arasında "yardımlaşma ve irtibat" var, "her şey muntazam, toplum saygılı", komşuluk ilişkileri var... Beklenmedik şeyler, sürprizler yok. Ama riskler, güvenlik sorunları da yok. Ancak 1945'ten sonra, hızlanarak gelmeye başlayan kırsal göç, giderek göçmen kitlesinin karakterine egemen olmaya başlıyor ve kentsel mekan, artık sadece "modern" doğrultusunda gelişmiyor. Hatta bu modern mekan, giderek, diğer mekanın gecekonducu mantığı (gel-geç, iyi düşünülmemiş, evrensel standartlara uymayan mantık) içinde boğulmaya başlıyor.

Herkes, bugünün Ankara'sından şikayetçi ve eski Ankara'ya güzelleme yapıyor. Ama özlenen geçmiş de gerçek bir geçmiş değil, idealize edilmiş, kurgusal bir geçmiş.

Ankara üzerinde "içeriden" ve insanların belleğinden doğru düşünmek isteyenler için, bulunmaz bir fırsat, Güven Tunç'un kitabı...

“Beni Öldürün Ama, Bana Bunu Yapmayın Abiler”

Aydın Bodur

Bir Temmuz günü, aydınlarımızı yaktılar, Sivas'ta; bir Temmuz günü öldürüldü Kemal Türkler; bir Temmuz günü kaybettik Ece Ayhan'ı. Bir Temmuz günü salıverildi katiller; Temmuz ayı boyunca adalet aradık, dört bir yanda...

Şiirimiz karadır abiler

Kendi kendine çalan bir davul zurna
Sesini duyunca kendi kendine güreşmeye başlayan
Taşınır mal helalarında kara kamunun
Şeye dar pantolonlu kostak delikanlıların şiiridir
Aşk örgütlenmektir bir düşünün abiler

.....

Şiirimiz mor külhanidir abiler

Topağacıdan aparthanlarda odası bulunamaz
Yarı silinmiş bir ejderhanın düzüşüm üzre eylemde
Kiralık bir kentin giriş kapılarına kara kireçle
Şairlerin ümüğüne çökerken işaretlenmesinin şiiridir.

.....

13 Temmuz'da 2000'de yitirdiğimiz Ece Ayhan'ın, “Mor Külhani”si, 7 Temmuz 1969'da Kayseri'de tahrik edilmiş ve zıvanadan çıkarılmış kalabalıklar, TÖS kongresini basıp yaktığı sokakta yakalanıp öldürülen mini etekli kadının çığılgıymış meğer:

“Beni öldürün ama, bana bunu yapmayın abiler” diye bağırmış, dövüldükten sonra kanlar içinde çırılçıplak bırakılan o kadın. Kayseri'de zıvanadan çıkartılan o kalabalıklar, sonra alışkanlık edinir, Kırıkhan'da, Malatya'da, Maraş'ta, Çorum'da yakar yıkarlar. 2 Temmuz 1993'de Sivas'ta yaparlar yapacaklarını: 33 Can alevler içinde kalır, “bir kısım halkımız” alevleri seyrederken. Katiller zaman aşımından yararlandırılır.

22 Temmuz 1980'de evinin önünde öldürülür Kemal Türkler. Katiller bellidir. Yakalanır, devlet tarafından kollanır, kaçırılır; zaman aşımından yararlandırılır. Katillerden biri, Bahçelievler'de 7 sosyalist gencin de canına kıyanlardandır, hunharca. Bu davadan kurtaramazlar paçayı. 1970'lerde binlerce işlenmiş cinayetlerden mahkeme edilebilmiş ve katillerinin en azından bir kısmı yakalanabilmiş birkaç davadan biridir, Bahçelievler Katliamı davası. Katiller, bu davada hiç olmazsa cezasını buldu derken, 11 Temmuz 2012'de elini kolunu sallayarak salıverilir cezaevinden, katiller. “Pişman değilim” demeleri verirler.

Temmuz ayı boyunca adalet arayışında sokaklara çıkar, insanlar; Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de...

Yargı Paketinden Faşist Katiller Çıktı: Bahçelievler Katliamında 7 TİP'li Sosyalist Genci Öldürenler Cezalarını Tamamlamadan Salıverildiler

Faruk, Kırklareli'nden gelmişti, Salih Çorum'dan; ayrılmaz ikilidiler. Efraim, Latif ve Osman Nuri, Bursa'dan gelmişlerdi. Hacettepe'de okuyordular. Hürcan'ın, Kimya Mühendisi olmasına az kalmıştı. Serdar, ODTÜ Elektrik-Elektronik'in parlak öğrencilerindendi. İkisi de uzun zamandır Ankara'ya

yerleşmiş ailelerin çocuklarıydılar. Yedisi de TİP'liydi, sosyalist mücadelenin silahlı yapılması gerektiğine inanıyorlardı. Sosyalist oldukları için “faşist katillerce elleri bağlanarak ve bayıltılarak vahşice katledildiler”.

Faruk, şimdi Kırklareli'nde. Salih'i Çoruma götürdü arkadaşları. Efraim, Latif ve Osman Nuri, üniversitayı bitirmeden yine Bursa'ya döndüler. Serdar'la Hürcan, Ankara Karşıyaka Mezarlığındılar. En küçükleri Osman Nuri 20 ve en büyükleri Hürcan 27 yaşında, 34 yıldır aynı yaşta...

Yoldaşları tarafından basılan ve dağıtılan bu bildiri, zamanın içişleri bakanlığı tarafından toplatıldı, katiller değil ama bildiri dağıtanlar gözaltına alındı.

Devlet içinde faşist çeteler, her zaman korundu. Devletin en tepesindeki kişi, “bu devlet için kurşun atan da kurşun yiyen de şereflidir”, dedi!

Katliamdan sonra 9 gün yaşayabilen Serdar, katliamın bütün detaylarını avukatlarına ve devletin güvenlik güçleri ile savcılara anlattı. Bahçelievler'de katledilen 7 sosyalist genç, Osman, Latif, Efraim, Hürcan, Serdar, Salih ve Faruk, planlanarak öldürüldüler. Gençlere işkence edilmişti. Cinayetlerin azmettirici ve planlayıcılarının, zamanın ÜGD yöneticisi Abdullah Çatlı ve Haluk Kırıcı olduğu ortaya çıkmıştı. Bahçelievler Katliamı davası, müşteki avukatlarının ve devletin temiz kalmayı başarmış birkaç güvenlikçisi ve savcısının gayretleriyle, 70'li yıllar boyunca, faili meçhul kalmayan üç-beş davadan biri oldu.

70'lerin sonlarında öldürülen binlerce

emekçi, aydın, genç, hep “kim” vurduya gitmişti!

Dava süreci boyunca, suçlular, devlet içindeki kirli odaklar tarafından sürekli olarak korundu, kollandı. Cenaze törenlerine dönemin iktidarı izin vermedi, devletin resmi görevlileri cenazeleri kaçırmaya çalıştı. Katiller uzun süre kaçmayı başardı. Asıl azmettirici, **Abdullah Çatlı, Susurluk'ta** ölene kadar yakalanamadı ve devletten kırmızı pasaportla ödüllendirildiği ortaya çıktı!? Ölümünde dönemin başbakanı “devlet için kurşun atan da, kurşun yiyen de şereflidir” dedi. **Haluk Kırıcı**, karıştığı başka cinayet davaları nedeniyle de çeşitli kereler yakalanmasına karşın hep bir şekilde kaçırıldı. Bahçelievler davasından yargılatılmadı.

Hep kirliyidiler, kirli kaldılar. **Canilerden biri**, aynı zamanda Kemal Türkler'in de katillerinden biri olarak aranıyordu. Zaman aşımı nedeniyle bu davadan yargılanmadı. En son, yargılanan ve karıştıkları 7 kez cinayet dolayısıyla müebbet hapse mahkum edilen **Ünal Osmanağaoğlu** ve **Bünyamin Adanalı** da, AKP ile MHP'nin uzlaşması ve CHP'nin desteği ile çıkartılan “3. yargı reformu” paketi sayesinde, müebbet yerine 10-13 yıl yatıp mahkeme tarafından salıverildiler. Katiller, salıverildiklerinde de pişman olmadıklarını söylediler.

Bu nasıl adalet, hiç mi vicdanlar sızlamadı?

“Katilleri serbest bıraktığınız için hiç mi vicdanınız sızlamadı” diye sorulması üzerine, katilleri salıveren **mahkemenin başkanı, Altinkaya:** “TBMM böyle bir kanun yapmış. Biz de kanunun gereğini yerine getirdik... Bu doğru mudur, vicdanları sızlatıyor mu? Sızlatıyor. Ama bizim yapacağımız bir şey yok” dedi.

Kimi kim adına affediyorsun?

Öldürülen gençlerden, **Hürcan Gürses'in kardeşi, Sevgi Gürses Gönül** ise: “O kadar kolay değil hayat. Salıvermekle olmuyor, özür dilemekle de olmuyor... Fidan gibi 7 genç gitmiş. Bunları affediyorlar. Adam başına 2şer yıl yiyorlar. 19 yıl da kaçtılar. Bu kadar ucuz mu insan canı? Aileler adına devlet, bunları bağışlayamaz. Benim adıma affedemez. Ben affetmiyorum...” diye tepkisini dile getirdi.

Adalet arayışları:

34 yıl önce öldürülen, gençlerin avukatları ve kapatılan eski TİP'li arkadaşları ve çeşitli sol siyasetlerin temsilcileri, katillerin salıverilmesinin ardından, Ankara Bahçelievler'de katledildikleri o evin önünde yapılan basın açıklamaları ile katillerin salıverilmesini protesto ettiler. Bu protestolara, CHP Denizli milletvekili İ. Cihaner ve İzmir Milletvekili E. Aksünger de destek verdi. Protestolar, Ankara'dan sonra hızla İstanbul, İzmir, Bursa ve diğer şehirlere de yayıldı. Öldürülen sosyalist gençlerin yakınları adına avukatları Erşan Sansal ve Nezahat Gündoğmuş, salıverilen katillerin cezalarını çekmeleri için tekrar yargıtaya başvurdu.

Bahçelievler 15. Sokak No:56
Katliamın yapıldığı evin adresi.

Bahçelievler'de arkadaşlarını yitiren eski yoldaşlarının kaleme aldıkları basın bildirisi şöyle:

PROTESTO EDİYORUZ VE İSİMLERİNİZİ İNSANLIĞIN ORTAK BELLEĞİNE KAYDEDİYORUZ

Devlet-sivil çete işbirliğinin en açık örneklerinden olan BAHÇELİEVLER KATLİAMI'nda yitirdiğimiz

Türkiye İşçi Partili ve Genç Öncülü yoldaşlarımız

Serdar ALTEN, Latif CAN, Faruk ERSAN, Efraim EZGİN,

Salih GEVENCİ, Hürcan GÜRSES ve Osman Nuri UZUNLAR'ın katilleri

serbest bırakıldı.

Katiller, cinayetleri devlet himayesinde işlediler,

bu kesin!

Bugünkü gibi her aşamada korunup kollandılar,

bu da kesin.

Yetmedi, her zaman göz önündeydiler ama yakalanmadılar.

Yetmedi, yakalandıklarında “yüksek yerden” emirlerle serbest bırakıldılar.

Yetmedi, devlet ceplerine sahte kimlik, pasaport koydu.

Yetmedi, devlet eliyle yurtdışına kaçırıldılar.

Yetmedi, devlet kadrolarına alınıp, yeni cinayetler için görevlendirildiler.

Yetmedi, resmi devlet ihalelerine girip ticaret yaptılar.

Yetmedi, “devlet için kurşun atan da, yiyen de şereflidir” diyen başbakanlarca

övüldüler.

Yetmedi, daha sonra Adalet ve İçişleri Bakanı olan üst düzey bir emniyetçi

nikâh şahitliklerini yaptı.

Yetmedi, aranırken devletin üst düzey güvenlik görevlilerinin ziyafet masalarında

ağırlandılar.

Yetmedi, “yanlış hesaplarla” tahliye edildiler.

Ve bunların hiçbirisi yetmedi. Şimdi de gözlerini iyice karartıp özel yasa çıkarttılar.

Kendilerinin de itiraf ettiği gibi yasayı tam da bunlar için hazırladılar,

yalnızca isimlerini yazmadılar.

Bahçelievler katliamı, sürmekte olan 12 Eylül Davası'nın ana konularından olması

gerekirken katilleri özel yasalarla serbest bırakılıyor. Ama yağma yok! Bu davayı

“kitabına uydurarak” kapatamayacaklar!

Dün ve bugün, katillerle dayanışma içinde olanların isimleri insanlık tarihine kara

bir leke olarak kaydedildi. Her soydan ve her boydan Türk-İslam sentezcisi faşistin

işbirliği ile kotarılan bu uygulamayla, 34 yıl önce işlenen cinayete suç ortağı olanlar!

Hepinizin adı bu kara sayfaya kaydedildi!

Hak ve hukuk tanımaz bu çüretkârlığı protesto ediyor, durumu kamuoyunun

vicdanına sunuyoruz.

Basının, önemli sayıda parti ve siyasetçinin, sendikaların, demokratik örgütlerin

ve yöneticilerinin, aydınların ve hukukçuların protestolarını saygıyla, sevgiyle

selamlıyoruz.

Arkadaşlarımızı ve onların anısında Türkiye toplumunun katledilen demokratlarını

ve sosyalistlerini, bütün zulme uğrayanları saygıyla anıyoruz.

İnsanlığın belleğini silemezsiniz!

Hiçbiri unutulmadı ve unutulmayacak!

Türkiye İşçi Partili ve

Genç Öncülü Arkadaşları

Kapanan Bozacıya Ağıt

Akın Atauz

Akman kapanmış. Buna inanamıyorum. Bunca yıllık bozacımız nasıl kapanır? Nasıl, onca yıllık esnaf emeğiyle ve geleneğiyle her gün, o kent için kapılarını yeniden açan bir bozacı/ Ankara'nın dokusuna işlemiş bir gelenek nasıl yok olabilir?

Anlayamıyorum.

Gerçekten anlayamıyorum. Ankara'da kaç tane var, Akman gibi yüzyıla yaklaşmış bir tarihi olan ve bir geleneği sürdürmekte olan dükkan? Bunun hiçbir önemi yok mu? Bildiğiniz bütün pastaneleri sayın, bütün bozacıları-şırıacıları gözden geçirin, hatta isterseniz, lokantaları (hızlı gıda tüketimi sunmayan yerleri) düşünün, bir yüzyıl geriye, hadi daha yakına gelelim, 80 yıl geriye giden geçmiş olan, kaç işyeri var? İki elin parmağı? Bir elin parmağı? Hiç elin, hiçbir parmağı?

Tamam, "Ankara kendisini, 'kasaba' değil de, kent olarak tanımlayalı zaten kaç yılı oldu ki?" diyeceksiniz. Öyle düşünelim. Bu kente kendince, gerekli olan bir özellik katmak için uğraşmış, kendi alanında, kendine göre özgün bir esnaf çabası göstermiş ve kendini, zamanın içinde uyarlayarak geliştirmiş ve sürdürmüş işyerlerinin sayısı ne kadardır?

Akman bunlardan biriydi. Hem de en önde gelenlerinden biri... Artık neden yok, bunun nedenini bilmiyorum. Sahipleri yorulmuş, ya da daha zahmetsiz karların peşine düşmüş olabilirler. Biz Ankaralılar, Akman Bozacısına, sahip olması gereken "nadide dükkan" ihtimamını gösterememiş olabiliriz. Neden ne olursa olsun, Akman'ın olmaması, ya da eskisi gibi, küçük bir esnaf işletmesi olarak artık kapılarının kapanmış olması, Ankara için, onun minicik canlı tarihi/gündelik yaşam tarihi için bir kayıp.

Vaktiyle Ankara'dan giderek Amerika'ya yerleşmiş olan arkadaşım Faruk Tabak'la, orada heyecan içinde yaptığımız konuşmaları da, bir kez daha kaybetmiş gibi oldum. Ankara'ya döndüğü günün ilk fırsatında beni arayarak, Akman'a boza içmeye gitmek için, sabırsızlıkla randevulaşır. Faruk'u kaybettim, ama Akman'ın kapısının önünden her geçtiğimde, her boza içtiğimde, onu hatırladım. Şimdi, bunu bile yapamayacağım artık. Mekânı kaybetmek, yaşanmışlıkların hayalinin de soluklaşmasına neden oluyor sanki..

Belki, "kent geliştikçe, metropolleştikçe, doğal olarak eski

ve "modernleşmeye" gerekliliği gibi uyamayan işyerlerini elemesinden daha doğal olan ne olabilir?" diye düşünenler olabilir. Öyle değil. Gördüğüm kentler içinde, metropol tanımına en fazla uyanları gözden geçiriyorum: New York'ta ne kadar çok küçük pastane, özel bir ürünü olan yer var... Yüzlerce... Bir Macar pastanesini hatırlıyorum: Eski ama çok da özenli ve temiz bile değil. İçerisi hınca hınç öğrencilerle ve hocalarla dolu... Londra'daki yüzlerce yıllık dükkanlar yaşıyor. Paris'te de, başka metropollerde de... Dünyanın en büyük metropollerini, kendi geçmişlerini taşıyarak bugüne getiren dükkanları seviyorlar. Hem de çok seviyorlar... İstanbul Markiz pastanesini kaybetmeyi, yılarca sorunlaştırdı. Hala tartışıyor.

"Ölümlülük" diye bir şey var. Biliyorum. Sonunda her şey ölüyor, ya da başkalaşır işte... İşyerleri de kentin yaşayan tarihinin bir parçası olsun diye değil, kar etmek için/ para kazanmak için kuruluyorlar, olmazsa kapanıyorlar. Bunlar doğal olgular. Bunları biliyorum elbet. Ancak yine de kentlilerin, kendi kültürel simgelerini "yaşamak için çırpınışının", daha içten ve sıcak bir ilişki arayışının olmayışı, ya da bunları hiç umursamaması, bir sorun değil mi?

Hicivli/ kinayeli bir söz vardı: "Vefa, İstanbul'da bir semtin adıdır" diye. Ama İstanbullular, Vefa'lı bozacılarına hala vefalı. Orada geçerli olan, Ankara'nın bozacısı için, bu kadarıyla bile geçerli değil. Bu vefasızlık kimden gelirse gelsin, ister sahipleri daha çok kar amacıyla markalarını satsınlar, ister Ankaralılar, orayı kendi küçük kültürel-kentsel birikimlerinin biricik odaklarından biri olarak değerlendirememiş olsunlar... Akman'a bu kadar vefa bile gösterememiş durumdayız. Bu, Ankara için gerçekten acınası, ağlamaklı bir durum...

Ben de ağlamaklı bir durumdayım. Evlat acısı gibi içime oturmuş durumda bu haber...

"Ankara'da Akman Vardı"

Güven Tunç'un "Bir Aşk, Bir Hayat Bir Şehir" kitabında yayınlanan kman'larla yapılmış görüşmelerden parçalar

Görüşmeler yapıldığında (görüşme yılı belirtilmemiş), henüz Ulus'taki ve Kızılay'daki Akman'ların açık olduğu anlaşılıyor. Çok da eski olmasa gerek bu görüşmeler. Çünkü kitap zaten 2011 yılında yayınlanmış. Diyelim ki, görüşmeler de biraz daha önce yapılmış olsun. Yani Ulus'taki Akman'ın kapanmasından az önce...

Nurman Akman'la görüşme

"Ulusun Eski Hali Yok, Ulus Tenhalaştı"

Vahap ve Muharrem Akman, Üsküp'te seyyar olarak omuzlarında taşıdıkları kaplarda şerbet satarak ailelerini geçindirirlermiş. ... Cumhuriyetin başkenti seçilmesiyle Ankara'nın bir cazibe merkezi olmaya başladığı ilk yıllarda... iki kardeş, bu cazibe nedeniyle, eşleriyle Ankara'ya gelmişler. ...

İlk dükkanı 1920'lerde, bugünkü Anafartalar Çarşısı'nın olduğu yerde açmışlar. Binası bugün yok, yıkıldı.

1936 yılında, Zincirli Cami karşısındaki eski cihan sokakta dar uzun bir dükkana taşınmışız. Onun da binası yıkıldı. ...

1956'da, bugünkü 100. Yıl Çarşısı'nın yerinde bulunan, bu çarşığı inşa etmek için yıkılan Şehir Çarşısı'na gidilmiş. Ulus İşhanı'na 1960'da taşındık. İkinci ve üçüncü kuşak olarak devam ediyoruz.

Kış günlerinde opera olurdu. Operadan 23.30 civarında çıkan kürklü, papyonlu nezih, asil bir topluluk boza ve salep içmeye gelirdi.

Artık büyük şehirlerde kasap, manav, terzi kalmadı. Giderek küçük esnaf da kalamayacak. Sade biz değil, dünya değişti. ...

AVM'ler çok insan çekti. 1960-70'li yılların iş potansiyeli kayboldu. Ulus, Kızılay, Kavaklıdere öldü.

1960'ların ilişkilerinde daha bir insancıl bir ilişki vardı. Sevgi ve saygı vardı. İlişkilerin bir ölçüsü vardı. ...

Ankara, daha yumuşak başlı, daha mülayim insanların olduğu bir yer.

Ankara'nın şu anda pek bir şeyini değiştirmem. Güvenli bir kent. Sosyal yaşamından memnunuz.

(ss:212-219)

Alper Akman

"Eski Müşterinin Gözünde Eski Kalmak"

İstanbul insanı değerlerine sahip çıkıyor. Ankara insanı değerlerine sahip çıkmıyor. Bir Ayhan mağazasının, bir Tavukçu dükkanının değerini bilmiyoruz. İstanbul'da Karaköy Börekçisi'ne, Sarıyer Börekçisi'ne, İnci Pastanesi'ne gitmek için insanlar vakit ayırıp, özellikle gidiyorlar. İnci'nin dekoru değişmez, bardakları, sandalyeleri değişmez. Kimse "neden bunlar eski?" demez. Aksine, o eşyaların değerini bilir. ...

Biz buradaki dükkanı açtığımızda, Mülkiyeliler'in bu taraftaki yüzünde, bir eczane, bir tuhafiyeye, bir de büfe vardı. O dükkanların sahipleri, bizim komşularımızı ve komşuluk ilişkileri çok iyiydi. Mülkiyeliler o tarafı kafe yapmak için, o dükkanları boşalttı ve kimse bilmez, önce babama geldiler. Babam kabul etmedi. İki nedenle kabul etmedi. Birincisi "onlar benim komşum. Komşuma yapılmış bir şeyden yarar sağlayamam." İkincisi, "ağlayarak gittiler, ben ağlayan insanın üzerinden iş kuramam." dedi.

Ulus'taki komşuluk daha iyidir. Burada bir gün açıp, ertesi gün kapatıyorlar. Komşuluk yapmaya zaman olmuyor.

Babam bayramda çokolatasını komşum kazansın diye Ali Uzun'dan alır. Oradaki esnaf Ankaralı. Ankaralı olmasa da Ankaralı olmuş. Burada Ankaralı değil. Ankaralılığı bilmiyorlar.

Selanik butik bir sokaktı. Önceleri pastane olarak bir Flamingo, bir biz vardık. Her çeşitten bir örnek vardı. Ona göre müşteri geliyordu. Ayakkabıcı, kuaför, eczane birer tane vardı, ama hepsi kaliteliydi, şimdi sadece yeme-içmeye döndü. Yüksel, Karanfil, Konur da böyle oldu. Bu kadar yiyecek satışının yapılması, kalitenin yanına kalitesiz olanı da getirdi. Bu sonuçta sokağın kalitesini düşürdü. Vakko, gidip alış-veriş yapmasanız bile Kızılay için bir değerdi.

Metronun Kızılay'a getirdikleri ile götürdükleri konusunda tereddütlerim var. ...

Bir ara AVM'de şubemiz olsun istedim. Babamla konuştuk. Sonra vazgeçtik. Şimdi gitmediğime çok memnunuz. Gitsem maddi olarak çok iyi olabilirdi. Ama sunu tercih ediyorum: "Eski müşterinin gözünde eski kalabilmek." Yetmiş yılı geçindir biz Akman'ız. Yüz yıl gidebiliriz de, gitmeyebiliriz de. Ama isterim ki insanlar arkamızdan, "Ankara'da Akman vardı" desinler.

(ss: 220-223)

Kızılay'daki Akman

Aydın Bodur

Akman'da boza içip, dibini parmağımla yalayıp yutmak çocukluğumun acayip anlarından biridir. Sahil kasabalarının mahalle ağzıyla "piyasa"ları çokluk sahil boylarıdır. Akşam evin büyüğü gelince, çoklukla yemek sonrası, takip takıştırılır, ailecek sıra sıra renkli ampullerle süslenmiş çay bahçelerinin de olduğu o sahil boyuna inilirdi. Sonra boydan boya birkaç kez yürünür, sürekli birileriyle karşılaşılır, selamlaşırdı. Bazen bu selamlaşma fasılları 3-5 dakikayı da geçer, dedikoduların paylaşılmasına dönüşürdü.

Sonra yorulunur, o ışıklı ampullerin altında tahta ve üstü örtülü masalardan biri seçilir, tahta sandalyelere oturulurdu. Büyüklere çay ya da kahve, küçüklere renksiz gazoz ısmarlanırdı. Şanslıysak bir külah çekirdek alınır, çakıl taşlarıyla döşenmiş yerlere kabuklarını püskürte püskürte o çekirdekleri yer, içeceklerimizi içerdik.

Ankara'nın sahil boyu da, Ulus'la Kızılay arasıydı. O açıktan akan "boklu çay" boyunca ya Kızılay tarafından Ulus'a ya da Gençlik Parkı önünden Kızılay'a doğru yürünür de yürünürdü. Yürüme faslına sevmeydim. Her seferinde radyo evinin önünden geçerken, babam "bak burası radyo evi" derdi. "İşte burayı muhasara edip de duyurmuşlardı 'devrimi'" diye anlatırdı. Sonra nasıl da altın yüzüğünü "devrim'e hediye ettiğini, sonra da yine devrimi desteklemek için üstü Atatürk kabartmalı yüzüğünü nasıl aldığını falan anlatırdı, bir cumhuriyet öğretmeni olarak. Annem kızardı, kendi alyansını da askerlere veren babama. Ardından Etnoğrafya Müzesi, "bak derdi Atatürk, bir süre orada yatmıştı" diye anlatmaya devam ederdi. Türk Kuşu falan filan... Sonra karşıdan Ziraat ve Merkez Bankası'nın binalarını gördüm de rahatladım. "Oh yaa" derdim, "şükür bitiyor". Akman'da içeceğim bozanın hayalini kurardım. Yürümek, yorucu ve sıkıcı gelirdi. Ama Kızılay'a boynuzlu ile gelmesi ya da Ulus'tan dolmuş ya da yine boynuzlu ile dönmesi pek hoştu. Tabi bir de şanslıysak Gençlik Parkı'na gidilir ve lunaparkta çarpışanlara binme faslı eklenirse... "Ooof deyme keyfimize"...

"Haa nereden çıktı şimdi bu" diyeceksiniz, "parkların kenarlarındaki banklarda değneklerine abanan yaşlı sakallı dedeler misali ne anlatıyorsun?" kent bu değişiyor, uzun zamandır "Akman" akşam müşterilerini kaybetmişti, sabahları poğaça, öğlenleri salata ve sandviç satan diğer pastanelerden biri olmuştu zaten. Geçenlerde Ulus'taki yerini kapatmışlardı. Eee artık orası iyi para eder. Genç Akman kuşağı artık müteahhitlikle uğraşiyor, değer nedir bilirler elbet! Şaşırmadım, Kızılay'daki yerlerinin de kapanmasına...

Bu arada bu sohbetler, yaşlanma belirtisidir efendim; sanırım siz de yaşlanmış ve alışkanlıklarınızın esiri olmuştunuz...

Orada Bir Köy Var Yakında: Güneşköy

Akın Atauz - Besim Can Zırh

Marketlerde her biri birbirinin kopyası tarım ürünleri ne kadar güvenli? GDO'lu ürünlerin yasallaşmasına dair tartışmalarla tekrar hatırlanan bu soru gerçekte uzun yıllardır Türkiye'nin gündeminde. 1990'lar boyunca doğal ve sağlıklı ürünlere yönelik kendiliğinden bir talep gelişirken diğer yandan da bu taleple ilişkili doğal ve sürdürülebilir tarım çerçevesinde değerlendirebileceğimiz çeşitli arayışlar ortaya çıktı. Söz gelimi, böyle bir arayışıyla Aydın Basmakçı'da 1983 yılında kurulan Ersöz Çiftliği 1992 yılında organik tarım uygulamaları alanında çalışmalarına başladı ve 1996 yılında sertifikalı organik sebze üretimine geçti.

Deprem sonrası Van'a yaptığımız ziyaretin yoğunluğu nedeniyle bir arada hazırladığımız yedinci ve sekizinci sayımızda (Kasım-Aralık 2011) Ankara'daki farklı girişim ve çalışmaları özetleyen oldukça geniş bir dosya çalışması yer vermiştik. Doğal Besin, Bilinçli Beslenme grubu üyesi dostlarımız Nihal Poyraz Temürcü ve Ceyhan Temürcü'nün hazırladıkları on sayfalık bu özel dosya bugün Ankara'da doğal, sürdürülebilir ve kentsel tarım çalışmalarıyla ilgili geniş bir kaynakça sunuyor ilgisine. Sonrasında ise bu çalışmalarla ilgilenenlere bir buluşma platformu oluşturması amacıyla Tayfa Kafé'de "Permakültür Cumartesi Buluşmaları" başlığıyla toplantılar düzenlenmeye başlandı.

İnci ve Ali Gökmen Ankara'nın bu alandaki en köklü girişimlerinden Güneşköy ile ilgili deneyimlerini aktardıkları toplantıda Ankara-Sivas arasında yapımı öngörülen hızlı tren hattının tam da ekim alanlarının ortasından geçeceğini belirtmiş ve böylesi belirsiz bir süreç başlamadan önce Ankara'daki ilgili kimseleri Güneşköy'ü ziyaret etmeye davet etmişlerdi.

Ali Gökmen davetini tamamlarken, "Doğadaki her şey ölürken tohum bırakır. Biz de sizleri Güneşköy'ün tohumlarını toplamaya çağırıyoruz" diyerek on yıllık bir dönemi kapsayan bu önemli deneyimin kentte taşınması konusunda omuzlarımızı değerli bir yük bıraktı. Biz de **SolFaSol** olarak 10 Haziran tarihinde düzenlenen geziye bu sorunun cevaplanmasına katkı sunabilmek üzere katıldık.

Güneşköy'ün kadim türküsü: "Aldığın besin ilacın, aldığın ilaç besinin olsun."

Memleketlimiz Hipokrat'ın binlerce yıl öncesinden yankılanan deyişini şiar edinen doğal ve sürdürülebilir tarım hareketini sadece beslenmemiz ve mutfağımızla

ilgili bir mesele değil. Türkiye'de kentleşmenin üçüncü kuşağa geldiği, geçmişte doğal tarım yapılan kırsal alanlarla kentteki mahalleler arasında görece korunabilmiş bağların hepten çözülmeye başladığı bir dönemde sabah kahvaltısında doğal bir domates tadı arzulamak gerçekte oldukça siyasi bir talep olarak duruyor hayatın içinde. Zira, bir kuşak öncesinde zahmetsizce ulaşabildiğimiz bu lezzeti bugün yeniden tadabilmek doğal gübre sağlanmasından tarımsal üretimin yönetilmesine, tarladan markete uzun bir aracılar zincirinden tüketim alışkanlıklarının değişime kadar oldukça geniş bir yelpazede iktisadi ve toplumsal örgütlenme çabası gerektiriyor.

Söz gelimi, doğal ve organik tarım ürünlerine olan talebin yükselmesiyle birlikte kimi büyük marketlerin sözleşmeli tarıma başladığını görüyoruz. Böylece, doğrudan üreticiden gelen ürünleri raflarına taşıyan marketler tüketicilerin güvensizliğini teskin etmeye yöneliyor. Fakat, Güneşköy gezimizde yaptığımız sohbetlerden öğrendiğimiz kadarıyla bu girişimleri doğal ve sürdürülebilir tarımsal üretim çerçevesinde görmek pek mümkün değil. Her ne kadar, belirli kolaylıklar sağlıyor olsa da sözleşmeli tarımla üretici/üretim ve tüketici/tüketim arasında başka bir engel dikiliyor. Öncelikle, üretici uzun vadede belirli ürünlere bağlanıyor ve doğal tarımsal üretimin önemli ayaklarından biri olan ekim alanındaki tarımsal çeşitlilik kısıtlanmış oluyor. Diğer yandan, tüketici üretim sürecinde yabancı kalmaya devam ediyor. Özlenen doğal lezzetin korunmasında bir tüketici olarak kendisinin de çeşitli sorumluluklar üstlenebileceğini öğrenmesi mümkün olmadığı gibi üretimin denetlenmesi marketlere delege edilmiş olduğu için tüketicinin üretim sürecini sahiplenebilmesine de ket vurulmuş oluyor.

Ali Hoca'nın her konuşmasında dile getirdiği gibi organik bir tarımsal ürünün gerçek değerini kavrayabilmek için tüketicinin elinin mutlaka toprağa değmesi gerekiyor. Değilse, sözleşmeli tarım örneğinde olduğu gibi doğal ve sürdürülebilir tarım çalışmalarının mevcut üretim ve tüketim ilişkisine bir seçenek oluşturması pek mümkün değil. Peki bu denklemin dışına nasıl çıkılacak? Güneşköy'deki izlenimlerimiz bunun ancak kırdaki üretim ile kentteki tüketim arasında yeni bir ilişki kurmakla mümkün olacağı yönünde. Kentlerde gelişen doğal tarımsal ürün talebinin kırdaki küçük çiftçileri iktisadi ve

toplumsal olarak destekler biçimde örgütlenmesi için en hayati ama bir o kadar da zor kısmı.

Bir Pazar sabahı Güneş'e yolculuk.

Ali ve İnci Gökmen'in Permakültür Cumartesi Buluşmaları'nda yaptıkları davete icabet ederek 10 Haziran günü ODTÜ'nün Yüzüncüyıl kapısında buluştuk. Güneşköy deneyiminin içinden gelenlerle birlikte bu geziye ilk defa katılacak 20 kişilik küçük bir toplulukla yola çıktık. Güneşköy Ankara'ya 65 km mesafede Elmadağ'a bağlı Hisar Köyü'nde 75 dönümlük bir arazide faaliyet gösteriyor. Bölge, Ayaş ve Çubuk gibi Ankara'nın önemli vadilerinden biri, "Bir Zamanlar Anadolu" filminin de çekildiği Balaban Vadisi'nde bulunuyor.

Güneşköy'ün 1990'ların sonunda ODTÜ'lü bir grup öğrencinin Kırkkale Hasandede Beldesinde "Köy Enstitüsü Kibbutz Sentezi" olarak andıkları Hocam Köy deneyimiyle doğrudan bir akrabalığı var. Bu inisiyatiften elde edilen deneyimler ODTÜ Kimya Bölümü'nde öğretim üyesi olan İnci ve Ali (Gökmen) Hocalar vasıtasıyla Güneşköy'e taşınmış. 10 ailenin bir araya gelmesiyle birlikte Güneşköy Kooperatifi kurulmasının ardından uygun bir arazi arayışına girilmiş. Daha önce üzerinde hiç bir tarımsal etkinlikte bulunulmamış, dolayısıyla endüstriyel tarımla kirletilmemiş, olan mevcut arazi 2000 yılında devletten satın alınmış.

İki yıl boyunca araziden taşlar toplanarak ve hayvansal gübreye toprak zenginleştirilmesi yapılarak doğal ve sürdürülebilir tarımsal üretime elverişli tarlalar oluşturulmuş. Bu zorlu sürecin ardından 2005 yılında ise sertifikalı organik tarım başlamış. 2007 yılında "mandala" tekniğine dayalı ilk ekolojik bina saman balyalarından inşa edilmiş. Güneşköy'de bugün iki ekolojik bina bulunuyor. Yeni yapılan binada şu anda bitkisel yağ üretim atölyesi olarak kullanılıyor. Tüm dünyada uygulanan bir yöntem olarak tarımsal üretimde kullanılan araçların yakıtı mevcut ekilebilir alanının %10'nundan sağlanacak yağ bitkisinden karşılanabiliyor. Şu anda bitkisel yağa dayalı yakıt üretimi yapılmıyor olsa da Güneşköy'deki atölye tüm aşamaları başarıyla tamamlamamış.

2011 yılında Tarım bakanlığı hibesiyle ekolojik-jeozedek bir sera inşa edilmiş. Özel taş mimarisiyle ısı toplama özelliği olan serada bitkiler gerekli büyüklüğe eriştiğinde doğal olarak mikro bir iklimlendirme oluşuyor ve böylelikle Orta Anadolu koşullarında sınırlı olan üretim sezonunu iki ay uzatmak mümkün oluyor. Güneşköy'de bir kuyu vasıtasıyla oluşturulan küçük bir göletten doğal akış ve damlama yöntemiyle sulama yapılıyor. Böylelikle geleneksel yöntemlerle kullanılan suyun %10'yla aynı miktarda üretim yapmak mümkün oluyor. Diğer yandan, gübre ihtiyacını karşılamak üzere geniş bir kompost alanı da oluşturulmuş. Tarımsal üretimin verimini arttırmak üzere kullanılan bir diğer yöntem ise "kardeş bitkiler" ekimi. Aynı tarlaya birden çok çeşitli ürün yan yana dikilerek bir anlamda birbirleriyle dayanışması sağlanıyor. Örneğin, mısır fasulyenin ihtiyacı olan irtifayı sağlarken, fasulye havadaki azotu toprağa katıyor, kabak ise geniş yapraklarıyla alçak gölgelendirme yaparak bitkilerin köklerinin nemli kalmasını sağlıyor.

Güneşköy bize ne anlatıyor?

Peki doğal tarımsal üretim neden önemli? Ankara'nın yıllık tarımsal tüketimi 1 milyon ton olarak hesaplanırken kentin doğal hinterlandının bu tüketimdeki payı %5'i bulmadığını belirterek başlayalım. Bunun önemli nedenlerinden biri bölgede tarımsal üretimin iklim koşulları nedeniyle Haziran ve Eylül ayları arasındaki kısa bir dönem yapılabiliyor olması olduğu kadar üretim ve tüketim arasındaki ilişkinin sağlıklı yönetilmiyor olmasından da kaynaklanıyor. Gezimiz boyunca

KARŞIZARAH ZİRİ / GÜNEŞKÖY

doğal tarımsal üretimin yeterli ve sürdürülebilir olamayacağı yönündeki yaygın önyargılara karşı oldukça tatmin edici cevaplar aldık. Tüm mesele mevcut denkleme eleştirel sorularla farklı açılardan bakabilmekte. Söz gelimi, işsizliğin %10'un altına düşmediği bir ülkede tarım endüstrisi ve araçların yarattığı spekülasyonun yeniden dağıtılmasıyla toplum yararına doğal ve sürdürülebilir tarımsal üretimi yaygınlaştırmak mümkün. Bir hektar bir alanın ise mevsimine göre 100 ila 300 kişiyi besleyebilir olduğunu da not edelim.

Hisar Köyü'nün çıkışında bulunan Güneşköy'de 75 dönümlük bir arazi içerisinde 10 dönümlük bir tarlada organik tarım yapılıyor. 2005 yılında sertifikalı organik tarıma geçtiklerinde köylüler çalışmaları üç yıl boyunca izlemiş. Ali Hoca insanları organik tarıma geçmek yönünde ikna etmenin mevcut ön yargılardan dolayı güç olduğuna işaret ediyor. Ancak Güneşköy'deki çalışmaların başarılı olduğu gördükten sonra köyden bir kaç aile daha organik tarıma yönelmiş. Fakat, ne bu kararı almak ne de üretime geçmek kentle olan ilişki kurulmadığı sürece bir anlam taşıyor. Zira, hasattan sonra eldeki ürünle ne yapılacağı neredeyse nasıl üretim yapılacağından daha zor bir soru.

Her şeyden önce kırdan yapılan doğal üretimin kentteki taleple buluşmasının önünde bir dizi engel var. Hallere girmeyen ürünün semt pazarlarında satışı yasal olarak mümkün değil. Dolayısıyla tüketici ile buluşabilmek kendi başına bir mesele. Güneşköy bu bariyeri "Bahçemiz" olarak andıkları toplum destekli tarımla aşmışlar. Bu yöntemle tüketici yılın başında bir kutu alıyor ve yıl içerisinde tarladan çıkan ürünler üye tüketiciler arasında eşit olarak pay edilerek adreslerine teslim ediliyor. Ersöz Çifliği'nin de dört yıldan bu yana "Ekolojik Kutu" ismiyle benzeri bir yöntem uyguluyor. Bugün Ankara'da Çankaya ve Yenimahalle Belediyelerinin desteği ile açılan organik pazarlar mevcut. Fakat, bu alanlar doğal tarımsal ürün tüketimini yaygınlaştırabilmek için yeterli değil. Bunun için ise kentteki talebin örgütlenecek bu ürünlerin semt pazarları aracılığıyla mahallelere girişinin sağlanması gerekiyor.

Güneşköy deneyiminden öğrendiğimiz doğal ve sürdürülebilir tarım oldukça önemli toplumsal bir mesele. Her şeyden önce, kentli insanın toprağa elinin değmesine ve tarımsal üretimin zahmetini anlamasını kolaylaştırıyor. Bu doğrudan temasla birlikte ürün güvenilirliğinin önemi konusunda güçlü bir farkındalık gelişmesi sağlanabiliyor. Özellikle, çocukların gelişimi açısından doğanın hayatın içindeki yerini deneyimleme olanağı sunuyor.

Aile sosyalliğinin televizyon ve AVM'lere indirildiği Türkiye'de Güneşköy bir çok aile için tüketici bölüğünden bir kaçış alanı. İşin kır toplumsal yaşamı açısından da önemi büyük. Endüstriyel tarım yaygınlaşmasıyla küçük tarım üreticisinin kırdan kalmaya devam etmesi imkansız bir hale gelirken doğal ve sürdürülebilir tarım sayısı milyonları bulan aileler için önemli bir imkan yaratıyor. Türkiye'de uluslararası dayatmalarla hazırlanan yeni kanunlarla tarımsal üretimin tümüyle endüstrileştirilmesi ve tektipleştirilmesi söz konusuysa Güneşköy geleneksel deneyim ve bilgiyi geliştirerek doğal, yerel, sürdürülebilir ve çeşitliliği koruyarak tarımsal üretimin yapılabileceğine ve başka bir dünyanın mümkün olduğuna işaret ediyor. Hem de orada bir yerde değil hemen yanı başımızda.

(Güneşköy hakkında daha fazla bilgi için: <http://www.guneskoy.org.tr/>)

Güneşköy Projesi Gözlemleri

Arzu Kepoğlu- Kırsal Kalkınma Uzmanı

Kaynağa dayalı bir sektör olmaktan çıkarak bilime dayalı bir endüstri olma sürecine girmeye başlayan tarım sektörü için tarımsal araştırmalara ağırlık vermek çok önemlidir. Tarımsal üretimin doğaya ve ekolojik koşullara; bir başka deyişle tarımın yapıldığı yörenin özelliklerine bağlılığı, tarımsal üretime yönelik teknolojilerin geliştirilmesi için o yöre koşulları altında Ar-Ge çalışmalarının yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Diğer yandan, yeni teknolojinin ancak üreticiler tarafından uygulamaya konulduğu zaman bir toplumsal yarar sağladığı da bilinmektedir. Bu tür bütüncül yaklaşımlara ülkemizde çok fazla rastlanmadığından, Güneşköy Kooperatifi'ni yerinde ziyaret etmek benim için son derece önemlidir. Ekolojik bir köy girişimi olarak hem tarımsal Ar-Ge çalışmaları yapmaları, hem de kurdukları yerdeki halkı dışlamadan üretim yapıp işler bir pazarlama ağını oturtmaları Güneşköy'ü değerli kılıyordu.

On yıldır bir ülkenin kalkınmasına kırdan başlanması gerektiğini düşünerek kırsal kalkınma çalışmalarına emek koyan, bu alanda yürütülen projelerin etki değerlendirmelerini yapan bir uzman olarak kırsal

alanda görmek istediğim önemli manzaralardan biri, bilimsel ve teknolojik anlamda yeterliliğini ispat etmiş akademisyenleri kırsal alanda görmektir. Toprağın kokusunu içine çeken, ona dokunan ve kırsal kesimde yaşayanlara yabancılaşmıyan uzmanların varlığına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bu fikirlerimi paylaştığım ve permakültüre gönül vermiş bir dostumun önerisi mutlaka Güneşköy'ü gerektiği yönünde olunca ailecek kendimizi sıcak bir haziran pazar gününde teknik geziye katılmış bulduk. Geziyi benim için önemli kılan başka bir neden ise, doğduğundan bu yana mümkün olduğu sürece çalışmalarında benimle birlikte olan kızımın doğayla bağlantısını hiç koparmamak istememdir. Belki o büyüyünceye kadar ülkemizde büyük doğa yıkımları yüzünden gösterebileceğim gürül gürül akan dereler olmayacak ama en azından güneş altında birlikte serada ip çekerek kokulu domates yetiştirmeye dair güzel bir anımız olacak. Ayrıca mis kokulu çilekleri Güneşköy'de kendi ellerinizle koparıp yemenin de mutluluğunu unutmayacak.

Gezi sonunda edindiğim gözlemlerimi paylaşmam gerekirse; öncelikle piyasada satılan ve organik ürün olarak pazarlanan ürünlere karşı güven sorununun hem akademik çevrelerde farklı, hem de tüketiciler arasında farklı boyutlarda olduğunu görmüş olmamdır. Tüketici olarak herkesin "organik" veya "sertifikalı" olarak satın aldığı ürünleri yerinde görmesi mümkün olmadığından bu güven sorununa da bir çözüm getirilmesi gereklidir.

6 dekarlık bir araziden yaklaşık 200 kişinin sebze ve meyve ihtiyaçlarını karşıladığını anlatan Ali Gökmen'i dinlerken bir yandan sesindeki haklı gururu hissederken, diğer yandan da insanın aklına her yıl yüzlerce gencin kırsaldan kente göç ederken aslında tarımı nasıl terk ettiklerini ve kendilerini bu gururdan ne için vazgeçtiklerini düşünmeden edemiyorsunuz.

2001 yılından bu yana kuruldukları Hisar köyündeki halka, kooperatifçilik, organik üretim ve pazarlaması, alternatif enerji kaynakları üretimi ve farklı seracılık uygulamaları ile bir nevi önder çiftçilik rolü üstlenen Güneşköy Kooperatifi'ne en başta Hisar köylülerinin destek olması gerekiyor. Çünkü kendilerine teknik bilgi vermek üzere kimsenin gelmediğini söyleyen üreticiler için örnek alabilecekleri bir Güneşköy varken, hızlı tren güzergâhının tam da Güneşköy'ün içinden geçmesiyle büyük özverilerle oluşturulan tarla, bahçe ve seraların bozulması gündemde. O yüzden, doğaya zarar vermeden üretim yapmaya çalışan bir avuç insanın bütün emeklerini yok etmeyecek bir çözüm bulunmalı. Başta kendilerine güneş gibi önemli bir kaynağın ve biyoyakıt gibi yenilikçi bir sürecin nasıl sürdürülebilir bir şekilde kullanılabileceğini gösterdikleri Hisar Köylüleri olmak üzere, alternatif bir ekolojik yaşantının özlemini çekenlerin Güneşköy'e destek olması gerekmektedir.

Tarım Kente Geldiğinde: Çiğdem Mahalle Bostanı

Bezime Can Zırh

Güneşköy gezimiz sırasında kırsal kent arasında deneyim aktarımı açısından yeni ve önemli bir girişim olarak adı sıkça geçen Çiğdem Mahalle Bostanı'nı görmeye karar vermiştik. Bu vesileyle, Solfasol olarak Güneşköy gezimizde tanıştığımız Kırsal Kalkınma Uzmanı Arzu Kepoğlu'yla birlikte PermaAnkara grubu üyesi Gözde Cüce'nin ev sahibeliğinde 12 Temmuz günü Çiğdem Mahallesi'ni ziyaret ettik. Ankara için yeni ve deneysel bir girişim olan Bostan kolektif bir çabanın ürünü. Ankara'nın görece yeni yerleşim yerlerinden biri olan Çiğdem, mahalle dokusunun yeşerebildiği nadir semtlerden biri. Bu dokunun korunması ve geliştirilmesi için 1996 yılında kurulan Çiğdem Eğitim Yardım ve Dayanışma Derneği'nin (Çiğdemim) bugün 550 üyesi bulunuyor. Halk

kütüphanesi ve Türk sanat müziği çalışmalarının yanı sıra derneğin önemli uğraşı alanlarından biri de mahallede geri-dönüşüm uygulamalarını yaygınlaştırmak. Ekolojik duyarlılığa sahip derneğin yanında, 2010 yılında Ankara'da sürdürülebilir insan yerleşimleri tasarımına ilişkin bir sistem olan permakültürle ilgili kişiler arasında iletişimi sağlamak üzere kurulmuş bir e-mektup grubu olan PermaAnkara var. PermaAnkara, permakültür konusunda eğitimi ve deneyimi olup uygulama alanından yoksun, doğal beslenme konusunda arayışları olan ve bu yöndeki çalışmalar konusunda heyecanlı kimselerden oluşan bir girişim. Sakini sayılabilecek kadar Çiğdem mahallesine yakın oturan İnci ve Ali Gökmenler Güneşköy Kooperatifi olarak projeye destek veriyorlar.

Güneşköy ise Ankara kırsalında doğal ve sürdürülebilir tarım konusunda 10 yıllık deneyime sahip ve daha önemlisi bu deneyimi kentte taşımayı amaçlayan bir oluşum. Çiğdem Mahalle Bostanı bu üç oluşumun farklı arayışlar ama benzeri amaçlarla bir araya gelerek ortaya çıkardığı bir proje.

Bostan'ın tarihçesi oldukça yeni. Şubat 2012 tarihinde duyurulan bir imce çağırısıyla yukarıda andığım üç oluşum Çiğdem'de bir araya geliyor. Karar alınıyor ve üzerinde Çiğdemim Derneği'nin de küçük bir binası olan mahallenin tam merkezinde bulunan iki dönümlük arazide çalışmalar başlıyor. Mart ve Nisan aylarında mahallelinin de katılımıyla sürdürülen yoğun çabayla Mayıs ayında ilk sebze yatakları oluşturuluyor. Güneşköy

ve Antalya'dan organik fideler, Gölbaşı'ndan ise solucan gübresi temin edilerek ilk ekimler yapılıyor. Böylelikle, Bostan'ın açılışı Çiğdemim Derneği'nin her yıl 3 Haziran tarihinde düzenlediği Komşuluk Günü'ne yetişiyor. İlk hasat ise yine mahallelinin katılımıyla Temmuz ortasında gerçekleşti. Bostan'da sulama damlatma yöntemiyle yapılırken mahallelinin mutfağından gelen organik atıklarla kompost yöntemiyle de doğal gübre üretiliyor.

Bostan'ın çardağında gerçekleştirdiğimiz sohbe PermaAnkara'dan Gözde Cüce, Özlem Çelebioğlu, Şahin Kahveci ve Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Başkanı Fatih Fethi Aksoy katıldı. Gözde Hanım bir yıl kadar önce Dikmen Vadisi'nde bir uygulama alanı oluşturmak istediklerini ama semtin özel durumundan dolayı bunun mümkün olmadığını söyledi. Ayrıca kendisi apartman dairesinin bahçesinde küçük bir uygulama alanı oluşturmuş fakat yeterli olmamış. Şahin Bey ise Türkiye'de 1980'lerden bu yana çeşitli şehirlerde hobi bahçeciliğinin başladığını ama bu girişimlerin aile çevresiyle sınırlı bir tür piknik etkinliğinin ötesine geçemediğini söyledi. Bostan ise doğal ve sürdürülebilir tarımın kentsel uygulamaları alanında toplumsal boyutu olan bir okul olarak görülüyor.

Nitekim, permakültür çalışmasının en önemli ayağının benzeri kaygı ve amaçlar etrafında bir topluluk inşa etmek olduğu sıkça vurgulandı. Emekli ve küçük çocuklu ailelerin tercih ettiği mahallelerden biri olan Çiğdem'de Bostan'ın şimdiden önemli bir toplumsallaşma alanı olduğunu görüyoruz. Sohbetimiz devam ederken bir anne iki küçük kızıyla birlikte çardağa yaklaşıyor ve "Biz sebzelere su vermek için gelmiştik" diyor. Fatih Bey yeri

nedeniyle mahallenin gözü önünde olan Bostan'ın ilk günden bu yana mahalle sakinlerinin ilgisini çektiğini, bu yılki çabalar olumlu sonuçlanırsa gelecek yıl ekim alanını genişletebileceklerini söyledi. Şahin Bey ise Türkiye'de bir eli hep toprakta kalmış olan birinci kuşak kentlilerin artık emekli olduğu ve üçüncü kuşağa geçerken doğal ve sağlıklı beslenme konusunda arayışlar başladığına işaret ederek bu çalışmanın birinci ve üçüncü kentli kuşak arasında bahçe kültürünün aktarımı konusunda önemli bir işleve sahip olacağını belirtti. Özlem Hanım ilk etkinliklerinin mahalle çocuklarıyla sebze dikimi olduğunu hatırlatarak çevre okullarla işbirliği içinde bostan günleri düzenlemeyi ve böylelikle ailelere ulaşmayı hedeflediklerini ekledi.

Bostan bu yıl başarılı olur, mahalle sakinleri ve Ankaralılarından destek görürse önümüzdeki yıllarda hayata geçirilmesi düşünülen yeni projeler var. Çocuklar için ayrı bir tarla açmak, küçük bir gölet ve fırın yapmak Bostan'ın toplumsal işlevini pekiştireceği düşüncesiyle ilk elden yapılması planlanan projelerin başında geliyor. Ankara'ya uygun meyve ağaçlarından bir gıda ormanı ve şifalı otlar sarmalı ise Bostan'ın mahalleye katkısını artıracak uygulamalar olarak akılda. Gözde Hanım Bostan'ın Çiğdem Mahallesiyle sınırlı bir girişim olarak düşünmüyor. Hali hazırda dünya çapında bir iletişim ağı olan Permaculture Global'a üyeler. Gerek dünyadaki gerekse de Türkiye'deki uygulamaları takip etmek ve kendi deneyimlerini benzeri girişimlerle paylaşmak istiyorlar. Bu nedenle, "Bahçe Çöpçatanlığı" olarak andıkları bir uygulamayla toprağı olup deneyimi olmayanlar ve deneyimi olup toprağı olmayanları bir araya getirmek ve fide paylaşımıyla bostan deneyimini şehrin farklı semtlerine taşımak da öncelikli amaçlar arasında. Bu amaçla şimdiden çeşitli ortaklıklar kurulmaya başlanmış. Henüz tam anlamıyla değerlendirilememiş olsa da, ODTÜ'ye yakın olmanın önemli bir kazanç olduğunu söyleyen Şahin Bey Endüstriyel Tasarım Bölümü öğrencileriyle "Hayalimdeki Mahalle" başlıklı bir atölye çalışması yapacaklarını söyledi. Bostan'ın ilk günden bu yana tutulmakta olan bir seyir defteri de mevcut. Gözde Hanım talep oluşması halinde deneyimlerini diğer semtlere taşınmasında bu defterin önemli bir bellek olacağına inanıyor.

Çankaya Belediyesi Çiğdem Mahalle Bostan'ını çeşitli biçimlerde destekliyor. Bu desteğin en önemli çerçevesi

tarlaların kurulduğu alanın Çiğdemim Derneği'ne tahsis edilmiş olması. Fakat görüşmemizden anladığımız kadarıyla bu uygulamanın hukuki bir zemini henüz yok. Diğer bir deyişle, permakültürün doğduğu ve geliştiği Avustralya başta olmak üzere bir kısım Avrupa ülkesinde olduğunun aksine Türkiye'de kentlilerin yerel yönetimlerden mahalle bostanı kurmak üzere talepte bulunabileceği bir çerçeve yok. Dolayısıyla, mahalle bostanlarını yaygınlaştırmak her şeyden önce yerel yönetimler ölçeğinde farkındalık arttıracak faaliyetler gerekiyor. Ankara'da kentsel tarım uygulamaları açısından ilk sivil girişim olan Çiğdemim Mahalle Bostan'ıyla tanışmak isterseniz her Cumartesi yapılan imece çalışmalarından birine katılabilirsiniz.

(Bostan'ın seyir defteri için: <http://www.cigdemim.org.tr/etkinlikler/bostan.pdf>)

- Emekli ve yaşlı şehirliilerin toprakla uğraşması, boş zamanlarının değerlendirilmesini, kendilerini yararlı hissetmelerini ve beden sağlıklarının yerine gelmesini sağlıyor.
- Aynı semtte kent bahçesi olan hemşerilerin birbirleriyle tanışması, deneyimlerini paylaşması, sosyalleşmelerini, komşuluk ilişkilerinin gelişmesini sağlarken birbirlerine yabancılaşmalarını önüyor.
- Özellikle dar gelirliilerin gelirlerinin % 20 ile % 40 ı beslenmek için harcanırken, kent bahçeleri sayesinde aile bütçelerine önemli bir katkı sağlıyor.
- Bahçelerden hasad edilen ürünlerin fazlası, ihtiyaç sahibi komşulara, yatılı okullara-yurtlara, çocuk esirgeme kurumlarına vb verilerek, şehirliilerde yardımlaşma duygusunun oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlıyor.

Kent bahçeleri üzerine yapılmış bir çalışmada da belirtildiği gibi, şehirde tarım yapmak sürdürülebilirliğe katkı adına ufak bir çaba gibi görünse de, aslın da tam da bu küçük adımlar sayesinde yaşanan mutluluk ve düşünme biçimimizdeki değişikliklerle büyük farklar yaratılabilir.

Kaynaklar:

<http://www.yeryuzudernegi.org/haberdetay.asp?ID=127>

<http://www.yesilgazete.org/blog/2011/03/31/ev-ekonominiz-icin-kent-bahcesi-kurun/>

<http://mevlanaunigarden.wordpress.com/>

Donati, Kelly, Susan Cleary and Lucinda Pike (2009) "Bodies, Bugs and Dirt: Sustainability Reimagined in Community Gardens" in Geoffrey Lawrence, Kristen Lyons and Tabatha Wallington (Eds.) Food Security, Nutrition and Sustainability. London: Earthscan. pp. 207 – 222.

Şehirde Toprağa Değmenin Yolu: Kent Bahçeleri

Gözde Cüce

Ülkemizdeki nüfusun günümüzde yaklaşık %70'inin şehirlerde yaşadığı düşünüldüğünde, insanların kendi gıdasını yetiştirmesinin çok da gerçekçi olmadığı yargısında olabilirsiniz. Ancak 1950'lerden bu yana dünyada ve son yıllarda da ülkemizde bunun tersine örnekler giderek artmakta.

Bugün temiz ve sağlıklı gıdaya erişim hepimizin gündemindedeyken, yediğimiz sebze, meyve ve tahılların bize ulaşınca kadar geçirdiği evrelerin ve bunun sağlığımıza ve çevreye maliyetinin yeterince bilincinde miyiz? İnsanın doğayla kurabileceği en doğrudan iletişim yollarından biri olan tarım neden kentlerde hatta evlerimizde mümkün olmasın? Üstelik kent bahçeleri bir hobi olmanın ötesinde sağlıklı ve temiz gıdaya doğaya zarar vermeden ve ekonomik olarak ulaşmanın en başarılı yöntemlerinden biriyken...

Gıdayı sadece yiyecek olarak değil de bir şifa, üretim ve sosyalleşme aracı olarak gören toplulukların bir araya gelmesiyle Avustralya, Kanada ve Çin gibi ülkelerde 20. yüzyılın sonlarına doğru kent bahçeciliği yaygınlaşan bir uygulama haline geldi. Genellikle doğal tarım uygulamalarına dayanan üretimin gerçekleştirildiği bu toplumsal kent bostanlarında şehirdeki nüfusun önemli bir bölümünün ihtiyacını karşılayacak gıda üretilebilmekte. Çoğunlukla sivil girişimlere dayanan kent bahçelerine belediyeler ya da mahalle derneklerinden arazi, araç-gereç, tohum, fide desteğinin sağlandığı örnekler de bulunmaktadır.

Şehir yaşamının insanları ortak paylaşımlarda bulunmaktan alıkoyan yoğun temposunda, kent bahçelerinde bir araya gelen komşular ya da gruplar hem kendi doğal ürünlerini yetiştirme hem de doğada ortaklaşa faaliyetler yoluyla sosyalleşme imkânı bulmaktalar.

Kolektif kent bahçeciliğinin en yaygın ve kurumsal destekle yapıldığı ülkelerden biri de Avustralya. Yaklaşık

200 şehir çiftliği ve topluluk bahçesinin olduğu ülkede, bu kent bahçeleri arasında iletişim sağlayan ve ortak projeler yürütülmesine imkân veren ulusal bir ağ dahi bulunmakta.

Kent bahçeciliğinde belirli bir iş paylaşımıyla yürütülen temel bir takım ortak faaliyetler şu şekilde sıralanabilir: Toprak bakımı, kompost (yeşil bitki gübresi) hazırlanması, gübreleme, bitkilerin bakımı, sulama, zararlılarla doğal yolla mücadele, ürünlerin zamanı geldiğinde toplanıp sepetlere ayrılması ve dağıtım. Bu bahçelerde, kentin iklimine bağlı olarak pazarlardan temin edilen ürünlerin birçoğu da yetiştirilebilmekte.

Ülkemizde kent bahçeleri örnekleri Ankara ve İstanbul gibi kentlerde başlatılmış durumda. Ankara'da Çiğdem Mahallesi'nde başlatılan Mahalle Bostanı, Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri tarafından kampüste yürütülen Tarlataban çalışması, yine İstanbul'da Yeryüzü Derneği tarafından yürütülen ve terasında ya da bahçesinde gıda yetiştirmek isteyenlere fide ve eğitim desteği sunan Kent Bahçeleri Projesi ve Mevlana Üniversite'sinde yürütülen Toplum Bahçesi bu örnekler arasında.

Yeryüzü Derneği kent bahçelerinin genel faydalarını şöyle sıralıyor;

•Taze sebzelerde, antioksidan miktarı beklemiş olana göre kat kat fazla olduğundan temiz bir topraktan koparıp yediğimiz yeşillik daha sağlıklı bir yaşam sürmemizi sağlıyor.

•Şehirlerde oluşturulan her yeni yeşil alan, yağmuru kendine çekiyor ve kuraklığı önüyor, barajlarda su seviyesinin artmasını sağlıyor ve şehrin havasının temizlenmesini sağlıyor.

•Kente gelen sebze-meyve miktarı azaldığı için, daha fazla fosil yakıtın kullanılmasına gerek kalmıyor ve iklim değişikliğinin önlenmesine katkı sağlıyor.

•Çocukların ve gençlerin toprakla tanışmasını, hasadı öğrenmelerini ve çevreyi sevip-korumalarını sağlıyor.

“Ressam” Muhammed

Akın Atauz

Resim, eğer içinizdeki bir dürtü nedeniyle öne çıkmak istiyorsa, eğer resim yaparak kendinizi ifade etmek isteği ötelenemez bir istek/, yakıcı bir tutku haline gelmişse ve resim yapıyorsanız, bu bir şeydir. Eğer emekli olduysanız ve boş zamanlarınızı değerlendirmek için resim yapıyorsanız, bu da başka bir şeydir.

Resmin nasıl zapt edilemez bir istek haline gelebileceğini anlamak için, Muhammed'in evini görmemiz gerek. Muhammed, İstiklal Mahallesi'nde, iki katlı ve kerpiç bir eski Ankara evinde oturuyor. Çıkmaz sokakta ve tam okulun yanında. Evin baktığı boş ve şimdi otopark haline getirilmiş meydan da, yakın zamana kadar, Muhammed'in evine benzer evler varmış. Ama tuhaf bir işadami “çete”, evlerin zaten güç dayanabilen ve terk edilmiş çaresizliklerini kullanarak ve o evleri hızla yok ederek, bu acıya son vermiş. Şimdi, oraları otopark olarak kullanarak, gelir sağlıyorlar.

Muhammed'in evini çok uzaktan bile fark edebiliyorsunuz: Evin dış duvarları resimlenmiş... Çok büyük dış duvarlar, çok renkli biçimde resimlendirilmiş. Önce, okulun karşısında olduğu için, zannediyorsunuz ki okul yönetimi, çocuklar için izin almış ve çocuklar o evin dış duvarını resimlendirmiş. Yaklaştıkça görüyorsunuz ki, evin balkonu da, girişi de resimlendirilmiş. Muhammed, babası ile balkonda duruyor ve biraz konuştuktan sonra, bizi evin içine çağırıyorlar. Evdeki resimleri de görmemiz için.

Alt kat, geleneksel evlerde olduğu üzere, taşlık; biraz depo gibi kullanılıyor olmalı. İkinci kat, buradaki ahşap dikmeler üzerinde duruyor. Dikmelerden başlayarak, bu katın bütün ahşaplarının boyanmış ve resimlendirilmiş olduğunu görmek, ilk şaşkınlığımızı oluşturuyor. Ahşap bir merdivenle ikinci kat çıkıyoruz. Tertemiz bir ev. Bildiğimiz geleneksel bir Ankara evi. Bizi salon olarak kullanılan, ama aynı zamanda Muhammed'in stüdyosu olan, öndeki güneşli, çiçekli ve aydınlık odaya alıyorlar. Muhammed 30 yaşlarında var. Neredeyse hiç konuşmuyor. Babası yaşlı bir emekli ve annesi, evin ve Muhammed'in gelişiminin sorumluluğunun verdiği güçlüklerden gelen

bir görüntüde, yaşlıca ve hoş bir kadın. Bizi buyur ediyorlar ve ağırlamak için çirpiniyorlar.

Ancak o kadar şaşkınlık ki, ne diyeceğimizi, nereye bakacağımızı bilemiyoruz. Çünkü bu evin içi, bildiğimiz evler gibi değil. Muhammed, evin bütün iç duvarlarını tavana kadar bir tuval gibi kullanarak resimlemiş. Yatak odasına kadar bütün odaların bütün duvarları, tavana kadar resimlendirilmiş. Ama bu resimleme iştahı, hiçbir engel ve kural tanımamış: Gömme dolapların kapakları, çerçeveler, kapılar vb. her şey resimlenmiş. Hatta eşige kadar, hiçbir yer boş bırakılmamış. Bu durum, Muhammed'in nasıl bir resim yapma tutkusuna dolu olduğunu gösteriyor. Ama annesiyle babası da, onu durdurmaya çalışmamışlar. Tam tersine, yardımcı olmuşlar; resim için önce boya (Muhammed akrilik boya ile çalışıyor) sonra tuval bulabilmesi için tanıdıklarını harekete geçirmeye çalışmışlar, çalışıyorlar.

Muhammed'in resmi çok çocuksu ama saf bir resim. Terim kullanmak gerekirse, “naif” resim geleneğinde olduğu söylenebilir. Çocuksu, saf ve içsel bir gerilime sahip olan resimler. Evin duvarlarında yer kalamayınca Muhammed, oldukça büyük tuvaler üzerinde de resim yapmaya başlamış. Ev, bu tuvalerle dolu. Neredeyse bir sergi açabilecek kadar çok resim var evde.

Muhammed'in resmi, parlak renklerle boyanmış ritmik öğelere dayanıyor. İçinden geldiği gibi yapılmış ve resimle Muhammed arasındaki bu samimi bağ, açık bir biçimde görülebiliyor. Birçok resim, birbirini renk ve küçük biçim farklarıyla tekrarlayan küçük motiflerden oluşuyor. Bu küçük motiflerden oluşan resimlerin bir bütünlüğü var ve bu bütünlükten çıkan farklı bir anlam da var. Tekrarlayan öğeler, belirli temalar çerçevesinde, tekrar tekrar çalışılmış. Çiçekler, küçük böcekler, belki kaplumbağalar var, otomobiller var, kediler var... Muhammed'in resminde, çok karmaşık ve insanın üzerine doğru gelen kentin/trafiğin, tekrarlanan motiflerle oluşturduğu boğuntuyu da hissedebiliyorsunuz, kedilerin özgürce yaşamalarının keyfini de...

Bu resimler, dolu dolu ve capcanlı. Resimle kurulan son derece saf bir bağlantının verdiği bir itkiyle yapılmışlar. Muhammed'in, bu resimleri yaparken, bir başkası, hele bir sanat eleştirmeni “ne der?” gibi bir kaygısı olmadığı, bir resim akımına ya da modasına uymak arayışıyla davranılmadığı, o kadar açık ki... Bunlar son derece özgür ve içgüdüsel bir heyecanın, içten gelen ürünleri. Saf resim. Başka hiçbir kaygıdan dolayı üretilmemişler. Sadece, Muhammed bu resimleri yapmak istediği, resim yapma

isteği engellenemez olduğu için üretilmişler. Evin bütün duvarlarının ve ahşaplarının resimlenmiş olması da, bence bu düşünceyi kanıtıyor.

Muhammed'in bu duru ve katışıksız resim yapma isteği ile ailenin içinde bulunduğu durum ve güçlükler, o kadar açık bir açmazda ki, bunu görmemek imkansız. Ancak aile, bu son derece güç durumda, sadece ne yapabileceğine bakıyor. Muhammed ailesinin kendisini destekleyen çirpinişini görüyor ve ötesine geçmeyen bir sükunet içinde sanki. Aile de, onun resim yapabilmesi için olanakları zorluyor ve yeni olanaklar yaratmaya çalışıyor.

Bu resimler eğer, içlerinde taşıdıkları o saflık ve biricik gerilimden doğan değerlerini bulabilseler ve eski bir evde unutulacak bir heves olmanın ötesinde anlamlandırılabilirler, belki profesyonel bir gelişmenin kapısı açılacak ve hem aile, hem Muhammed biraz ferahlayacaklar. Ancak bu süreç, Muhammed'in kendisini ve resmini nasıl etkiler? Bunu söyleyebilmek güç elbette. Ancak bu ülkede ve dünyada, resim yapmak isteyen herkes, nasıl, hem resim yapma ve hem de kendisini ayakta tutma uğraşı veriyorsa, Muhammed'in de öyle bir yönelimi yeğlemesi, son derece anlaşılır ve adil bir istek olacaktır, diye düşünülebilir.

Resimleri ve Muhammed'i mutlaka görmeyi öneririz.

Arkamızı Kollamak Zorunda mıyız?

Kübra Ceviz

Hemen hemen aynı saatlerde eve dönen biriyim. Metro güzergahında oturduğum için genellikle metro kullanıyorum. Metrodan çıkınca evim ile istasyon arası yaklaşık 5 dakika sürüyor (evet, zaman tuttum!). Normalde dükkanlara bakmak ve yavaş yürümek suretiyle 10 dakikadan fazla sürebilecek mesafeyi adımlarımla 5 dakikada “koşuyorum”. Çünkü eve döndüğümde hava kararmış oluyor! Çünkü karanlıkta kimin ne yapacağı belli değil! Çünkü başıma bir iş gelse sokakta yardım isteyebileceğim az sayıda kişi arkasına bakmadan kaçabiliyor! Çünkü zaten o saatte kadın “kısmısı” değil erkek olan sokakta oluyor.

Bir dakika sakinleşmeliyim. Derin nefes alarak yazmaya, anlatmaya çalışmalıyım.

Yazarken bile kalp atışlarımızı kontrol edemediğimiz bir durumu yaşadığınızı düşünün.

Pardon düşünmeyin.

Tacizden bahsediyorum ve bu nedenle aslında üzerine düşünmeyin, anlamaya çalışmayın ve ne olur teselli etmeye çalışmayın.

Sadece taciz etmeyin! Bir kadına taciz edildiğini görürseniz müdahale edin!

Başka türlü sorun çözmez. Başka türlü bir kadının

taciz travmalarını onarmaz, özgürce sokakta dolaşmasını sağlamaz.

Ve tanıdık ki, sadece karanlıklar tacizcilere rahatlık sağlamıyor; metro, otobüs gibi karma mekânlar “her an üste çıkabilecek”, bir öğlen vakti ufak bir temasla bile, bir kadının bütün haftasını mahvedecek tacizcileri barındırıyor!

Sırf bu nedenle akşam vakti eve dönerken ekmeği için mücadele eden kağıt toplama işçisinden ürktüğümü bilirim. Bizim için esas bu çifte travmadır. Her tür karşılaşmayı bir tehdide çevirecek algının travması.

Taciz hikâyeleri, yazıları genellikle tansiyonu yüksek yazılardır. Bu nedenle uzatmak istemiyorum.

Hiçbir akıl, bir kadına “ ee madem öyle gece dışarı çıkma, kendini teşhir etme, erkeğin fitratında var” diyemez. Sokakları da, geceleri de istiyoruz artık!

Not: Hollaback adında (arkanı kolla – canımız sokakta) küresel bir oluşum var. İnternet sitelerine girip taciz hikâyelerinizi, adres ve eşkal vererek yazabiliyorsunuz. Böylece taciz ve tacizci haritası çıkıyor ortaya. Sessiz kalmayın, anlatın, tepki verin...

Ankara Yahudi Mahallesi

Enver Arcak

Solfasol ekibi olarak Ankara mahalle gezilerimizin bir tanesini de günümüzün İstiklal, geçmişin Yahudi Mahallesi'ne gerçekleştirdik. Gezinin ilk sürprizi mahallenin şimdiki sakinlerinden ressam Muhammed idi. Onunla ilgili kısmı Akın Atauz'un yazısında okuyabilirsiniz. Daha önceki yıllarda burayı ziyaretimle öğrenmeye başladığım mahalledeki yaşanmışlıkların zenginliği beni şaşırtmıştı. Ankara'da böyle bir yer olduğunu çok kişinin bilmediğinden ki, geçmişten şimdikiye hakkında öğrendiklerimi paylaşmaktan keyif duyuyorum.

Genellikle tüm Türkiye Yahudileri'nin İberik yarımadası kökenli oldukları sanılır. 1492'de engizisyon sonucu Anadolu'ya göç eden Yahudiler'den çok önce Anadolu'da, Ankara'da var oldukları atlanır. Roma'daki resmi adı, "Tektasagon Neocoros Lamportante Metropolis Sebaste d'Antoniana Ankyra" olan Ankara'da Yahudi cemaatinin varlığı o zamanlardan da eskiye dayanır. Roma Ankara'yı Galatlar'dan aldığında şehirde Yahudi toplumunun olduğunu çeşitli kaynaklardan biliyoruz. Roma dönemine kadarki kayıtlarda Ankara'da 5 mahalle görünüyor, şehrin gelişimiyle bu sayı 12'ye çıkmıştır.

Çankırıkapı'da bulunan bir yazıtta M.S. 2.yy'ın birinci yarısında adları da sıralanmış bunların. 17.yy'da Ankara'da bulunmuş olan Evliya Çelebi "Seyahatname"sinde; "kent'in Yahudi'si çoktur, sade Yahudileri 12 mahalledir." diye yazar. Yahudi cemaatinin geçmişi açısından şaşırtıcı bir kenttir Ankara.

Anadolu'daki Yahudi varlığının ne kadar eskilere dayandığının kanıtlarındandır Ankara Yahudileri. Cemaatin çoğunluğu zaman içinde İstanbul'a, İsrail'e ve dünyanın çeşitli yerlerine göç etmişler. Onlardan kalansa, sonları geçen yüzyılda yaşanmış anılar ve mahallede kalan yapılar. Bugün içinde hiç Yahudi kalmamış ve yapılar harap vaziyette olsa da, yaşanmışlığın izlerini hissetmek mümkün. Dar sokaklarda cumbalarıyla fırlayacak gibi duran evlerin asimetrik pencereleri, oluklu damları, kiremitten saçakları, mahallenin bitap çeşmesi ve korumak için yükseltilmiş duvarların arkasında gizemiyle duran heybetli sinagogu bir şeyler fısıldıyor.

17.yy'ın sonunda yapımı başlamış ve 18.yy'da tamamlanmış olan Eskicioğlu Camisi'nin yapım tarihi sinagogun uzun bir geçmişi olduğunun kanıtıdır. O zamanki yasalar göz önüne alındığında, bu caminin yapılmasından sonraki bir tarihte, ona bu kadar yakın bir yerde sinagog inşa edilmiş olamayacağından dolayı 17.yy'dan önceye gittiği söylenebilir. Mahallede bulunan Roma dönemi kalıntıları da mahallenin çok öncelere dayanan bir yerleşim durumu olduğunu göstermektedir. İstanbul Hahambaşılık kayıtlarına göre 1843'te büyük bir tamirattan geçmiş olan sinagog, 1904'te yeni baştan yapımı için izin alınıp, 1909'da açılışı yapılarak günümüzdeki şeklini almış.

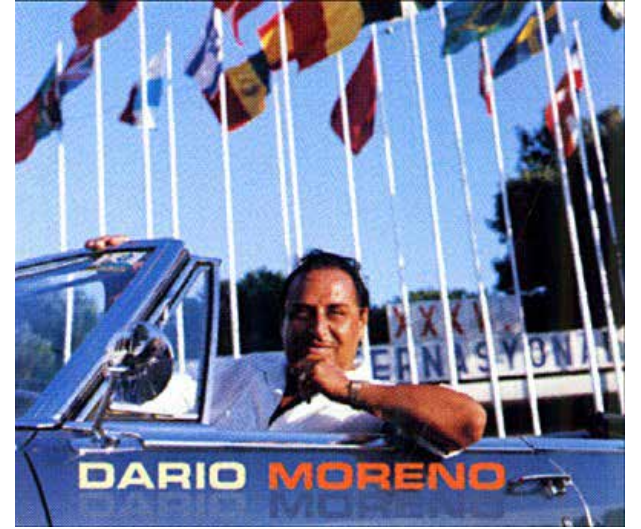
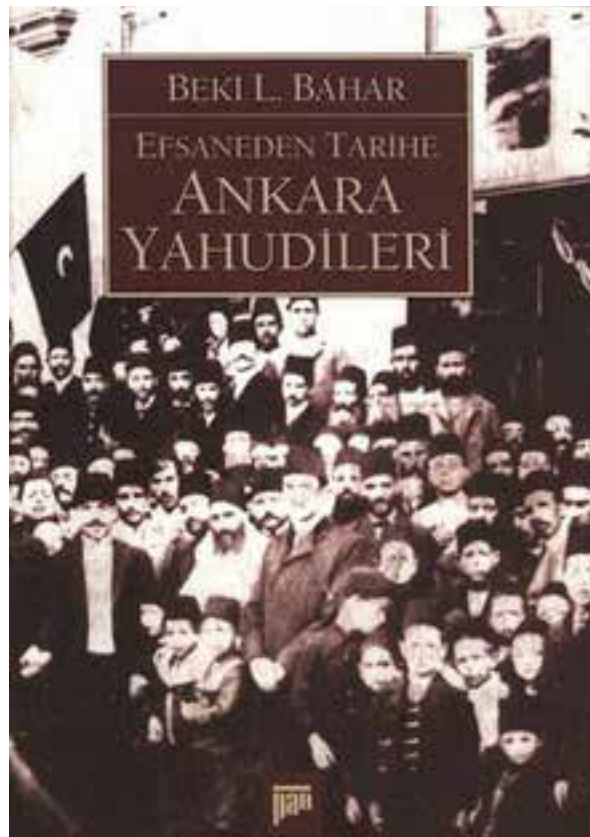
1927 doğumlu yazar, Beki L. Bahar'ın "Efsaneden Tarihe Ankara Yahudileri" kitabında mahallenin 19.yy başından bu zamana uzanan hikâyesini, anılarla dolu anlatımlarla aktarmış. Mahallede çocukluk ve gençlik yıllarını geçirmiş olan yazar; gündelik hayat, düşünler, cenazeler, Hanuka bayramları, Kipur kutlamaları gibi mahalle yaşamının iz bırakanlarını paylaşmış. Yaşananları canlı tanığından öğrenmek isteyecekler için güzel bir kaynak. Kitapta

Beki Bahar, mahallenin 40'lı yıllardaki sınırlarını şöyle tarif ediyor; "Kuzeyi, Samanpazarı meydanına açılırdı. Güneybatıda Eskicioğlu Camii'nde, doğusunda ise Şengül Hamamı'nda noktalanırdı. Yenişehir yönünden gelenler, Denizciler Caddesi'ne açılan ara sokaklardan mahalleye ulaşırlar. Samanpazarı meydanından Anafartalar'a doğru sırayla üç ayrı merdivenden mahalleye ulaşılabilir. Birincisi Arnavut taşı döşeli geniş bir merdiven, ikincisi bundan yirmi otuz metre ilerde sinagogun bulunduğu alana inen tahta bir merdiven, üçüncüsü ise az ilerisinde Şengül Hamamı sokağına inen beton merdiven."

Osmanlı'da Avrupa'daki getto tarzı, duvarlarla izole edilmiş Yahudi mahalleleri olmamıştır. Ankara'daki Yahudi Mahallesi'nde de camii ve sinagog yan yana, çeşmesi, hamamıyla tipik bir Osmanlı mahallesi tarzındadır. Yakın zamana kadar tebeşirinin, tahtasının görülebildiği, merkezi Paris'te bulunan "Aliance Israélite Universelle" isimli kuruluşun açtığı okul Eskicioğlu Camisi'nin karşısında yer alıyormuş, kız okulu olarak başlanıp 1924'de karma eğitime geçilmiş. Okulun Ermeni, Müslüman öğrencileri de varmış. 40'lı yıllar mahallenin renkli zamanlarında; sokak çeşmelerinden eve su taşıyan, kömür, odun kıran, ateş yakan, ev işlerine yardım eden, nasırlı elleri kınalı alınları dövmeli Kürt kadınlarına "bacı" kelimesinden Yahudileştirdikleri, yaşça küçüklük kadar sevgiyi de belirten "ka" ekini ekleyerek "baciika" diye seslenmiş mahalleli. Bayram geceleri ve Cuma akşamları sinagogdaki duaya çocuklar da katılır, dua bitince ellerinde mumlar taşıyan büyükler, onları evlerine bırakırlarmış. Kuraklık korkusu, yağmur dileği içinde, Nisan'a rastlayan Hamursuz Bayramı'nın son gecesi erkekler sinagog dönüşü "yeşil bir yıl" dileyerek eve girip ev halkıyla bayramlaşmış.

Şimdiki adı İstiklal olan mahalle, öncelerinde; Yeğenbey, Hacendi Öksüz, Hoca Hindi olarak isimlendirilmiş. Sinagogun hemen karşısında, mimarisi Ankara evlerine benzemeyen dip dibe duran heybetli iki evin eski sahipleri Bonomo Araf ve Haymaçlı Albukrek imiş. Albukrekler'in arka bahçesinde "ruda" denilen güzel kokulu, nazardan koruduğuna inanılan küçük yapraklı sedef otları yetişirmiş. Bu iki evin arka cephesindeki harika balkonları ve halen kapanmamış alabildiğine açık manzarası çevresindeki yüksek binalara çıkınca görülebiliyor. Her iki ev de 1909'da tamamlanmış ve sinagogu yenileyen İtalyan mimarın eseriymiş. Albukrek'lerin evinde iç merdiven parmaklıklarındaki tahta doğramaların motiflerinde, sinagogdaki motiflerin aynısını kullanmış İtalyan mimar.

Şimdiki adı İstiklal olan mahalle, öncelerinde; Yeğenbey, Hacendi Öksüz, Hoca Hindi olarak isimlendirilmiş. Sinagogun hemen karşısında, mimarisi Ankara evlerine benzemeyen dip dibe duran heybetli iki evin eski sahipleri Bonomo Araf ve Haymaçlı Albukrek imiş. Albukrekler'in arka bahçesinde "ruda" denilen güzel kokulu, nazardan koruduğuna inanılan küçük yapraklı sedef otları yetişirmiş. Bu iki evin arka cephesindeki harika balkonları ve halen kapanmamış alabildiğine açık manzarası çevresindeki yüksek binalara çıkınca görülebiliyor. Her iki ev de 1909'da tamamlanmış ve sinagogu yenileyen İtalyan mimarın eseriymiş. Albukrek'lerin evinde iç merdiven parmaklıklarındaki tahta doğramaların motiflerinde, sinagogdaki motiflerin aynısını kullanmış İtalyan mimar.

Halen faaliyet gösteren Şengül Hamamı'nda yapılan sefalar, mahalle düğünleri, millî ve dinî bayram kutlamalarıyla cıvıl cıvıl bir yermiş burası. Mahallede bir gece Yasef Ruso'nun evinde kalan Atatürk, kuşkusuz burada konaklamış olanların en ünlüsü. Atatürk'ü Ankara'da görmeye gelen ablası Makbule Hanım da burada misafir edilmiş. Cumhuriyetin ilk dönemlerinde yeterli otel olmadığından, İhsan Sabri Çağlayangil, Ali Çetinkaya, Tunalı Hilmi Bey gibi isimler de burada konaklayan kişilerden. Gündüzleri bir itriyatçıda çalışan, akşamları Havagazi fabrikası yakınındaki Bomonti Gazinosu'nda sahne alan şarkıcı Dario Moreno da mahallede kısa bir süre yaşamış ünlenince İzmir'e taşınmış.

30'larda Yenişehir'de yapılan evler cazibe merkezi olarak mahalleden taşınmaları başlatıyor ve cemaatin küçülmesi, Yahudi mahallesini terk ediş 1948'de İsrail devletinin kurulmasıyla başlayan göçlerden sonra

hızlanmış. 50'li yıllarda Sağlık Bakanlığı'nın karşı tarafında apartmanların inşası üzerine, Sağlık ve Toros sokaklarına bitişik olan Sezenler Caddesi'ne de mahalleden gelenler yerleşmeye başlamışlar. Aslen İstanbullu olup Yahudi mahallesinde yaşayan müteahhit Albert Almozlinoz o yıllarda Sezenler Caddesi'nde apartmanlar yapıp satmış. O kadar ki her apartmanda yaşayan ikiden fazla Yahudi ailesiyle bir Yahudi mahallesine dönüşmüş burası. 60'larda pek çok aile Kavaklıdere'ye doğru kayar ve kümeleşme kalmaz. Bazıları İncesu'ya, Cebeci'ye taşınır mahallede pek az oturan kalır. 80'lere doğru varlıklı olanlar İstanbul'da iş kurmaya ve yerleşmeye başlarlar. İş olanakları açısından İstanbul daha cazip gelir gençlere. 2000'li yıllarda Ankara'da 10-15 aile ya var, ya yoktur.

Mahalle tarihi kent kültürünün bir rengi olarak ilgiye, bakıma, yenilenmeye ihtiyacı var elbette. Ancak bu yenileme sahte ve sırtık bir restorasyona, kalitesiz rantal dönüşüme maruz kalmadan gerçekleşmesi gerekir. Her ne kadar yapılar harap bitap durumda olsa da, buranın halen bir gerçekliği var. Sahteleştirilmeden yapılacak bir koruma/yenileme projesiyle bura izbe halinden kurtarılabilir ve geleceğe şehrin bir kültür mirası olarak sunulabilir. Estetik ve kent kültürü merkezli projelerin hayata geçirilmesi dileğiyle diyelim.

4 Soru 8 Yanıt : LGBT Yaşam ve Kent

Akın Atauz/ Umut Güner ve Sinem Kuzucan

• Kentlerin kimlikleri, LGBT kimliklerin yaşamlarını etkiler mi? Ya da diğer bir deyişle, LGBT kimliğinin özgürce yaşanmasıyla, kent arasındaki ilişkiler nasıl tanımlanabilir/ düşünülebilir? Kentlerin daha özgür/ özgürlüğü olması bakımından LGBT kimliklerin varlığı/ özgürlüğü bir ölçü gibi düşünülebilir mi?

Sinem Kuzucan: Kent ne kadar özgürse, LGBT bireyler daha açık ve daha özgürdür. Ankara için ise 1980'lerden bu yana daha muhafazakarlaşma, daha kapanık toplum olma konusunda yükselen bir olgu var. LGBT'lerin yaşam alanları gittikçe daralıyor. Eğlencenin, sosyalleşmenin azaldığı kentler daha kapalı daha tek tip insanları barındırıyor ve LGBT'ler göç etmek zorunda kalıyor. Bence; evet LGBT'lerin yaşamadığı kentte hiçbir canlı yeterince özgür değildir.

Umut Güner: Heteronormatif yapı tarif yapıyoruz. Bu tarif aslında somut olarak bir ihlal alanına değil, toplumsal yaşamın, kentin kurulumuna ilişkin bir tarifleme. Kentin kurgusunda herkesin heteroskesüel, erkek, sağlam, Müslüman/suni olduğu varsayılarak kuruluyor. Heteronormatif yapının kurgusu sadece eşcinsel, trans yurttaşları değil aslında kadınları, engellileri, yaşlıları, çocukları, farklı etnik köklerdeki insanlar içinde yaşanması zor bir hale getirebiliyor. Farklı etnik kimliklerin, dini azınlıkların, kadınların, engellilerin, yaşlıların, çocukların içinde daha rahat yaşadığı bir kent olduğu kadarıyla eşcinsel ve trans bireyler için özgürleştirici bir ortam oluşabilir. Yani tek renk olarak eşcinsel ve transların olduğu bir şehir benim için kentin mevcut hali kadar sıkıcı olabilir ancak.

Eşcinsel, biseksüel ve trans bireylerin var oluyorsa olmasının tek başına özgürlük ortamını oluşturacağına inanmıyorum. Homofobi ve transfobi karşıtlarının örgütlenme

pratiklerinin hepimizi özgürleştireceğini düşünüyorum. Örneğin 1 Mayıs alanında, en çok eğlenen, dans eden gruplar anarşistler, feministler ve LGBT bireyler ve biz çoğu zaman birbirimizin içinde eriyiveriyoruz. Çünkü bizim için 1 Mayıs alanında olmanın kendisi değerli ve özgürleştirici. Bir misyonu hayata geçirmek için orda değiliz, dans etmek için ordayız. Ve kim nasıl dans ediyor, ben dans ederken kim bakıyor'lara karnımız tok oluyor genelde.

• Kentlerle kimlikler arasındaki ilişki üzerinde düşünürken, kentin resmi güçleri (kolluk/ adliye/ sağlık vb) ile kentin insanları (kentliler) iki farklı grup gibi ayrılarak, iki farklı tutum hakkında konuşmak mümkün müdür? Yoksa, bir kentin resmi güçlerinin tutumu neyse, halkın tutumu da aynıdır mı demek gerekir?

Sinem Kuzucan: Resmi güçle, toplumu kesinlikle ayırmak gerekir. Kent insanı LGBT'lerle, özellikle görünen yüz olan trans bireylerle yaşamayı biliyor. Birçoğumuz mahallelerimizde saygı görüyoruz. Komşuluk ilişkilerimiz çok iyi. Bizlerin de toplumun bir bireyi olduğumuzu biliyorlar. Resmi gücü anlatmak da, anlamak da zor. Aslında özellikle polis, toplumu kullanıyor ve sanki şikayet eden topluma karşı bizi baskılıymış gibi yapıyor. Mahallelerde polis halkı da kışkırtmaya çalışıyor, yaptığı şiddeti onaylatmak istiyor.

Umut Güner: Kentin mülki idaresinin tavrı bizim görünür olup olmamamızı etkiliyor. Ancak toplumsal önyargılar ile toplumsal önyargılarla görevi kötüye kullanma ya da haddini aşma diyebileceğimiz durumlar ortaya çıkabiliyor. Şunu da belirtmek gerekir ki, kentte özellikle trans kadınların mülki idare ile yaşadıkları sorunlar ile halk ile yaşadıkları sorunların paralellik göstermemesi halkın idareden daha özgürleştirici bir yerde olduğunu söyleyebiliriz. Bu arada bizde bu halkın bir parçasıyız, esnaf, komşu vs. iletişim kurarken herkesin farklı şekillerde yaşadığı sorunları bizde yaşıyoruz. Karşılıklı bir gerilim hattı bazen dostluğa bazen düşmanlığa dönüşüyor. Ancak her şeye rağmen açık kimliklerimizle apartmanımızda, sokağımızda ve kentte rahatça yaşayabiliyorsak bu kent aslında bizi o kadar da ötelemiyor diyebiliriz. Ancak ötelemeler de bizi en çok üzen şey dost dediğimiz

insanlardan çektiklerimiz ya da onların izleyici kalması ama artık daha fazla insan bizimle beraber yürüyor ve özgürleşiyor.

• LGBT kimliklere karşı kent halkının tutumunda, kadın-erkek farkı olduğundan bahsedilebilir mi? erkeklerin daha tutucu veya ahlaklı olması, ya da tam tersi?

Sinem Kuzucan: Pek bir fark yok aslında. Kadınlar biraz daha uzaklar sanki. Diyalog az. Ama kadını LGBT'lere yönelik kışkırtan da erkekler genelde. Ama yine de ayrımcılık yapmak doğru değil, çünkü tüm toplumu eğiten sistem faşist ve heteroseksist. Eğer insan kendini yetiştirmezse, sadece sistemden beslenirse bazen LGBT bireyler bile ayrımcı olabiliyor. Sorun tüm düzende sadece bir iki kanunla ya da birkaç mahalleyle olacak bir şey değil. Günde 5 kadının katledildiği bir ülkede, önyargılar ve hoşgörüsüzlük yok olmadıkça değişim zor.

Umut Güner: Erkekler daha tutucu değiller, sadece bizimle işledikleri "suçun", "günahın" görünür olmasından korkuyorlar. Kadınlar bu konuda daha samimiler... Ama kadınlar kentin sahibi değiller, erkekler apartmanlar, sokaklar, caddeler, bulvarlar kendilerininmiş gibi davranıyorlar ve kuralları onlar koyuyorlar yada koyduklarını düşünüyorlar. Bu yüzden şiddetin kaynağında erkek failer duruyor. Seks işçiliği yapan trans kadınların deneyimlerine bakınca hep şunu görüyoruz, gündüz bizi sokağında görmek istemeyen bütün adamlar gece yatağımıza giriyorlar. Onlarında özgürleşmeye ihtiyacı var. O yüzden erkek kentte açabildiğimiz kadar delik açmalıyız sadece kendimiz için değil aynı zamanda düşmanmış gibi davrananların da özgürleşmesi için.

• Farklılıkların kabul edilmesi ve ayrımcılık yapılmaması bakımından, tanıdığınız diğer kentleri (özellikle İstanbul, İzmir ve diğer kentler: belki Eskişehir, Konya, Diyarbakır vb, diğer ülke kentleri de olabilir) Ankara ile karşılaştırdığımızda, Ankara için neler söylenebilir. Ankara'nın LGBT kimliklerle ilişki kurma biçimleri diğer kentlerden farklı mı? Ne bakımlardan? Ben her hangi bir karşılaştırma yapmayı doğru bulmuyorum. Ancak Ankara herkesin söylediği gibi gri ve memur kenti. Ancak bu memur kenti olma halini ben seviyorum. Çünkü bir yandan herkes kendi işinde gücünde uğraşiyor. Bunun yanında iyi yada kötü sürprizi olmayan bir şehir, nerede başınıza ne geleceğini ait olduğunuz topluluk içinde öğreniveriyorsunuz ve ona göre yaşadığınızda zor olmayan bir şehre dönüşüyor.

Sinem Kuzucan: Hep söylenen bir şey var Ankara için "memur kentidir". Aslında bizler için diğer kentlerden ayıran özellik de bu. Polisi, çeteleri, birkaç faşisti saymazsak Ankara insanı daha sıcak, daha hoşgörülü. Ama Ankara marjinali sevmez. Her şeyin bir sınırı vardır ve buna uyduğun sürece seninle iyi geçinir. İzmir, İstanbul daha farklılığa açıktır. Özellikle İstanbul'da yaşamaya giden kendini rahat yansıtırken, Ankara'ya gelen bir süre sonra gerçekten Ankara'lı olur. Hangi kültürden, hangi kimlikten gelirse gelsin Ankara'nın özellikleri insanı içine alır, zaten Ankara'ya ayak uyduramayan özellikle trans bireyler İzmir ya da İstanbul'a göç eder. Bir bakıma Ankara, insanı asimile eden bir kent demek daha doğru.

Umut Güner: LGBT kimlikler açısından insanların görünürlük sorunları devam ettiği müddetçe kentin heteronormatif ablukasını yıkmak zor olacak. Ne kadar çok açılırsak ne kadar çok birbirimize temas edersek kent o

kadar özgürleşecek. Küçük başarı hikayelerine ihtiyacımız var bu şehirde daha özgür yaşamak için, sıhhiyede bir simitçinin trans olmasına, sakaryada bir bar işletmesinin açık lezbiyen olmasına, belediye meclis üyeleri içinde LGBT bireylerin olmasına, mahallemizde muhtarlık seçimlerinde açık LGBT bireylerin aday olmasına ihtiyacımız var. Ancak böyle özgürleşebiliriz.

Togo İşçisi Anlatıyor: "Direniş; Tüm Gün Güneşin Altındasın Artık!"

Demet Gülçiçek

Togo Ayakkabı Fabrikası'ndan sendikalı oldukları için atılan işçiler direnişlerine umutla devam ediyor. Çirkin sıcak, Ramazan; zor oluyor... Togo işçilerinden sadece bir tanesi kadın işçi. Daha önce politize olmamış bir kadın işçinin sendikayla tanışması, ilk sloganı doğaçlama şekilde atarken hissettikleri, diğer işçi arkadaşları ile kurduğu ilişki oldukça farklı. Bir kadın olarak direniş mekânından çıktuktan sonra evine gittiğinde yaşadığı deneyim de farklı. Bu süreci bir de onun sesinden dinlemek ortaya başka bir resim çıkarıyor.

Demet: Ayakkabım kirlenmesin abla kilimi.

Biraz daha kirlensin, zaten ben yıkayacağım onu, rahat et canım.

Demet: Buradaki tek kadın işçi sensin. Nasıl oluyor, nasıl ifade ediyorsun kendini?

Bayan olmak çok zor oluyor, çünkü içlerinde tek bir bayansın. Kendini ifade edemiyorsun yeri geldiği zaman. Bir şey oluyor onlara nasıl anlatacağını bilemiyorsun. Çok da anlatmak için mücadele etmiyorum.

Demet: Dinlemeye mi meraklı olmuyorlar?

Bazı şeyleri paylaşabiliyorsun ama bazı şeyler olmuyor. Rahatsızlanıyorsun, birkaç kişiye ancak söyleyebiliyorsun. Sonuçta herkes çok iyi davranıyor bana, ama bacısı gibi. Bir şey olduğu zaman anında müdahale ediliyor, herkes herkese böyle davranıyor. Farklı ve tek olduğum için anlayışla karşılıyorlar.

Demet: Peki sen nasıl deneyimledin bu süreci? Bir de kadın gözünden dinlesek?

Bu benim ilk direnişim. Başta çok zor oldu, kadın olarak daha zor. Üç ay oldu direnişimiz başlayalı. İlk önce kendime soruyordum, ben ne yapıyorum ve kendimi nasıl bir iş için soktum. Ben sendika nedir bilmiyordum. Arkadaşlardan biri geldi, biz sendikalıyız haberin olsun dedi. İlk sorum "Sendika nedir, bana bir anlatır mısın" oldu. O da bana izin kullanmak için, düzenli maaş için sendikanın destek olacağını; fabrikanın kafasına göre pat diye bizi ücretsiz izne çıkaramayacağını söyledi.

Başta kuşkularım vardı. Ama şimdi umutluyum. Ben 15 yılımı verdim az bir zaman değil, emek veriyorsun, mücadele ediyorsun ama bir anda kapı önünde kalıyorsun. Bu çok ağır geliyor.

Demet: İşlerin bu hale geleceğini, mücadelenin büyüyeceğini kestirebiliyor muydun peki Abla?

Sendika'dan [Deri-İş] bize her şeyi anlattılar, kapı önüne konacağımızı, gözaltına alınacağımızı, zor günler geçireceğimizi... Biz bunların hepsini kabul ettik çünkü orda da bu sıkıntıları yaşıyorduk. Ama hakkımızı almadan yaşıyorduk. Sağ olsun arkadaşlardan biri fabrikada

sendika olduğunu ispiyonladıktan sonra 9 kişiyi kapının önüne koydular, ben de bu dokuz kişi içindeyim. Sonra diğer arkadaşlar devam etti ama biz onlara dışarıdan destek veriyorduk.

Demet: Daha önce hiç slogan atmış mıydın?

Yok canım daha önce slogan nedir bilmezdim. Bir baktım Mehmet Bey bağıyor, bir baktım ben de slogan atmaya başlamışım.

Demet: Bu olaydan sonra ilk ne hissettin peki, ne bekliyordun, ne buldun?

Direnişin ilk günü şuraya oturduğumda düşündüm: Ben ne yapıyorum? Niye böyle oluyor, çok saçma! 15 yılın emeği vardı, onun üzüntüsü var. Acaba şimdi ne yapacağım, tekrar çalışabilecek miyim? Tüm bunlar dönüyordu kafamda. Artık pek düşünmüyorum çünkü bir süre sonra bunları düşünmekten uyku düzensizliği başladı. Sabah bir saat uykuyla buraya gelip burada durmak çok

zor. İnanılmaz bir stres yarattı bende. Artık düşünmeyi bıraktım. Nereye kadar?

Demet: Sadece bu iş maddi olarak yetiyor muydu peki? Ücretsiz izne çıkarttıklarında ne iş yapıyordun?

Biz mesela üç yıl zam almadık, çıkıp konuştuğumuzda da sadece 30 lira verdiler. Hiçbir türlü yetmiyor tabi, hafta sonu ek işe gitmek zorunda kalıyoruz. Ben ütüye veya duvar silmeye gidiyorum, çünkü yetmiyor bana aldığım para.

Demet: Direniş sırasında işçi arkadaşlarla ilişkileriniz değişti mi?

Biz direnişe çıkana kadar arkadaşlarla oturup bir bardak su içmişliğim yoktu, keşke ordayken yapsaymışım diye düşündüm ama pek ortam yoktu böyle oturup sohbet etmek için. Şimdi herkesi tanıyorum, oturup derdini dinliyorum, zaman ayırabiliyoruz birbirimize.

Demet: Evde ve çevrede sana ne tepki verdiler?

Evli değilim, çocuğum yok. Ailemle birlikte yaşıyorum. Tüm gün buradayım, eve gidince tüm işleri ben yapıyorum çünkü annem biraz rahatsız. Mücadele evde de devam ediyor, burada da. İlk başta sendikalı olduğumu ben aileme bile söylemedim. Çünkü tepkilerini biliyordum. Babam yanlış yaptığımı düşündü ve tepki verdi. Ama annem öyle demedi, keşke iyi düşünüp taşınsaydın dedi, tüm gün güneşin altındasın artık. Ben de orda ekmek mücadelesi var anne diye

yıkımına Belediye Başkanı Mesut Akgül'de katıldı." Kahraman: "Tebliğat bile yapılmadı"

Yıkımın yapılacağı alana geldiğimde her yanı biber gazının kapladığını görüyorum. Gecekondu sakinleri barikatlar kurmuş evlerini yıktırmak istemiyor. Güneş tepemize vuruyor.

Mahalle Muhtarı Ali Kahraman "Bunların yaptığı Esad'ın zulmünden daha beter. Kimseye bir tebliğat dahi yapılmadı" diyor. O sırada polis amiri kibirli ve kinayeli bir ses tonuyla muhtara "Biraz daha ileride röportaj ver" diyor. Ve yıkım başlıyor.

Önce boş gecekondu yıkılıyor. Sonra sıra içinde insanların yaşadığı bir gecekonduya geliyor. İnsanlar hızlı bir şekilde eşyaları dışarıya çıkarıyor. Bir kadın ağlıyor "Eşim hasta" diyor. Kiraz Teyze: Emir kulusunuz tamam, ama bu insanlık değil Bir bakkal, mallarını dışarıya çıkarıyor. Zira o da yıkımdan nasibini alıyor. Kendisinin kiracı olduğunu ve dükkân sahibinin Macaristan'da yaşadığını belirtiyor. Ve soruyor "Onun haberi yokken nasıl yıkarınız bu dükkânı?" Evler yıkılırken gençler arka tarafta toplanıyor. O yöne gidiyorum. Önceden sıkılan gazın etkisi hala sürüyor. Bir teyze güneşten kavrulduğunu görünce su veriyor ve bir gazeteci arkadaşım suyu başımdan aşağı boşaltıyor. Ankara hiç olmadığı kadar sıcak bir yazı yaşıyor çünkü.

cevap verdim. Eve niye geç geliyorsun, sen bir bayansın, neden dışardasın diye soruyorlardı mesela. Biz toplantı yapıyorduk, illa ki gecikiyordum. Ama bunları atlattık şimdi, rayına oturturdum.

Demet: Tüm hayatın değişiyor bir anda, hiç kolay değil.

Öyle tabi, bir anda her şey farklılaşıyor, ne yaptım ben diye soruyorsun. Farklı farklı tepkiler alıyorum. Aman sendikalı oldunuz da iyi halt mı yediniz dedi birisi mesela. Bunları duyduğumda moralim bozuluyordu. Ama bir gün "Siz bunu zamanında yapsaydınız biz şimdi uğraşmazdık" dedim.

Önemli olan mücadeleydi, kazanacağımıza çok inanıyoruz. Burası kazansın Ankara'da pek çok yer patlayacak.

Demet: Diğer fabrikalardan da direniş çıkacağını düşünüyor musun?

Ben bir kadın toplantısına gittim. Balgat'taki tekstil fabrikadaki bayanlar üzerine bir çalışma yapmak üzerine konuşuluyordu. Kadınlardan biri "Biz de mi Togo'dakiler gibi olacağız" demiş. Ben de o bayana selam söyleyin Togo işçileri süper durumda, hala da öyle devam ediyor dedim. Bu davayı bir kazanalım; "biz bu davayı kazandık, mücadeleyi kazandık, sıra sizde" demeyi planlıyorum. Balgat'ta bir patlama bekliyorum bundan sonra.

Demet: Sen daha önce böyle bir kadın toplantısına gitmiş miydin?

Hiç gitmedim. İlk gittiğimde kim ne diyecek, ne soracak diye bilemedim. İlk defa mikrofonlara konuşuyorsun. Çok tuhaf duygular... Ama oraya çıkıp da şuradaki yaşadığın olayı yaşadığında çok farklı oluyor. Rahatlıyorsun, nasıl diyeyim, kendine güvenin geliyor. Açıkça söylüyorum, buraya başladığımdan beri kendime güvenim daha çok geldi. Şu zamana kadar işe gelmişim, işten dönmüşüm, işe gelmişim tekrar. Artık izlediğim kanallar değişti, direnişleri daha çok görüyör gözüm.

Demet: Bundan sonra gitmeyi düşünür müsün peki?

Kürtaj eylemlerine katıldım hep. Bundan sonra kesinlikle giderim. Durumu öğrenirim, kendi deneyimimi anlatırım. El birliğiyle yapılamayacak hiçbir şey yoktur.

Togo işçileri direnişlerine bunaltıcı sıcak havada, güneşin altında Eskişehir yolu üstündeki Togo Mağazasının önünde devam ediyorlar. Eylül'de mahkeme sürecinin başlamasını beklemekteler. Bekleme haline rağmen hala çok umutlular, haklarını almak için mücadeleye devam ediyorlar. Ziyaretlerimde dayanışmanın öneminden bolca bahsettiler, yolumuzu bir şekilde oraya düşürmek ve onları yalnız bırakmamak lazım.

Mamak'ta 'Huzursuz' Yıkım

Mamak'ın Ege Mahallesi'nde yaşayan gecekondu sakinleri güne yıkımla başladı. İnsanlar direndi fakat yıkım ekipleri birçok gecekonduyu yıktı.

Çocuğunuzun çoluğunuzun yüzüne nasıl bakacaksınız? Geceleri başınızı yastığa nasıl rahat koyacaksınız?"

Bu sözler bugün Mamak'ın "Eski Çöplük Alanı" olarak bilinen yerinde yankılandı. Zira yıkım vardı bugün Mamak'ta.

Yıkıma karşı da direniş...

Bianet'ten Serhat Korkmaz'ın haberine göre, Mamak Belediyesi, Ege Mahallesi'nde bulunan gecekonduların bulunduğu yerden yol geçeceğini ve bir bölümünde de spor kompleksi inşa edileceğini belirterek sabah saatlerinde yıkım ekibi ve çevik kuvvet polisleriyle yıkıma geldi. Mamak Belediyesi 2010 Eylülünde "yapı yasaklı alanda" bulduklarını gerekçe göstererek 83 gecekonduyu yıkmıştı. Ve bu belediyenin sitesinde "Huzurlu Yıkım" başlığıyla yer almıştı. Ve habere göre "Toplu gecekondu

Gençler yıkımın olduğu alana geliyor. Muhtar, Mamak Belediyesi önünde 24 saat oturma eylemi yapmayı öneriyor ve bu öneri kabul görüyor.

Bu sırada 63 yaşındaki Kiraz Teyze polisler döndü ve "Siz de emir kulusunuz ama bu yaptığınız yanlıştır" diyor. 30 yıldır burada yaşıyor Kiraz Teyze. Çocukları, torunları hep burada büyümüş. "Bu insanlığa yakışır mı?" diye soruyor. Ve ekliyor: "Oy zamanı geliyorlar yanımıza oy istiyorlar. Şimdi gelsinler bakalım." Sonra bir adam polisler seslenerek "Bizim evlerimiz yıkıldı, sizin kapılarınız çeliktendir" diyor. Bu cümleyi hiçbir zaman unutmayacağımı bilerek ayrılıyorum oradan. / Birgün

Türk Güdüsü Alman Usulü: Orası Bisiklet Yolu, Orda Yürüme!

Şehnaz Rastgeldi Azcan

Hatırlarsınız, Nisan ayında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Hollanda'yı ziyaret etti ve Hollanda Başbakanı, Cumhurbaşkanı ile yapılacak görüşmeye bisiklet ile gitti. Bir Avrupa şehri için günlük bir durum olan bu olay Türk basın ve sosyal medyasında dile düştü! Hollanda Başbakanı Martin Rutte genç, yakışıklı, sportif olunca çekilen fotoğraflarda herhangi bir falso oluşmadığından olay sempatik karşılandı. Ben o günlerde, google'a „Mark Rutte Fahrrad“ yazdım; niyetim Hollanda Başbakanı Rutter'in bu yaptığı için Alman basınına nasıl da şok ettiğine dair haberlere ulaşmak idi. Kaç yazı buldun dersiniz; 0 (yazıyla sıfır)! En düz mantıkla burdan şunu anlıyoruz; Alman basını için haber değeri taşımamış. Peki neden? Kendimce ele almak isterim.

Bu yıl öğrendim ki çocuklar 4. sınıf müfredatı dahilinde bisiklet eğitimi, ardından 2 aşamalı sınav ile bisiklet ehliyeti alıyorlar. Ve ancak o zaman caddeden giderek trafiğe dahil olmaları yasallaşılıyor. Sonbahar aylarında bir mini trafik parkurunda çocuklara eğitim verilmekte.

Okulları ziyaret eden polis memurları seminerler vererek çocukları trafiğe hazırlıyor, kask takmanın önemini ve gereğini anlatıyor. Böylece 17 yaşına geldiğinde ehliyet alma hakkı kazanacak gençler için ilk trafik eğitimi de uygulamalı olarak küçük yaşta verilmiş oluyor. Yazılı sınavın ardından yapılan sürüş sınavında, 8 hatadan fazla hata yapan, bisiklet ehliyeti alamıyor. Bu yıl sınavı giderken evden uğurladığım oğluma çarpım tablosundan şok işlem sorar gibi bir soru fırlattım "Geçiş önceliği kimde?" Nefes almadan Almanca cevabı yaptırdı "rechts vor links"; Almanyada adeta trafik anayasasının ilk maddesi gibi kalıplaşmış bir cümle bu; "sağ soldan önce".

Şimdi trafikle ilk tanışması hem teorik hem pratik olan oğlumdan gerilere gidip, benim bisiklet geçmişimle yüzleşmek gerek. Özetle şöyle açıklayayım; ister lanet deyin ister ilahi işaret, ben ne zaman evdekileri bisiklet aldırma ikna etmiş olsam, mahalleden bir çocuğun bisikletten düşüp ya kolu ya çenesi kırıldı. Binmeyi kendime bisiklet aldırıp öğreneceğim inadımdan, bendeniz 28 yaşına kadar öylece kaldım. Otomobil ehliyeti de almadım, yani sözün özü trafik eğitimi almadım. Ve bisiklete binmeyi öğrenmemle trafiğe çıkma özgürlüğünü aynı anda ve bir sonradan görme olarak, doya doya kafa göz yararak Berlin'de yaşadım. Ne sağdan gelenin önceliğinden haberim vardı, ne yerde otobüs yolu yazıyorsa ordan gidilmeyeceğine dair bir bilgim. Otomobil ehliyeti almak için yazıldığım sürücü kursundan bir bisiklet sürücüsüne yetecek kadar bilgiyi aldıktan sonra, 'ben trafikte bisikletle mutluym' diyerek affımı istedim. Daha açık mı yazayım; hala otomobil ehliyetim

yok ama artık bilinçli ve yarı eğitilmiş yarı alaylı bir bisiklet sürücüsüyüm. Berlin bir bisikletli için gerçek bir cennet. Çok da pembe olmasının çizdiğim tablo; biz bisikletliler baharda yola yayılmaya başladığımızda kızgın kornalar tabii ki artıyor. Hele ki Berlin gibi modern ama kozmopolit şehirlerde maço sürücü faktörü kaçınılmaz olduğundan, trafikte sıkıştırılan bisikletli mevcudu da doğru orantılı oluyor. Ama bisiklet yollarının bolluğu, raylı sistem toplu taşıma araçlarına bisikletle binebilmek, istasyonlara asansörle ulaşabilmek, her bina için yönetmeliklerle belirlenmiş sayıda bisiklet demiri veya kapalı alan

imkanları sayesinde park sıkıntısı yaşamamak şehrin artıları. Hemen her ailenin en az bir bisikleti var. Benim açımdan bisiklet, toplu taşımada aktarma angaryasından kurtulmayı sağlıyor. Bencileyin bahar bisikletçilerinin bir üst modelleri ise kışın kar yağarken dahi bisiklete binenler. Katlanmış alüminyum bisikletliler, yatay bisikletliler, tek tekerler, tandemler, bisiklete takılmış çocuk arabaları veya alışveriş arabaları, velotaksiler Berlin'in bisiklet yolu renkleri.

Haydi dönelim Hollanda Başbakanı'na; son sözüm şudur ki Amsterdam'ın muhteşem bisiklet garajı oradayken Başbakan Rutte'i bisiklette görüp şaşırarak bence abesle iştiğal. Berlin sokaklarında da topuklu ayakkabısı ve mini eteğiyle işine giden iş kadınları, kumaş pantolonunun sağ paçası zincire takılmasın diye kıvrılmış kravatı yandan uçuşan gözlüklü bankacı profilleri son derece rutin. Benim en sevdiğim görüntü ise arka tekere takılmış oturakta bir ufaklık, gidona yerleştirilmiş oturakta ikinci ufaklığı taşımakta olan kompakt ebeveynler. O manzarayı gördüğümde inanın durup gülümseyerek seyredip, "amaç sadece bir yerden bir yere gitmek değil mi zaten" diye düşünüyorum.

Anadolu'nun Bilimselliği

Ali Akın Akyol

Arkeoloji tarihi ve geçmişin tanığı olan kültür mirasını öğreten genç bir bilim dalıdır. Aydın toplumlar bilinçlerini büyük ölçüde tarihe borçludurlar. Romalı söylev ustası Cicero'ya göre "geçmişten habersiz olmak demek her zaman çocuk kalmak demektir".

İşte dostlar size M.Ö. 400'ler, 500'ler; Filozoflar Çağı.

Anadolu'yu -özellikle batısını- kesin olarak, dünyanın öteki ülkelerinden ve uygarlıklarından ayıran özelliği bilimselliği idi. Antik çağlarda "Kim" yerine "Ne" sorusunu soran ilk kişi Thales'di. "Dünya kimden doğdu yerine, dünya neden doğdu" demiş güneşin tutulacağını çok önceden hesaplamıştı. Tabii böyle bir hesabı yapabilmesi için yüzyılların bilgisini toplamış olması gerekirdi. Thales, Mısır bilimini yaptığı uzun yolculukların sonucunda Milas'a getirmişti. Herşeyden önce Milaslı Thales tüm nesnelere temel maddesinin "su" olduğunu düşünüyordu. Efesli Heraclitus bunun "ateş" olduğunu düşünürken, Democritus ile onu izleyen filozoflar "bölünemeyen cisimler" veya bazılarının bölünmezler diye tanımladığı "atomlar" olduğunu sanıyorlardı. Pythagoras okulu su ve ateşe "hava" ve "toprak" öğelerini eklemişti.

Sokrates'in en sevdiği söz, "bilmediğim birşey varsa o da hiçbir şey bilmediğimdir" sözüydü. Sokrates'i ilk kez gören biri, yalınayak, sırtında eski püskü elbiseleri olan ihtiyarın ünlü bir filozof olduğunu zor inanırdı. Sokrates'i her evde bulunan göbekli dazlak ve kalkık burunlu tanrı Silenos'a benzetirdi. Aristophanes, "Bulutlar" adlı

komedyasında Sokrates'e yer ile gök arasında bir sepet içinde yıldızların hareketini incelemişti. Aynı Sokrates demokrasi düşmanı ilan edilip ölüm cezasına çarptırılacak ve bir kap zehiri içerken de öğrencilerine ölümsüzlüğü anlatacaktı.

Platon akademinin kapısına "geometriden anlamayan girmesin" diye yazdırmıştı. Platon öğrencileriyle Sokrates'in (hocasının) yaptığı gibi pazar yerlerinde meydanlarda değil gölgeli sakin bir bahçede efsane kahramanı Akademos'un heykeli yanında konuşurdu. Akademos'un neyle ünlü olduğu pek bilinmez ama Akademi sözü unutulmamıştır.

Aristoteles Atina'nın gymnasyumlarından biri olan Lise'nin kapalı galerilerinde gezinerek öğrencileriyle konuşmaktan, onlara ders vermekten pek hoşlanırdı. Atinalılar kendisine ve öğrencilerine "Peripatesiyenler" yani "gezinenler" adını takmıştı. Yazdığı 1000'e yakın kitap, bir öğrenci ordusunun yardımcılarıyla olmalıdır. Devlet hakkındaki kitabı için 158 Yunan şehir devletinin düzenini incelemek zorunda kalmıştır. Aristo'nun öğrencileri hergün Lise'de toplanırlardı. Aristo öğrencileriyle konuşurken yetiştiği en iyi öğrencisini üzümlerle hatırlar. Bu öğrencisi, bilim adamının barışçı silahını askerlerin keskin kılıcına tercih etmiştir. Aristoteles, Makedonya kralı Philip'in kendisine şu satırları yazdığına gençti elbet.

"Oğlum İskenderin, senin zamanında doğmasına izin

verdikleri için tanrılara şükürler olsun. Çünkü senin eğitimle tahtının layık bir mirasçısı olacağını umuyorum"

Ama herşeye karşın Büyük İskender Gordion'da Midas'ın ülkesi Frigya'daki antik çağın düğümünü keserek çözerken, antik dünyaya kılıcın gücü egemendi.

Kesin olarak denebilir ki "bilimsel şehircilik" Anadolu'da başlar dostlar (bugünün Anadolularına selam). İsa'nın doğumundan 5 yüzyıl önce, Miletoslu Hippodamos günümüze dek süre gelen bilimsel şehirciliği başlatan ilk filozoftur. Tarihin ve çevre koşullarının bilimsellik ile incelenmesinden elde ettiği tecrübelerle insanların daha rahat ve mutlu bir geleceğe ulaşmaları için daha planlı şehirciliği düşündü, planladı ve uygulanmasını sağladı. Hippodamos bunu önce Miletos kentinde sonra, beşbin nüfuslu küçük Priene kentinde uyguladı. Bu planlamada şehrin sokakları birbirlerini dikey olarak kesiyordu (bugün Anadolu'da böyle bir şehrimiz yok ama New York bu sistemle kuruldu). Evler iki katlıydı. Resmi daireler yanyana, bir sıra idi sokaklarda ve evlerde temiz su sistemi ve pis su giderleri vardı. Dünyanın kabul edilen yedi harikasından üçünün, Batı Anadolu'da yükselmesine şaşırılmak gerek.

Anadolu ve çevresinin iki bin beş yüz yıl önceki durumu böyleydi. Şimdi ise bilimsel yayın üretiminde üniversitelerimizi ilk 500'e sokabilmek için neler yapıyoruz. Al gözüm seyreyle, tarihte değil tarihle kalın dostlar...

Kanatlı Uygarlığın Kentteki İçler Acısı Hali...

Kentin en hareketli caddelerinden birine açılan kapının girişine bakın... Esat Dört Yol'un tam ortasındaki geçiş noktası ekmek adacığın dönüşmüş. Kanatlı uygarlığı, kent faresine dönüştüren bu manzara insanoğlunun ayıplarından sadece birisi. "Sıcak havalarda hayvanlar için bir kap su, bir kaç parça yiyecek bırakma" duyarlılığı ile açıklanamayacak bir görüntü. "Hayvanları beslemek" bahanesi ile evdeki, dükkandaki artıklardan, kurtulma çabası, bir çöplük oluşturmuş kentin tam göbeğinde. Küflü ekmekler bir köşede "sona kalan dona kalır ama

her kelin bir kör alıcısı vardır" misali yenilmeyi bekliyor. Ekmek adacığının içinde güvercinler altalta üst üste bir lokma kapma telaşında. Karşıdan karşıya geçerken nereye basacağını şaşırarak ve sek sek oynayanlar, yola dağılan ekmeklerin üzerinden geçen arabalar... Derken güvercinlerden biri yola fırlıyor, topunun peşinden koşan çocuk misali. Acı bir fren... Başımızı öteki tarafa çeviriyoruz.

/ A. Şebnem Soysal Acar

Gençlerbirliği Bize Yeter

Kübra Ceviz

Temmuz ayında Gençlerbirliği taraftarının canını sıkıran bir hadise gerçekleşti. Gençlerbirliği'nin resmi internet sitesinde yayımlanan şekliyle, dernek olağanüstü genel kurul çağrısını, tek gündem maddesi olarak kulüp tüzüğü'nün 1. maddesinin değiştirilmesini yani "Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneği'nin adının eklenme suretiyle değiştirilmesi" konusunu görüşmek için yaptı. Bir sağlık markası olan Medicana'nın sponsorluk teklif ettiği kulüp, neyse ki oldukça tepkiyle karşılaştığı bu girişiminden geri adım atarak "kulübün değerlerine yakışır" bir sponsor bulamadığı için kabul etmediğini açıkladı.

Bu süreçte, taraftar gruplarının takımın "isim değerine" sahip çıkmak için sosyal medyada yaptığı çeşitli etkinlikler, hani isimlerini son zamanlarda sıklıkla şike üzerinden duyduğumuz pek çok takımın taraftarının tepki "eşiği" düşünülünce gelip kaç kişi olduklarını her fırsatta saymaya çalışanlar için bir sosyal "abaküs" görevi gördü. Evet, internette açılan imza kampanyasına 2221 kişi imza attı. Ve Gençlerbirliği taraftarı 2221 kişi ile takımına sahip çıktı, ticari futbola karşı tavrını ortaya koydu:

Sayın Gençlerbirliği yöneticileri,

GENÇLERBİRLİĞİ, tesadüfen seçilmiş sıradan bir kulüp ismi değil, tam anlamıyla bir "okul" olan kulübümüzün geçmişini, misyonunu yansıtan özel bir isimdir. Kulübümüzün isminin herhangi bir firma ismiyle birlikte anılacak olmasını kabul edemiyoruz. Türkiye'nin bizce en güzel, en anlamlı kulüp isminin önüne bir sponsor ismi alarak, belki geçici bir mali kaynak yaratabilirsiniz, ama 89 yıllık kulübün, tırnaklarıyla kazıyarak oluşturduğu kimliği yerle bir edersiniz. Unutmayın ki kimse sizi kulübe kazandıracakınız iki milyon TL ile değil, kulübün kimliğinden kopardığınız değerlerle hatırlayacaktır ileride... İki yıl önce siz "Gençlerbirliği bir marka, bir misyondur, öyle kalacaktır" demiştiniz. Sizden de bu camianın tarihine yakışan aynı sağlam ve vefalı duruşu bekliyoruz!

DUYURU

Gençlerbirliği Spor Kulübü Demeği'nin Tüzük Tadili için yapacağı Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 16 Temmuz 2012 Pazartesi günü saat 10:00'da Çiftlik Caddesi No:30 Beştepe / ANKARA adresinde bulunan Gençlerbirliği Spor Kulübü İlhan Cavcav Tesislerinde; çoğunluk olmadığı takdirde ikinci toplantı 23 Temmuz 2012 Pazartesi günü saat 10:00'da Ankara Öğretmenevi Toplantı & Kongre Salonunda aşağıdaki gündem dahilinde yapılacaktır.

Belirlenen gün ve saatte Genel Kurula tüzüğümüz gereğince katılma hakkı olan üyelerimizin katılımlarını bekler, saygılar sunan,

GENÇLERBİRLİĞİ SPOR KULÜBÜ
YÖNETİM KURULU

GÜNDEM :

- 1- Açılış ve Yoklama.
- 2- Başkanlık Divan Seçimi. (1 Başkan, 1 Başkanvekil, 2 Sekreter)
- 3- Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı.
- 4- Gençlerbirliği Spor Kulübü Derneği adının, eklenme sureti ile değiştirilmesi. (Tüzük 1. Madde)
- 5- Kapanış.

"Leour" resmi sitesinden alınmıştır

Tour de France ve Mayoları

Özgür Yalçın

utopya75@yahoo.com

Sevgili "kendinden neşeli insanlar" merhaba, Her sene haziran ayı evvelinde Tour de France (TdF) zamanı, gazetelerde yazılar çıkar. Küçük bir köşede, tüm tur anlatılmak istenir. Okuyucu, üç dört paragrafta konuyu kavramaya çalışır, sonrasında da bir şeyler eksik kalır. Bakalım, bu sefer, her sayıda farklı bir yazı ile süreklilik ve birikim yapmaya çalışacağız. Bu sayıda size, 1903'ten beri düzenlenen, nevi şahsına münhasır TdF'in sarı mayosunu anlatacağım.

Neden TdF?

Mutfakta, modada, sinemada, şarapta pazarlamayı iyi beceren Fransa, bu "Grand Tour"u yılın en makul, fiyakalı zamanında yapıyor. Temmuzun ilk cumartesi günü prolog koşulu. Sonrasında altı ya da yedi etapta bir dinlenme günü ile 21 etaptan oluşan bu tur, 23 günde, ortalama 3200 km'de son bulur. İçerisinde, senelere göre, bir etap takım zamana (TTT) karşı, bir ya da iki etap bireysel zamana karşı (ITT) barındırır. Bu görsel şölen, seçici tırmanış etaplarında, İspanya sınırından geçerken Pireneler'i, İtalya sınırından geçerken de Alpler'i "seyrederiz".

1909'da ilki düzenlenen ve bu sene 5-27 Mayıs'ta 95'si koşulmuş olan Giro d'Italia ve 1935'te ilki ve şimdi de 18 Ağustos - 9 Eylül 2012 tarihleri arasında 67.si koşulacak La Vuelta'nın (volta, gezinmek) yanı sıra TdF, sporcuların, takımların, sponsorların, bisiklet üreticilerinin en fazla aşık olduğu, bütün seneyi bu tura göre planladıkları bir yarış.

Fransa ve İtalya turlarının ikisi de gazete menşeli çıkmıştır. Fransa'da rakip gazeteyi nasıl yakalarız diyerek, 26 yaşındaki Lefèvre'nin kıvrak zekâsıyla 6 etaplık yarış düzenleyelim diye yola çıkan L'Auto gazetesi bu günleri nereden tahmin edebilirdi ki? İtalya'da ise La Gazzetta dello Sport hasmı Corriere della Sera ile rakipti ve TdF gibi bir yarış organize etmek isteyince İtalya'nın da nur topu gibi zorlu Grand Tour'u oldu.

TdF, Giro'dan altı yaş büyüktür. İkisi de 1. ve 2. Dünya Savaşı'nda ara vermiştir. 1935 doğumlu küçük kardeş Vuelta aynı zamanda İspanya iç savaşı sırasında da ara vermiştir. Bu sivil organizasyonlar, uluslararası popüleritesini yükselterek günümüze gelmiştir. Gelmesine gelmiştir ve bir koca kıta da iki teker üstündedir. Dağlık etaplarda, rastladığınız görmüşsünüzdür, tırmanış hızlarının yavaşlığından da faydalanarak bir kasaba insan, stadyum gibi tepede, 7 kiloluk 'pisnet'leriyle, 175 nabızlarda, yanan bacaklarda, 2100 rakımlarda, yetmeyen nefes, oksijenlerle

65-75 kiloluk yarışçıların, Sisyphus'ların gelişlerini seyrederler, alkışlarlar, coşarlar ve Didi Senft ordadır. Nedendir? Hayat dediğin nedendir ki zaten?

Yerimiz gereği, ortalama ve standart bilgilerle ve yönlendirmelerle devam edeceğim bir dahaki sayıda da sorularla yazımızı birlikte yazarız.

Grand Tour TdF, bu sene 21 takım ile 198 sporcuyla ağırladı. Domestikleri, tırmanışçıları kırmızı mayo peşinde, sprinterleri yeşil mayo, en hızlısı da sarı mayo peşindeydi. %80'i Fransız %20'si "yabancı" olan toplamda 12 milyon seyirci ile tur koşuldu. Tekrar edeyim mi? 12milyon mülyön...

Güzel ülkemizin cumhurbaşkanlığı kupası son 4 yıldır altın çağını yaşamakta. Evin salonunu konuklarına açmak için iyi bir fırsat olan, 154 ülke TV kanallarında gösterilen bizim turumuz, 2 HC kategorisindedir. TdF kategorisinde olabilmesi için yollarımızın da "muazzam" olması gerekmektedir. Muazzam dedim Melihçığım, kaymak gibi yani...

Yani bu "iş" kalp, ciğer, genetik ve gelenek işi. Olmaz mı? Olur... Bir halk, kurum organize olursa olur. Bisiklet, pahalı bir spor olabilir ama TOKİ de, barajlar da, 3. köprü de, özel okullar da, otomobil sanayi de, durmadan asfalt döşemek de pahalı bir uğraş değil mi sayın Türk Büyüklüleri?

Bu konuda Türkçe kaynaklarımız çok kısıtlı, sohbetleriyle Euro Sport'tan hayatımıza renk ve bilgi katan sevgili Caner Eler'e daha da teşekkürler. Arkadaşlar, "çok" yazı okumak isterseniz, güzel bloguyla Sarper Günşalı ve Aydan Çelik'i internette yakalayın. İddiada üç iç lastiğimi Cadel Evans'tan dolayı kaybettiğim blog sahibi arkadaşım ozgurnevres.com'u da takip ediniz.

Bu arada, 1972 Münih Olimpiyat Oyunları'ndan 40 sene sonra ilk kez 3 bisikletçimiz, yol bisikleti kategorisinde Türkiye'yi temsil ettiler. 2012 Londra Olimpiyat Oyunları'nda Ahmet Akdilek, Kemal Küçükbay ve Türkiye şampiyonumuz Miraç Kal, yazı hazırlanırken 250km'den oluşan ve TdF'te de yarışan profesyonellerle start aldılar ama yarış bitiremediler. Miraç Kal ve Kemal Küçükbay 7. lap'ta yarış bıraktılar, Ahmet Akdilek de 8. lap'ta cut off ile zaman sınırını kaçırdığı için diskalifiye oldu. 250km'lik yarışta, 43 tempo ile (ortalama hız) 5:45:57 zaman ile 38 yaşındaki Kazakistan'lı dev pedal Alexandr Vinokurov şampiyon oldu.

...Ve şimdi sarı mayo... Uh! Bradley Wiggins? Gitmiş adam...Cadel, Nibali? Yakalaya-madılar İngiliz'i... insan bi haber verir... önümüzdeki sayıda yetişiriz. Aynı zamanda Vuelta'da görüşmek üzere.

Efenim anlatayım :

80'li yıllardı. Eski evdeydik. Ev sobalı, babamda favoriler var, pantolonun paçası babamdan önce köşeyi dönüyor, öyle yıllar. TV daha yeni renkli olmuştu, "şaump lorenz" marka...

TV'de bir film, Türk filmi... Böyle yeşil bir vadi var. Ortasında sulak alan sazlıklar ama o günümüz Türkiye'sinde işte insanlar ellerinde çapayla mı yabayla mı diyeyim, kadınlı erkekli çalışıyorlardı. Büyük, geniş açıdan görüyoruz.

Bir adam, hafiften de göbekli, kamera yakından çekiyor... Şöyle bir uzaklara baktı, bir ıslık çaldı, elini ağzına götürerek güçlü bir ıslık...

Sesler gelmeye başladı, yer sarsılıyor sanki... Dörtlü koşuyor atlar, Birden ekrana girdiler, yeleleri uçuşuyor, Anadolu, 10-15 tane at "Allah Allah" geliyorlar. Beyazı var kahverengisi var.

Sese yönelen çapalı bir kaç kadın şöyle bir güneşi alınlarından elleriyle siperleyerek baktılar...

Bizim o ıslık çalan adam, deeh ! Bu atların yanında bir koşmaya başladı koşuyor, atlar koşuyor adam koşuyor...

Atlar adamı geçti daha devam ediyorlar, kamera adamda kaldı... Bir durdu, nefes yetişmiyor adama...

O bir kaç kadın da adama baktılar yeniden işlerine devam ettiler...

Nefes almaya kendini toplamaya devam etti adam... Tabii laktik asit, nabız bilmiyoruz o zaman.

Babama sordum, neden böyle yaptı diye, ölçme değerlendirmem o kadar iyi değildi, destek verdi babam.

Adam hapisten çıkmış, filmin başında görmüş ve özgürlük galiba, dedi babam.

Öyle atlarla koşunca adam nefes alıyordu ya hapiste almıyor o nefesi dedi...

O kalabalık olduğumuz zamanlarda Gölbaşı'na doğru, Tulumtaş'tan, Kepekli'den aşağıya doğru iniyoruz ya orada bizi seyrediyorum. Sonra atlar eşlik ediyor işte...

O yüzden yanyana beraber binmek bir de güçlenmek uzun ya da kısa binmek kaliteli çevirmek, tükenmeden güçlenmek çok hoşuma gidiyor.

Oh be!

Özgür Yalçın

ANKARA'NIN "ESKİ" EĞLENCE MERKEZİ: SSK İŞHANI

Murat Meriç

Ankara'ya üniversite için geldim. (Daha önceki kısa süreli gelişlerimi saymazsak) ilk ayak bastığım tarihi hiç unutmuyorum: 12 Eylül 1988. Ertesi gün kaydımı yaptırmak üzere, o zaman Beşevler'deki Milli Eğitim kampüsü içinde bulunan öğretimevnevine yerleştik. İlk yemeğimizi Kızılay'da yedik. Dolanırken gözüme ilk çarpan, Ziya Gökalp Bulvarı üzerinde, Karanfil Sokak çıkışının karşısında yer alan Ada Müzik oldu. Lisede tesadüfen dinlediğim ve çok sevdiğim Çağdaş Türkü'yü yayınlayan firmaydı Ada ve "dükkânının" Ankara'da olması beni çok sevindirmişti. Kaydımı yaptırdım, geri döndük, okul açıldı, temelli geldim ve ilk Ada'ya uğradım. Orada başka bir şey öğrendim: Ada'nın merkezi de Ankara'daydı: "Az ileride SSK İşhanı vardır, orada görürsün" demişti dükkândaki abi... Gittim, gördüm, delirdim. SSK İşhanı'na ilk girişim budur.

Tuhaf bir yerdi: Alt katında kasaplar ve peynirciler, bir mescit, üst katlarda olta ve av malzemeleri satan dükkânlar, müzik malzemeleri satanlar, bir pastane, bir "hastane" ve kocaman bir Ada vardı. Daha da yukarıda Çankaya Belediye Başkanlığı'nın ve bir kısım büroların olduğunu da o gün öğrendim. Şaşarak gezdim bu tuhaf "pasaj"ı, yıllar sonra ilk paramı kazanacağım yer olduğunu bilmeden... Ada'yı sık sık ziyaret ettim. Oradan hatırı sayılır miktarda plak ve kaset aldığımı hatırlıyorum. Birkaç yıl sonra Ada kapandı, merkezini İstanbul'a taşıdı ve benim için SSK bitti; av malzemeleriyle ve kasaplarla ilgilenmiyordum.

Yıllar sonra, memleketin ilk "solcu" radyosu olarak tarihe geçen Radyo Arkadaşı kurduk. Yayına başladığımız günlerde "SSK'ya gidelim" dediler, gittik. Tanıdığımız bir "abi", üst katta bir bar açmıştı: Kavel. O "işhanı"nın ilk barlarından biriydi. Sonra Mavi ve Gölge'yi keşfettik. Ardından Pusula ve Baraka açıldı, oradaki pastane alkol ruhsatı aldı ve bir kısım "janjanlı" pavyonlar yerleşti oraya. Mavi'de Kibele çalardı, Rezan ve arkadaşları (tepsiye dökülen pirinç gibi) tuhaf enstrümanlar eşliğinde söyledikleri Türkçe - Kürtçe türkülerle o ufaklık mekâna gelenleri eğlendirirdi. Baraka, Pili Bebek'in çıktığı yerdi. Onları SSK'da ilk Gölge'de dinlemiş, hayran olmuştuk; onlarla birlikte Gölge'den Baraka'ya taşındık. Kavel, türkü çalardı. Arada Ankara'nın genç türküçüsü Yavuz Bingöl sahne alırdı. Sonra rock çalmaya başladı: Cem Karaca, Yaşar Kurt, İstasyon gibi isimleri orada dinledik. Pusula bir rock bardı, sonra bir arkadaşımız aldı, adı Fikrim oldu.

Bugün hayatımı kazandığım "eski45likler" Gölge'de başladı, Fikrim'de düzenli hale geldi. 17 Nisan 2000 tarihinde başlayan macera hâlâ sürüyor. Fikrim, SSK'dan ayrıldıktan sonra iki yer değiştirdi. Gölge -ki başka bir yazının konusu olacak kadar uzundur hikâyesi- önce hepimizin bildiği girişteki mekânı kapattı, üst kata çıktı ve Gölge Pub adını aldı, sonra Tunalı'ya taşındı ve kısa süre sonra o da kapandı. Bunun ardından SSK'nın çehresi değişti. Kapıya pembe gömlekli "güvenlik görevlileri" konuldu, duvarlarda led ışıklı palmiyeler yanıp sönmeye başladı ve SSK "bitti". Bunu görünce, Gölge'nin bir sübap olduğunun farkına vardık: Rock barlar ve pavyonlar arasındaki dengeyi sağlıyordu; kapanınca rock barlar orada tutunamadı ve birbiri ardına "pasaj"ı terk etti.

Sonra sahiden bitti SSK: Boşaltıldı. Yıkılmak istendi, yıkılmadı. Şimdi, Kızılay'ın göbeğinde boş bir devasa bina olarak varlığını sürdürüyor.

Bir arkadaşımın orayı uzay gemisine benzetirdik. Ortası açıktı ve yıldızlar görünürdü. Şehrin ortasındaydı ama içine girdiğinizde kimi barların ufak pencereleri dışında şehri göremezdiniz. Boşlukta sürüklenen bir gemi gibi gelirdi bize. Toyluk zamanında, alkol duvarını da aşmışken bunu hoşlandığım bir kıza söylemiştim: "Manyaksın sen" cevabını takiben benimle "ilişki"sini kesmişti. SSK "işhanı", ayrılımların ve buluşmaların da merkeziydi. Aşkılar ve nice ilişkiler orada başladı, yaşandı, bitti. Ankaralıların sosyalleşme mekânıydı. Ankara'ydı.

Yazının sonunda sözü Ankaralı Emrah Serbes'e bırakalım. "Son Hafriyat" adını taşıyan ikinci Behzat Ç. macerasının 153. sayfasında şunu yazıyor: "SSK İşhanı, kentin küçük bir kopyası gibi, her şeyin iç içe geçtiği kaotik bir harmandı. İçinde cami, otopark, umumi tuvalet, sakatatçı, baharatçı, ciğerci, manav, rock bar, türkü bar, pavyon, nüfus müdürlüğü ve çeşitli bakanlıkların saymanlıklarının yan yana durduğu, kapısında porcelencyyle dönercinin komşu olduğu bir yer tasavvur edin." SSK, tam da böyle bir şeydi işte. Yeni kuşaklar bunu göremeyecek ama bu iyi bir şey mi yoksa kötü mü, emin değilim. Eski halini merak eden, Abdi İpekçi suikastını anlatan "Uzlaşma"ya bakabilir: İpekçi'nin haber topladığı, döner merdivenlerinden çıktığı mekân, SSK İşhanı'dır. Oradan yükselen "müziği" o filmde duyamazsınız ama onu da Emrah Serbes tasvir etsin: "Çeşitli barlardan kesik kesik yükselen şarkılar, kafayı bulmuş bir DJ'in yaptığı remiksi andırıyordu."

muratmeric@gmail.com

"Sana O'nu Anlatmalıyım"

Bir fotoğrafın, parmak izinin, imzalı kağıt parçasının delil sayılıp da kanlı canlı, yaşayan bir insanın delil olmadığı bir hukuk dünyasında yaşıyoruz. "Ben buradayım ve yaşıyorum. İşkence gördüm ve aşığıldım," diye haykıran bir insana adalet borcunu kuru hukuk yasaları ile ödemeye çalışanlar bilmedir ki; insanlık onur ve vicdanını karar sürecine dahil etmezseniz, delil yetersizliğinden ayıpları beraat ettirirsiniz. Biz Solfasol ekibi olarak insan onurunu küçük düşüren her çeşit, her türlü davranıştan iliklerimize kadar tiksiniyoruz. Bu sebeple Sultan Seçik'in mektubunu yayımlamamız gerektiğine karar kıldık. Ne nefret ne de intikam, sadece ve sadece utanç hissettik mektubun satırları arasında gezinirken. Güzel günler için yeşerttiğimiz umutlar adına bu mektubu yayımlamak zorunda kaldığımız için yüzümüz kızardı. Yüzü kızaran her habercinin bu mektubu sayfasının bir köşesine sığdırması dileği ile...

Sana O'nu anlatmalıyım;

Günlerdir yaz diyorum içimdeki ses. Yaz ve anlat. Anlat ki bugüne kadar yaptıkların daha bir anlamlı olsun. Oturuyorum ve yazamıyorum. Ne anlatacağım. Ne diyeceğim insanlara bilmedikleri. Sahi gerçekten bilmek istiyor mu hiç tanımadığım insanlar 15 yıl öncesinde bıraktığım ve yanımdan hiç ayırmadığım tanıklığımı. Günlerdir yazıyor, konuşuyor, hatırlatıyor insanlar. Ve yine insan için, insanlık için isyan etmiyor kimse. Daha çok kan, gözyaşı, tecavüz ve ıstırapın tanıklığı da değiştirmeyecek bence bunu. Bize yıllar önce bir grup kadının isyanla dediği gibi ne kadar 'SES' gerekliyse o kadar da 'CESARET' lazım. Bu yazıyı yazarken bekliyorum, bir gün alakasız bir nedenle gözaltına alınmayı. 'O'nunla yeniden yüzleşme ihtimalimin olduğunu biliyorum. Gerçi yazılmışı var, iddianamelerle intikam almak isteyebileceğine ve bunu hemen yapmayacağına da eminim. Ama O beni iyi tanıır, bilir de SUSMAYACAĞIMI... Sana Onu anlatmalıyım sevgili arkadaşım. Amerikalı seri katil profiline saklanmış 'SERİ İŞKENCECİ'mizi. Sedat Selim Ay. Dıştan bakıldığında kim olduğunu ve kimliğini asla anlayamayacağınız o adamı. Tanıştığımızda ben 21 yaşındaydım. Uzun kıvrıkcık saçları belinde, cevval bir sosyalist gazeteci. yarın devrim olacak diye hakikaten inanmış, hakikaten tutkulu kolektivistim. Tanıştığımızda O benim şimdiki yaşlarımdaydı. Açık tenli, bana sorsan nenemin 'çıyan' gözlü dediklerinden, jilet gibi ütülü pantolon ve gömleğiyle her daim bakımlı. O takunyalı işkenceci, alaylı polis değil. O akademili. Ve hırslı. Her operasyon başına küpünü doldurmaktan zevk alan, işkenceyle çözdüğü insanları birer rakam gibi zihnine kazıyan bir seri işkenceci. Dengesiz başlayan tanışıklığımız, inatçı zaza ve kadın damarımla tanışması 1997 senesindedir. Kendileri özellikle PKK Timi ve DHKP-C Timi polislerince 'Çözemediysen ver de biz ötürelim şu kıza' dediklerinde inatla daha bir acımasızlaşan ve battıkça daha bir acı verici metotlara odaklanan bir insan müsveddeditir. Yaşımız küçük olduğu için Birsen'i ve beni oltaya takılmış yem gibi gördü 15 gün boyunca. Bayram Kartal'ın 'Sultışışış gel bakalım özledin mi beni' diyen o nasıl tanımlayacağımı bilemediğim laubaliliğinin yanında soğuk, kendinden emin, muhatap olmaz ve almaz biridir O. Hiç unutmam, sandalye vermediler ilk gün. Ayakta saatlerce bekledik. Bir odada duvarın etrafına dizilmiş yüzü duvara dönük onlarca kişiyiz. Gözlerimiz bağlı. Gelemem ben sıkıntıya. Oturdum. Kalk dediler kalkmam dedim. Uzun saçlarını ellerine dolayıp yerden beni kaldırdıklarında bacaklarını öyle bir kenetlemiştim ki saç tellerimin tek tek kopuşunun çıkardığı ses hala kulaklarımda. Bu arada sandalyeyi kazandım. Gönül Karagöz, ben ve Mukaddes'in isyankarlığı, Ayşe Yılmaz'ın anaç koruyuculuğunda. 1997 senesinde Şubat ayının buz gibi soğuşunda 15 gün işkence gördüm. 21 yaşındaydım. İlk porno filmle İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde tanıştım. İlaç gibi radyo Kral FM'den ilk orada tiksindim. İlk filistin askısı ile o duvarların ardında tanıştım. Annemden sonra ilk Ayşe abla yıkadı beni tuvalette. Askıdayken parmaklarını içime geçiren

adama öfkeyle 'Sen bunu karına da yaparsın' dediğimde 'Parasıyla değil mi yaparım diyen' bir polisin karısına ilk orda acıdım. Oturtulduğum sandalyede, karanlıkta gelip geçen koca koca adamların memelerini çimdiklemeden ilk orada irkildim. Kollarımdaki izler ve hassasiyetsizlik geçsin diye zorla tedavi edilmek istendim. Bir polis sırtımda, ikisi kollarımı tutmuş, belden yukarım çıplak. Yüzüm yerde bengay'la öyle bir masaj yaptılar ki, Ayşe abla, Mukaddes zehirlenecektik kokudan. Ben evcil bir hayvanın işkencede kullanıldığını ilk orada gördüm. Bir kedinin nasıl acımasızca işkenceye dahil edilerek insanların korkutulabileceğini. Gözlerim hep bağlıydı işkencede, ta ki Sedat Selim Ay'ı çıldırtacak yaramazlıklarını yapana kadar. O beni gözlerime bakarken, benim de onun gözlerine baktığım ve acizliğine güldüğüm bir anda da dövdü. Gözlerim bağlıyken sesini hiç unutmuyacağım kadar iyi bildiğim karanlık zamanlarda da.

Vakıf Gureba Hastanesi'ne götürüldük. İşkence yapılmadığı belgelenecek. Dr. Gürhan Baş. Tabelada yazan ismi okuyuverdim hemen. Girdim odaya. Belimden yukarı kısmı felç. Kollarım kalkmıyor. Yürürken bir o duvara bir bu duvara çarpıyorum. Doktor bana rapor yazmadı. Muayeneyi de üstün körü yaptı. Ben de doktoru ikaz ettim. 'Bak Gürhan Baş, bana rapor yazacaksın, ne gördüysen o kağıda not edeceksin yoksa gelir sağlık bakanlığı müfettişleriyle seni koridor koridor arar bulurum' dedim. Adam bir afalladı. Çık dedi. Çıktım. Birsen girdi. O da usulünce hatırlatmış doktora haklarımızı. Birden bir bağırış çağırış apar topar muayeneler bitirildi ve vatana geri götürüldük. Önce Birsen'i çekmiş dayağa, en son beni aldılar özel bir arabaya. Emniyetin garajındayız. Ön koltukta Sedat Selim Ay. Döndü bana bağırış çağırış yumruklar havada. Biz güldük Birsen'le, sinirden ama güldük işte. Ne yapılabilir ki başka. Doktoru nasıl tehdit edersin diye ikimiz yedik on ton sopayı.

Ben 3 ay çamaşırimi indirip tuvalete yalnız gidemedim. 3 ay boyunca kıyafetlerimi başkaları giydirdi. Bir ekmeği elime alıp kırabilmek lüksünü hayli geç yaşadım. Ornöram da gördüğüm tedavi, TİHV'in titiz çabaları Dr. Hulki Forta'nın çabalarıyla açıldı ellerim. 22,5 yıl ile yargılandığım dosyadan beraat ettim. Sağ kolum yüzde 40, sol kolum yüzde 70 duyu kaybına uğradı. Hala 15 yıl sonra bilesin ki sırt ağrılarım geçmedi.

15 yıl geçti. Yaralarım önce kabuk bağladı. Sonra izi kurudu gitti. Ama içime yara olan Süleyman'ın ölüm acısı hiç dinmedi. Sedat Selim Ay, bir seri işkenceci, bir seri tecavüzcü ve bir seri katil. Şimdi terörden sorumlu Emniyet Müdür Yardımcısı. Sosyaliste herşey mubah ya, ne olacak getirdiler yine tezgahın başına akademili ve alaylı işin ve acının ehli olanı. Okudum tanıklık edenlere yalancı diyor.

Hangi tecavüzcü ben tecavüz ettim der. Hangi işkenceci ben işkence yaptım der ki o desin. İşkence de tecavüz de insanlık suçu. Zaman aşımının geçersiz olduğu insanlık suçları bunlar. Sedat Selim Ay, terfi edebilir. Aldığı maaş artabilir. İşkence zoru ile ifadeyi alınmak istenen insanları yalancılıkla suçlayabilir. Peki kanıtlayabilir mi işkenceci olmadığını. Kanıtlayabilir mi katil ve tecavüzcü olmadığını.

Bu son söz sana. Ne sen beni unutursun ne de ben seni. Ne ben unuturum yaşadıklarımı ne de sen ellerinden kayan hayatların son nefesini. Gece yastığa başını koyduğunda sen de yalnızın herkes gibi. İkimiz de biliyoruz içten içe kurtların beynini kemirdiğini. İstersen sen yalancı de bize. Kötü niyetli devlet düşmanları. Hatırlatayım isterim, bu devlet, kıdemli işkencecisi Hanefi Avcıyı 'terörist' dedikleriyle aynı sıralarda yargılıyor şimdi. Trajikomik bir durum. Ancak anlaşılmaz değil. O mahkeme salonunda Avcı'nın Av olduğunu da gördü dünya alem, gözyaşlarıyla 'ben 30 yılımı terörle mücadeleye verdim. Zoruma gidiyor' demesini de. Aman ha seni de görmeyelim o sıralarda... Unutma bu işler parayla değil, sırayla...

Sultan Seçik

"Son"dan Başa Uğur Polat

Söyleşi: Enver Arcak

Tiyatro, sinema oyuncusu arkadaşım Uğur Polat'la artık vaktinin çoğunu geçirdiği Kaş'ta bir söyleşi gerçekleştirdim. "Bu işlerin garipliğinden sıkıldığı" için kısa ve acılı olmaya çalıştım!

Uğur Polat tiyatroya 80'den önce politik/propaganda amaçlı skeçvari oyunlarla girmiş. 1978 yılında bu etkinliklerin birine Meral Niron'un davetiyle gelen Rutkay Aziz'in tok sesiyle; "yolculuğa çıkar mısın bizimle?" diye sormasının ardından Ankara Sanat Tiyatrosu'na (AST) katılmış. 79'da Vasif Öngören'in "Oyun Nasıl Oynamalı"ıyla başlamış Uğur Polat'ın oyunculuk serüveni. (İlk maaşı Tavukçu'da islatmışlar!) Birkaç yıl gazetecilik okusa da, 1981'de Mimar Sinan Konservatuar Tiyatro Bölümü'ne girerek devam etmiş oyunculuya. Mezuniyet sonrası İstanbul ve Adana Devlet Tiyatroları'nda çalışmış. "Bütün Kapılar Kapalıydı" filmindeki performansı ile 1990'da Ankara Film Festivali Umut Veren Oyuncu ödülünü, tiyatro ve sinema dalında bir dolusu takip etmiş. Ankara, Uğur Polat'ın önceleri yaşadığı, sonrasında turneler ve ziyaretlerle yolunun düştüğü bir şehir. Tiyatro ve sinema kadar şehrin ve insanların değişen haleti ruhiyesi üzerine de konuştuk.

EA: İstanbul'dan önce yaşadığın şehir Ankara'ya dair ne gibi değişimler gözlemliyorsun?

UP: Akşamları sokakları boş görüyorum! Kızılay Ulus'laşmış, şehir yukarı doğru gidiyor. Bizim sektöre dair İstanbul'a beyin göçüne sebep olmakta genel şehrin koşulları.

EA: Ankara'da neden deneysel tiyatro çıkmıyor, gelişmiyor? İstanbul bu konuda çok fark atmış durumda, nelere bağlıyorsun?

UP: Ankara'dan mezun olan bir genç tiyatro yapmak hevesiyle yanıp tutuşuyor, her oyuncu için vazgeçilmez bir şey tiyatro yapabilmek, müthiş bir istek, ama bunu yapabilmek için de İstanbul'a göçüyorlar. Bu kaynak Ankara'da kalmıyor, durmuyor, deneysel tiyatroyu besleyecek seyirci de sokağa çıkmadığından maalesef, üzülerek söylüyorum; emek de harcamadığından seyirci, daha çok televizyona ağırlık verdiği için oluşmuyor.

EA: Ankara'da denemeler çok varmış da başarısızlık çokça başa gelmiş durumu yok aslında, genel olarak şehre küsmüşlük, sinme durumları yüzünden girilmiyor gibi, belki de yapılsa tutacak. Ne var ki şehrin haleti ruhiyesi etkiliyor galiba.

UP: Doğru belki de... Ancak bunu yapabilmek için İstanbul'a geliyorlar işte! İstanbul bu konuda çok zengin, bir dolu deneysel tiyatro seyircisini de buluyor, gerçi zaman zaman hayal kırıklıkları da yaşıyor salon bulunamıyor, bulunan salon elden kaçıyor. Olmazsa olmaz bir şey tiyatroyun salona ihtiyacı.

EA: Ankara'da Erdal Beşikçioğlu'nun Dip Sahnesi'ni unutmayalım bu arada, bir denemedir.

UP: Evet, düşün Erdal bile istikrarlı hale getiremedi. Sürekliliği sağlamak mesele, gerçi biliyorsun garip başka sebeplerle ilintili olarak devam etmedi orası. Bunu İstanbul'da DOT çok iyi yaptı, Mısır Apartmanı'nda 50 metrekarelik bir alanda başladılar, sonra Tünel'de daha büyük çaplı hacme geçtiler, şimdi Küçükçiftlik'te MARS Entertainment'in sağladığı salonlarda oynuyorlar, onlar için tadilat yapıp iki sinema salonunu tiyatroya uygun hale getirip onlara tahsis ettiler.

EA: Filmciler böyle tiyatroya destek veriyor mu? Ne güzel!

UP: Böyle bir adam çıktı. Menderes Utku destek oldu. DOT ekibi, başta Murat Daltaban kardeşim, ki çok iyi bir Ankaralı'dır; Dil Tarih Tiyatro'dan, alkışlanası bir iş yapıyor. Ekibin bir dolu Ankaralı oyuncusu var. Heves mi, aşk mı? Tiyatro için hevesten çok aşk lazım. Tutup koparmak lazım, Murat bunu becerdi. Zor iş!

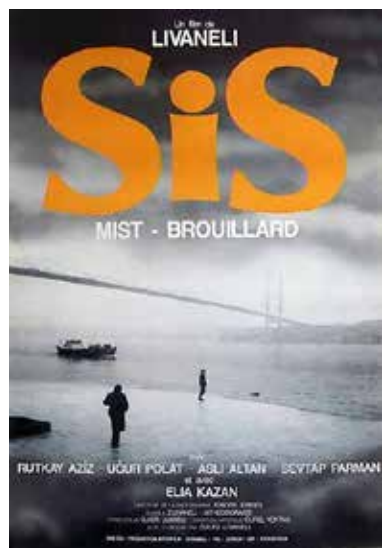
EA: Sinema eleştirmenleri eleştirisine gelelim, ilk filmi çeken yönetmen Hasan Tolga'ya acımasız davranmalarına kızdığını biliyor muyuz?

UP: Şöyle yaklaşıyorlar; bir festivalde Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Reha Erdem yoksa o festival sıradan, önemsizmiş gibi davranıyorlar. Eleştirmenler takım tutar gibi yönetmen tutuyorlar, inanamıyorum. Adam ilk filmi çekmiş; bin bir emekle hayalini gerçekleştirmiş. Herkese ikinci bir şans vermek lazım.

EA: Sen, yenilere destek oluyorsun.

UP: 30 filmimin yarısından fazlasında yenilerle çalıştım. Gömmeden, yok etmeden ikincisini beklemek lazım. Herkesin ikinci bir şansı olmalı. Herkes önce ilk filmi çekiyor. Hasan Tolga da ilk filmi çekti; şimdi ikincisini bekleyeceğiz. Elbette ilk film sebebiyle acemilikleri vardır, zaafı vardır, olmaz mı? Belki çok iyi bir sinemacı olacak! Adam ilk filmi çekmiş Altın Portakal'da en iyi film ödülünü aldı. Ona bile doğru düzgün sevinemedi!

EA: Yeni bir adamın cesaretini kırıyorlar. Sen de sorumluluk hissediyorsun; ortak hissediyorsun

oyuncu olarak; ayrıca senin için bir anlamı varsa giriyorsun. Projeye katılımında bir yerinden dokunacak değil mi?

UP: Elbette bana bir şey dokunacak, etkileyecek, beni oradaki adamın dünyası etkiledi. Karakterin dünyası önemli, o filmde oynadığım karaktere ben "İzzet Ç." diyorum, ama kötü polis o!

EA: "Behzat Ç."yi sorayım öyleyse.

UP: Televizyondaki iki üç iyi işten bir tanesi pek tabii!

EA: "Son" isimli dizi film var senin de yer aldığın, format ilginç, kadro iyi. Televizyonda izlenirlik önemli kıstas olarak aykırı işlerin önündeki engel olabiliyor. Uzun vadede izleyici sayısının ötesinde kalıcılık önemli. Son'da alternatif bir proje özel hali belki zamanla anlaşılacak.

UP: Estetik bir iş. Uçağın düşmesiyle başlıyor hikâye; uçakta olduğu sanılan kişinin orada olmadığı anlaşılıyor. O kaybı aramakla geçiyor, uçak düşmesi, uçağın düştükten sonrası, kurgusu farklı, geri sıçramalar, ileri atlamalar... Duygu sömürsü olmayan bir iş "Son". Son yıllarda yapılan önemli işlerden biri. Benim için de güzel bir deneyim oldu, güzel bir rol oynadım, iyi bir ekiple çalıştım, iyi bir yönetmen, en önemlisi iyi bir yapımcısı vardı, Ay Yapım sektördeki iyi şirketlerinden biri.

EA: Cesur işler sosyal medyanın desteğiyle yol alıyor artık, sahip çıkılıyor, yayılıyor beğenilen işler. Alternatif işler başarılı olunca cesaret verip yeni işleri tetikliyor. Behzat Ç. için Serdar Akar; "3-5 bölüm kimse bir şey anlamayacak" demişti.

UP: Nitekim öyle de oldu!

EA: Edip Cansever'in şiirlerinden oyunlaştırılmış "Ben Ruhi Bey Nasılım?" senin için çok önemli, bu oyunu özel kılan neydi?

UP: Hayatımda bir dönüm noktasıdır. Kariyerimde oynadığım 30 oyun içinde onu ayrı bir yere koyarım. "İrmak Şiir" diyorlar o akıma, yönetmen rahmetli Cüneyt Çalışkur bana oyunu teklif ettiğinde butik bir oyun 15-20 kez oynarız özel bir seyirciyle, Edip Cansever'e bir saygı duruşu gibi olur yarım sezonda biter diye düşünmüştük. 400'e yakın oynadım Ruhi Bey'i. Hep tıklım tıklım seyirciye, 7 yıl kapalı gişe oynadım. Şiiri oyuna dönüştürmek, atmosfere sokmak, yaşatmak enteresan geldi seyirciye. Edip Cansever'in şiiri o kadar katmanlı, o kadar yoğun ki, çok metaforları var, oynadıkça fark ediyordum. 200. oyunu oynarken bile yeni bir şeyler keşfedebildim "ya bu lafta bunu söylemek istiyormuş, bu böyleymiş!" deme hallerim oldu. Bu durum tamamen değiştirdi akışımı. Her oyunda bir şeyler bulabildim, yeni renkler katabildim, oynayıp ilk zamanlardan farklı oldu zamanla. Bu heyecan vericiydi!

EA: Darısı iyi bir Cemal Süreya oyununa olsun! Sinema filmlerinden hangisini ayrı yere koyarsın?

UP: Sinema filmlerimin içinde "Karşılaşma"yı ayrı bir yere koyarım, çok özeldi Ömer Kavur'dan dolayı, harika bir insandı, bir prensti! "Sis" keza ilk filmim olmasından dolayı sinemayla, setle tanışyorsun, kamerayla tanışyorsun. Müthiş bir şeydi!

EA: Tiyatrodan sinemaya geçiş nasıldı?

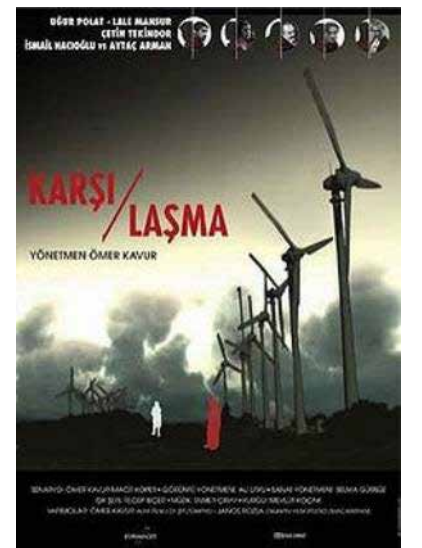
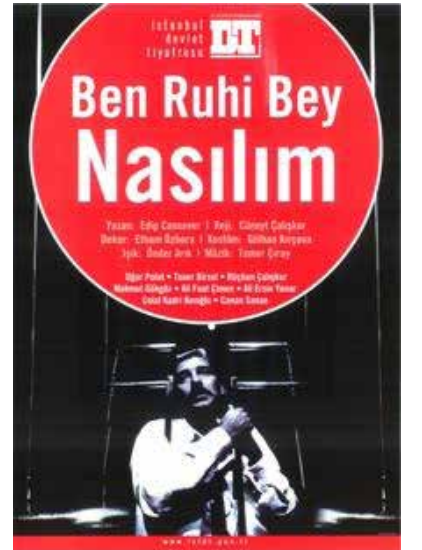
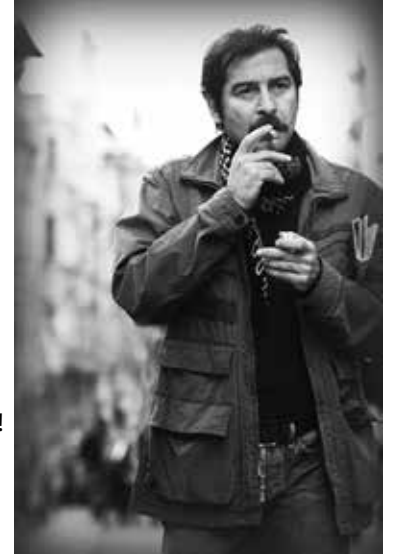
UP: Bocaladım başta. Tiyatroda biz sıralı baştan sona doğru gidiyoruz, sinemada parça parça, sonu başı ortası karışık çekildiği için duygu devamlılığını sağlamak gerekiyor. Film çekiminden önce tiyatro oyunu gibi dersime çalışmış bir dosya hazırlamıştım, karakterin tahlili onun diğer karakterlerle ilişkisi öyle bir şeyle gittim Zülfü Livaneli'ye; "Çok teşekkür ederim Uğurcum çok güzel çalışmışsın ama sinemada o sahneyi ezberleyeceksin çok iyi konsantre olacaksın ve çekeceksin tiyatrodaki gibi değil farklı, mesela yarın motor diyeceğiz ama son sahneye başlayacağız!" demişti.

EA: Fikret Kuşkan'ın da ilk filmiydi "Sis" değil mi? Benzer bir tarzınız var onunla.

UP: Evet kardeşimi oynamıştı, kısa bir rolü vardı. Doğrudur hocalarımız aynı: Yıldız Kenter.

EA: İkinizde de gözlemediğim bir eleştirim olacak, sinemada bazen tiyatrodaki gibi arka sıradakilerin de görebileceği mimik hareketleriyle oynamanızı beğenmiyorum. Tiyatrocuysuz dibine kadar gösteririz tarzıyla oynadığınız zamanları seviyorum!

UP: Doğrudur, bu da bir tecrübe. Kamera farklıdır, bu da bir ders...

Bir Ankara Blogiriyesi: Siminya'dan "Kız Kısmı"

Söyleşi: A. Şebnem Soysal Acar - Selda Tuncer

Siminya'dan "Kız Kısmı" diye bir kitap ismi dolanıyor bu aralar her yerde, kitapçevlerinin çok satanlar listesinin en üst sıralarında görmüş olmanız muhtemel. Belki de görünüşüne bakıp, "kolay okunan hafif kitaplardan biri daha..." diye düşünerek, sayfalarını karıştırmadan önünden geçmişsinizdir. Malum etrafta onlardan çok var, hele de bu tatil mevsiminde. Ama baştan uyaralım, bu bildiğiniz "blogcu" kitapları gibi değil. Okumaya başladığınızda, ilk sayfasından itibaren farkını hemen hissedecek ve elinizden bırakamayacaksınız.

"Kız Kısmı" Ankara'da Mamak tepelerinden bir genç kadının hikayesi. Yazarı uzun zamandır sosyal medyada ilgiyle takip edilen bir blog yazarı. Evet, o bir internet, daha doğrusu sosyal medya ünlüsü. Ama Siminya hem yaşadıklarıyla hem de yazdıklarıyla çok farklı bir yerde duruyor. Her şeyden önce birçok ünlü kadın blog yazarının aksine İstanbul değil Ankaralı; kendi deyişiyle o "bir Ankara blogiriyesi!.."

Siminya... Zeki, dobra, samimi ve ağırlıkla kahkahaya boğan kendine özgü kıvrak bir üsluba sahip. Sanki bir gün oturmuş ve hadi biraz anlatayım neler yaşadım, neler gördüm ben der gibi içinden geldiği gibi anlatmış Siminya. Ve çok iyi yapmış!.. Biz de Solfasol olarak kendisiyle yazarlık, kadınlık, yaşadığı/mız kent, ülke ve daha bir çok şey üzerine konuştuk.

Yazarak kendini ifade etme biçimi insana aynı zamanda "kendini ifşa eden bir itirafçı" kimliği de yapılandırabiliyor. Bu kimlik sana göre insanı kendisine yaklaştıran bir pratik sunuyor mu yoksa tam aksine bir durum da olabiliyor mu?

İnsan yazarak bilinçaltında yerleşmiş fikirlerine ulaşmış, kendini daha iyi tanımaya ve ifade etmeye başlayabilir. Ama ne yazık ki bunun tersi daha yaygın. Yazdıkça ve yazdıkları okundukça en çok onay gören fikirlerini fark edip bilerek veya bilmeyerek bunları daha çok dillendirmeye başlıyor. Kendini ötekilerin beğenilerine göre geliştirirken başkalaşmış, bir zamanlar daha saf, daha kendinden olan düşünceleri talebe göre özenilmiş profesyonel fikirlere dönüşüyor. Belki yazmak istedikleri bambaşka şeyler iken, ifşasını en çok alkışlayan kitlenin beklentisi hep aynı meseleler üzerine olduğu için bir müddet sonra o yazıları kendi olmayan, yarattığı diğer benliğine yazdırıyor. İstemediği bir işte mecbur olduğu için çalışan memurdan pek farklı değil.

Senin için "geçmişle hesaplaşmak" giderek sisli bir muammaya dalmak mı yoksa aydınlık ve huzurlu bir geleceğe adım atmak anlamına mı geliyor.

"Geçmişle hesaplaşmak" kalıbı geçmişle alacağı vereceği bitmeyenlerin, nihayetinde dellenenlerin tedavisinde kullanılmak için bulunmuş bir yalan olmalı. Geçmişle görünürde her türlü düelloya girebilirsin; zarar verdiklerine parası neyse verirsin, özrünü dilersen, hapsini yatarsın, karalar giyersin ama kafandan onun izlerini silmen ölmeden mümkün değil. Benim gibi geçmişinin izlerini benliğine dövdürmüş insanlar için gelecek diye bir yer yok. Huzur da neyin nesi?

İnsanın birey olarak aile, kutsal ve en genelinde "değerler" dünyasında kendine şahsi bir yer edinmesini ve dünya ile barış içinde yaşamasını mümkün görüyor musun? Senin için böyle bir barış mümkün mü, mümkünse bunun bireysel ve toplumsal gerekleri neler?

Dünya insanının başına ne geldiyse büyük bir kısmı kutsaldan geldi. Çoğunluğun değerleri ve kutsalları azınlığın da değeri ve kutsalı olmalı anlayışı bu kadar hakimken dünya barışından söz edilemez. Kutsalı bıraktım, insanlar birbirinin tıpatıp aynısı olsa misal aynı kaş, göz, ses, cins, ırk, inanç yine dünya barışı mümkün değil. Çünkü para diye bir denge ayrılığı orada zebellah gibi oturmakta. Para sahibi olma, sonra daha çok daha çok para sahibi olma hırsı insana her pisliği yaptırıyor. En vahşileri de bunu kutsal ve değerli olduğunu iddia ettikleri varlıklar uğruna yapanlar. Neresinden baksan kokuşmuş.

Dayatmacılığın en geniş anlamıyla sosyal tecavüze dönüştüğü günümüz Türkiye'sinde kendi varoluş koşullarını hayata geçirmede ve savunmada neleri göze almak gerekiyor. Bunları göze alabiliyor musun? "Kendin" olmanın maliyeti sence nedir ve insan bu bedeli nereye kadar nasıl öder?

Kendin olmanın maliyeti dokuz köyden kovulup onuncu köyde canından olmak. Ben buna karşıyım dediğin her yerde bir güç temsilcisiyle burun buruna geliyorsun. Devlet ve toplum bu konularda hiç olmadığı kadar özenli çalışıyor. Evde başlayan büyüğünün istediği kişi olacaksın dayatması, sokakta, okulda, işyerinde, karakolda şiddetini artırarak devam ediyor. Bu şiddeti göze alabilenlerin çoğu kendi olmak istediği için mapuslarda, sürgünlerde acılar içinde öldü. Kananlar ise içinde şiddet geçen haberlerde; adlarına kimi zaman "eylemci" kimi zaman "şiddet mağduru" denen, görünüp görünüp kaybolan kahramanlar. Ben maalesef kendim olma yolunda pek başarılı olmadım. Artık onların istediği kişiyim.

Kız Kısmısı için "yırtmak" nasıl mümkündür. Ekonomik bağımsızlık dışında "yırtmanın" yani kendi koşullarını kotarmanın dışında bir şey gerekiyor mu? Özgürlüğü, ekonomik varoluşumuzu gerçekleştirdikten sonra kotarabileceğimiz düşünsel ve felsefi bir aşama olarak mı görüyorsun, yoksa bu ekonomik bağımsızlık kendi başına özgürlüğe yetiyor mu?

Ekonomik bağımsızlık nasıl tam bir özgürlük olabilir ki? Kelime olarak bile yan yana güzel durmayan iki şey ekonomi – özgürlük... Ekonomik özgürlüğü olduğu halde kazandıklarını harcama hakkından aciz, tamamını tabi olduğu erkeğe teslim eden, onun aldığı kararlara göre yaşayan, yaşamazsa cezalandırılan kadınlar çok. Evet, kendi parayı kazanmak kız kısmısı için yırtmanın şartlarından biri. Paran olmazsa parası olanların paryası olursun. Ama yeterli değil. Para kazanırken kodamanların maskarasına dönüştüğünü, insan onurunu aşağılayan ne kadar şey varsa hepsini sahte gülücükler saçarak yapmak zorunda olduğunu düşününce özgürlüğün parayla mesafeli bir ilişkisi

olduğunu anlayabiliriz. Özgürlük bir zamanlar onur mücadelesiydi, şimdi ise onursuzlukla elde ediliyor. Paranın bir numara olduğu bir dünyada başka seçenek de yok. Belki de artık özgürlük yoktur.

Kadınların birbirine karşı duygu ve kanaatleri onların kendilerini algılamalarında bir engel teşkil ediyor mu? Kadınlar diğer kadınlara daha az dikkat ettiklerinde sence "kız kısmının" huzura yaklaşması mümkün olabilecek mi? Böyle bir nedenselliğe sen de katılıyor musun?

Birbirimizi incelemeyi bırakmamız için kör olmamız gerekir ki kör olsaydım bile bu seferde el yordamıyla hemcinsimi yoklardım, acaba benden zayıf mı, benden uzun mu, ne giymiş, ne sürmüştü? diye. Ayakkabısına kadar eğilir ellerdim herhalde. Kadınlar arasında bu kadar teşhir ve röntgen rekabeti olması kötü değil ve bunun huzurla hiç alakası yok. Büyütülmediği, takıntıya dönüştürülmediği sürece kadınlara has şirin tatlı bir rekabet gibi görülebilir. Bizler ortak derterde

buluşunca birbirimize güçlü bir sevgiyle bağlanıp, destek olabilmeyi başlarız. Hangi erkek hemcinsinin apış arasının kıllarını alır? Erkekler yanlış anlaşılırım diye birbirine dokunmaktan bile korkarken kadınlar piste çıkıp birbiriyle dans eder, sarılıp koyun koyuna yatar. Kadın dayanışması bizim en değerli hazinemiz.

"Kız kısmısı" ülkemizde uzatılmış bir çocukluk yaşıyor. Kendini ifade özgün bir dil kullanan blog yazarı çok az. Bu konuda ne düşünüyorsun. Afacan ve mitolojik rolleri oynamak ruhsal

gelişimimizin önünde sence de bir engel oluşturuyor mu?

Sadece kız çocukları değil erkek çocukları da çok sıkı koruduğumuz aile kurumunun içinde kendi kişiliklerinin oluşmasına izin verilmeden yetiştiriliyor. Ezberci eğitim sistemi sayesinde de iyice pekiyor. Elimizde birbirine benzeyen, aynı düşünen, aynı giyinen, yaratıcılığı gelişmemiş binlerce insan var. Neredeyse hepimiz babamızın, annemizin ve onların büyüklerinin kaç kuşak geride kalmış yaşam tarzları ve düşünce yapıları ile hayatımızı sürdürüyoruz. Değiştiğini gördüğümüz şeyler sadece yüzeysel. Zamanın dayattığı ambalajlar. Gelişmiş ülkelerde gördüğümüz; hayal gücü bambaşka boyutlara ulaşmış, yenilikçi fikirler üreten, kendine özgü insanlar Türkiye'de çok yaygın değil. Tek tük çıkanlara da çılgın mucit, köyün delisi falan deniyor.

Peki sen blog yazmaya nasıl karar verdin?

Böyle bir karar vermedim. Kendiliğinden oluşan ve belli bir aşamaya gelene kadar yaptığım eylemin blog yazmak olduğunu bilmediğim, sonradan başkalarından öğrendiğim bir hobi. Hatırlıyorum bir ara açtığım bloglara ücret ödeyeceğimi bile düşünmüştüm. Yazdıklarımın okunduğunu, altına yorum yapılabildiğini dahi zaman içinde fark ettim.

Genelde blog yazarları, hele de öne çıkan kadın blog yazarlarının İstanbullu ve orta sınıf olduğunu gözlemliyoruz. Sen hem Ankaralı olmanla hem de alt sınıf ve yoksul bir mahalleden geliyor olman ve daha da önemlisi bunları kadın olarak nasıl yaşadığını en samimi şekilde anlatmanla çok farklı bir yerde duruyorsun. Bu konuda ne hissediyorsun, neler söylemek istersin?

Gördüğüm kadarıyla benim gibi de birçok blog yazarı var. Ama hayatımız orta ve üst sınıf blog yazarlarının ki kadar renkli ve ilgi çekici olmadığı için geri plandayız. Öyle ya, tatil diye gittiği yer sülalenin en yaşlısı kimse onun bulunduğu köye gitmek olan, zara'dan zartdan zurttan kıyafet alamayan, Amerikan menşeli bir yiyecek veya içeceğin adını en az bir kez zikretmeyen, bunların fotoğraflarını kalabalıkların göreceği yerlere yükleyerek "çılğınlar gibi eğleniyorum, iyi para harcıyorum, sende olmayan bir şeye daha sahibim" nispeti yapmayan, geceleri dışarı çıkamayan, gittiği partilerden bahsetmeyen birisinin anlatacak nasıl hikayeleri olabilir ki? Bakmayın böyle dediğime. Ne onların böyle yaşamalarıyla bir problemim var ne de kendi hayatımın sefaletiyle. Hayatın değiştirilemez sınıfsal gerçeklerinin bilincindeyim. Öfkeliyim ama yukardaki bahsettiğim yaşamlara karşı değil. Onlar da tıpkı benim gibi kendilerine sunulmuş hayatın rolünü oynuyorlar. Benim öfkem sınıflarla değil o sınıfların hepsine farklı dozlarda sirayet etmiş eşitsizliklerle, ikiyüzlülüklerle. Bu sebeple yazılarımda direkt olmasa da sarkastik bir üslupla toplumun her kesimini iğneliyorum. En çok da kendi sınıfımı.

Biliyoruz ki günümüzde internetin çok belirleyici ve etkileyici bir rolü var. Bir yandan çok açılım sağlayan, yeni hayatları tanınamıza olanak veren ama aynı zamanda bir denetleme, kontrolü de beraberinde getiren tekinsiz bir alan. Ama özellikle de internet sayesinde bir anonimlik sağlanıyor. Senin hikayeni dinleme şansını bu şekilde bulduk her şeyden önce. Kendi deneyiminden hareketle interneti bir kadın için özgürleştirici bir alan olarak yorumlayabilir miyiz? Fakat, bu senin için zorluklarıyla birlikte gelişen bir yol olsa gerek, ne diyorsun?

İnternette yazılan ve yapılan şeylere şöyle bir baktığımızda herkesin reel hayatta olmadığı kadar rahat davrandığını fark edebiliriz. İster anonim olalım ister gerçek kimliğimizle yazalım, toplum içinde söyleyemeyeceğimiz şeyleri onbinlerin okuyabileceği yerlere yazabiliyor, evimize girmeden, bizimle ilişki kurmadan görülmesine imkan olmayan görüntülerimizi tanımadığımız herkesle rahatlıkla paylaşabiliyoruz. Demek ki internet ortamındaki insanın beynimizdeki algısı hala soyut. Aksi olsa sokakta yüksek sesle durum bildiren, bikinili fotoğraflarını yoldan geçenlere gösteren birileriyle karşılaşmalıydık. Fakat hala yoklar. Aramızdaki kod duvarları kalkınca insanın hakiki varlığı ile karşılaşma internetteki o bıçkın cesaretimizi kaybediyoruz. Ben de pek çok kadın gibi daha özgür olabilmek ve internetteki hareketlerim yüzünden gerçek yaşamımda yargılanmamak için anonim olmayı seçtim. Şu ana kadar da bunu kaybetmemek için çaba sarf ettim. Eğer hayatımız için bir sorun olmayacaksa internette gerçek kimliklerle yazılması taraftarıyım. İnternet eskiden eğlence aracıydı, şimdi

ek olarak iş ve iletişim aracı. Bu yüzden anonimlik gereksiz ve zorlayıcı. İkilemler yaşıyor, nickiniz yalan yanlış her yerde kullanılıyor, hakkınızda söylentiler, size ait olmaya görüntüler yayınlanıyor. Anonimlik rahatlığın getirdiği güç kadar doğruyu ispatlayamama zayıflığı getiriyor. Ama tabii bunlar umurunuzda değilse, iş için kullanmıyorsanız, tepki çekecek, tehlike oluşturacak eylemlerinizi, gerçek kimliğinizle seslendirmeye cesaret edemediğiniz düşünceleriniz varsa da anonimlikten vazgeçmeyin.

Kitabında yaşadıklarını anlatırken belirgin bir Ankara hikayesi resmediyorsun. Özellikle yaşadığın, çocukluğunu geçirdiğin mahalle ayrıntılı anlatımınla bir nevi

gözümüzde canlanıyor. Aslına bakarsan biz bugüne dek Mamak'ı hep solcu, muhalif bir geçekondü semti olarak biliyor, dinliyorduk. Ama sen bize aynı bölgeden bir yönüyle başka bir resim veriyorsun. Anlattıklarından düşündüğümüz kadar homojen bir bölge olmadığını anlıyoruz, gerçekten Mamak içinde sosyal ve politik olarak bu kadar farklı yaşam alanları yan yana mı bulunuyor ve sen bu farklılıkları nasıl yaşadın ve yaşıyorsun?

Mamak yoksul bir kenar semti olduğu için çevre illerden gelenlerin ilk yerleşim yeri burası. 'Aga çok uzağa gitmeden hemen şuraya yapak evi' diyen geliyor. Para biriktirince iç bölgelere, daha zengin semtlere taşıyorlar. Sürekli gelenler ve gidenler yüzünden hiç durmaksızın değişen bir sosyal ve ideolojik yapı oluştu. Muhalif ve solcu kesimi aleviler oluşturuyor. Ama çoğunluk sağcı ve milliyetçi. Normal insanlar olsaydık bu sorun olmaz belki faydasını bile görürdük ama anormaliz. Çoğunluğun azınlığı yanlış bulup düzeltme zorbalıklarını çocukluğum boyunca yaşadım. İlk aşkım Nihat solcu bir anarşistti. Sanırım Kürttü. Sanırım diyorum çünkü o yaşta etnik kökenlerle pek ilgilenmiyorsun. Sonradan öyle kanaat getirdim. Solcu olduğunu da sevdiği şarkılardan falan çözemedim. Anarşistim diye kendisi söylerdi. Öyle dediğinde gülerdik. Neden Mamak'a geldiğini bilmiyordum, şüpheli davranışları vardı, geceleri kaçıp kaçıp gidiyordu. Bu kadar derdinin içinde bir de ben başına bela oldum. Nereye gitse peşine düştüm, arkasını döndüğünde beni buldu. Belki de mecbur kalıp bana zaman ayırmıştır. Sonra sevdi beni, bambaşka bir şekilde susarak, bakarak sevdi. Günün birinde aniden ortadan kayboldu ve bir süre sonra dereden cansız

bedeni çıkarıldı. Öldürülmüştü. Hep benim yüzümden öldüğüne inandım. Muhafazakar, milliyetçi yakınlarım durumu çakmış ve onu ortadan kaldırmış olabirdi. Hayatım boyunca bundan daha kötü bir olay yaşamadım. Hala bu kısa ama büyük aşkın etkisinden ve suçluluk duygusundan kurtulmuş değilim.

Kitapta açıkça nasıl olduğunu anlatmasan da deneyimlerinden özellikle çocukluk hikayelerine ev sahipliği yapan geçekondudan bir toplu konut yaşantısına ve dolayısıyla apartman hayatına geçtiğinin izlerini görüyorsunuz. Bölgede bu değişim aşağı yukarı ne zaman oluyor ve nasıl yaşanıyor, biraz bahsedebilir misin?

Biz taşındığımızda bu toplu konut zıvalığı yoktu. Evimiz tepemize göçmek üzereydi ve komşularla aramızda husumetler vardı. Babamla amcamın ortak işi bozulunca elimize bir miktar para geçti bununla çok uzak olmayan bir apartman dairesine taşındık. Mamak'ın yapısını bilen bilir, evler üst üste istiflenmiş gibidir. Bir ev diğerinin bir parçasını oluşturur, birinin çatısı ötekinin bahçesidir. Sanki dağınık bir elbise dolabını andırır. Görüntünün karmaşıklığına rağmen, yaşamın sıcaklığı tarif edilemez derecede güzeldir. Bütün o derme çatmalığın içinde çok sağlam hisler yaşanır. Dışardan bakan devlet kafası bunu anlayamaz elbet. Anlamadıkları gibi yok etmek isterler. İnsan anlamadığı şeye karşıdır ya. Mamak şu anda kentsel dönüşüm heyecanı içinde. Ben ona "kurban olmak üzere" diyorum. Bütün evler

yaşananlarıyla birlikte dozerlerin altında toza dönüşüyor. Yerine beton askerler diziyorlar. Güya mega bir şehir olacakmış, uçacakmış, kaçacakmış. Kapitalizm biçimimize verdiği değerinde birini içimize verseydi keşke.

Yazdıklarında çok belirgin bir Ankara vurgusu var, yani hem bir kent imgesi olarak hem de Ankaralılık olarak. Bunu gerek bir kadın olarak farklı şekillerde deneyimlemen gerek İstanbul'un karşısında bir Ankara'ya da yer vermen şeklinde görüyoruz. Bu bağlamda Siminya'nın yaşadığı Ankara'yı bize biraz anlatmanı istesek ne dersin?

Benim yaşadığım Ankara tıpkı benim gibi varlık ispatı peşindeki onurlu bir sefil. Kendisi hakkındaki gerçeklerin gayet farkında; asla İstanbul kadar güzel olmadığını, kaba, cansız ve çirkin olduğunu. Sıkıştığı alandan kurtulamayacağını,

yüklenen sorumlulukların ağırlığının bir gün onu öldüreceğini hissediyor. Buna rağmen hiç bozuntuya vermeden ayakta durmaya çalışıyor. Güçlü görünmek için betonlaşıyor. Ankara İstanbul gibi binlerce yağcısız olan şımarık bir zibidi değil. Kendisi hakkında söylenen kötü sözlerle kulak asmaya ne vakti ne sabrı var. İşi başından aşkın. Bu kadar içinde yaşayınca sanki Ankara'nın derdini, öfkelerini onunla birlikte sırtlandığını hissediyorsunuz. Bütün söylenenleri "ama şurası güzel, tamam bak onu yok ama bunu var" savunmalarıyla bir bir çürütmek istiyorsunuz. Tuhaf bir bağlılık yemini var aramızda. Evlilik gibi sallantılı, monoton ama sonsuza kadar sürecek bir yemin. İstanbul'u güzel ve çekici bulsam da koca ucubeme daima sadık kalacağım

<http://siminya.blogspot.com/>

Cemil Bey'in Hadiseleri ve E.C. Tefrika

O. B.

Cemil Bey görece uzun bir hayat yaşadı ve yaşamaya devam ediyor. Ömrü boyunca etrafında vuku bulan garip hadiseler onun sıradan mı sıradan hayatında bir değişikliğe sebep olamadı. Üstelik o bu garip hadiseleri hiç fark etmedi bile. Mesela, yıllar önce Dokuz Sokak'taki (bu gün de oturduğu) evinde polislik sınavına gireceği günün sabahı, annesi mülakata ak pak gitsin diye banyo yapması konusunda ısrar etmiş ve o soğuk Ankara sabahında uyuşuk oğlunu buna ikna edebilmişti. Zavallı kadıncağız banyo sobasını yakabilmek için yıllarca dokunulmamış, pislik içindeki tavan arasını talan etmiş ve birkaç eski mobilya parçası, yırtık bir tablo bir de sobaya sığabilecek boyda bir sandık bulmuştu. Bulduklarının ne olduğunu düşünmeden attı sobaya. Oysa o sandıkta gelir vergisini ödemiş olan bazı Ankaralı Yahudi ve Rumların zamanında Sarıkamış'a tren rayı döşemek için gönderilmelerine engel olabilecek belgeler vardı. Bunu siz okurlar ve ben biliyoruz. Fakat Cemil Bey ve anası hiç bilemedi. Vergisini ödediği halde sürgün ve acılar görmek zorunda kalan, bu gün İsrail'de yaşayan, eski TRT sanatçısı Afram Bey de bunu hiç bilemedi. Bilmemesi iyi oldu belki de... Çünkü kendisine yapılan haksızlıkların ispatı olan belgelerin, Osman Hamdi'nin gün yüzüne hiç çıkmamış tablosu "Halep'te Elif" ile birlikte, sırf Cemil Bey ak pak olsun diye, banyo sobasında cayır cayır yandığını öğrenmesi hoş olmayabilirdi. Zaten yıllarını utana sıkıla getirttiği Yeni Rakı ve dinlediği kürdili hicazkâr ud taksimi ile kurduğu gönül ilişkisiyle geçiren Afram Bey, her an bu kadim aşka babasından kalma altıpatları ve 38 kalibrelik mermilerini dâhil edebilir. Afram Bey'i bilen varsa lütfen mevzuu ağızdan kaçırmasın. Afram Bey ulusta kerhanelerin olmadığı zamanların Ankaralısidir, bu sebeple güzel içer. Siz yeni Ankaralılar onun masasında, gırtlaktan akan rakının ritmine ayak uyduramayıp meseleyi ansızın dökülebilirsiniz. En iyisi mi siz, Afram Bey ile içmeyin bile...

Cemil Bey'in polis olacağı ilk gün yaşananlara bir örneği bu. Maraş Alevisi olduğu için teşkilata kabul edilebileceğine ihtimal vermemişti. Trenle şark görevine giderken üstünden geçtiği üç kilometrelik ray için ödenen bedellerin ve verilen emeğin, üzerinde büyük hakkı olduğunu bilemedi. O uzun yolculuğun ardında nasıl bir hayatın kendisini beklediğini hiç merak etmedi. Cemil Bey, ölümüne meraksız bir insandır. Doğuştan şaşırma duygusu eksik insanlardan biri... Cemil Bey gibilerini görünce on

bin yıldır dünyada yaşadığını sanabilirsiniz. Fakat hayatta Cemil Beyin bile şaşırma zorunda olduğu şeyler vardır. Mesela bir Laz'ın kaçak çay konusunda konuşması gibi... Bu durum cehennemden korkan bir Antarktika yerlisi kadar ilginçtir.

O yolculukta kendisi ile beraber Ankara'dan yola çıkan Kemal Pir isimli bir Laz, uzun uzun kaçak çaydan bahsetti Cemil Bey'e. "Kaçak çayın en uzun yolculuğu sınır ve mayın tarlası değildir," dedi. "Kaçak çay olarak bildiğimiz, Kürtler gibi esmer ve onlara özgü sandığımız bu çay aslında Sri Lanka adındaki uzak bir memlekettendir," dedi. Konuştu da konuştu bu güler yüzlü genç. Cemil Bey bu acı çayı ilk defa o trende içmişti zorlanarak. Sri Lanka'yı da orda duydu ilk defa. Fakat o sadece bir Laz'ın doğuluymuş gibi konuşmasına şaşırıldı o kadar. Bu da polis olabilmesi için yeterliydi.

Gariplikler hep devam etti Cemil Bey'in hayatında. Mesela doğuda geçen senelerinin birinde, Silvan'da, arazide tahkikatta iken, sıcaklığın da sebep olduğu gergin hava bir korucu ile tartışmasına sebep olmuştu. Korucu sert bir hareketle itti Cemil Bey'i ve bir adım gerisindeki boka basmasına sebep oldu. Sinirden küplere binmişti. Paçasındaki o bok ile iki gün arazide dolaştı. Fakat bastığı o şeyin, nesli tükenen son hazar kaplanının dışkısı olduğunu hiç bilmedi.

Yıllar geçti ve teşkilattaki son 10 senesini geçirmek için tekrar Ankara'ya döndü. Dokuz Sokaktaki asırlık evine... Çevresinde dönen onca garipliklere rağmen inanılmaz derecedeki rutin ve sıkıcı hayatının istikrarını korudu. Bir sene önce de emekli oldu. Emekliliği dahi değiştirmede onu; her sabah tıraş olmaya devam etti, ayakkabılarını sokakta bağlama huyundan da vazgeçmedi. Üçüncü sınıf emniyet müdürü olarak emekli olan Cemil Bey'in hayatında kırılmaya sebep olan şey, E.C. ile tanışması oldu. E.C. , insanları değiştirir; varoluş sebeplerinden biri budur. Fakat bir Cemil Bey'i değiştirebilmek, meclis bombalama eyleminden bile önemli sayılır. Bir E.C. militanı, Yüz Yıllık Eylem Raporları Kitabı'na şu cümleleri yazmıştı: " Cemil Bey'i değiştirmek ancak kaba bir mermer bloktan Davut heykeli yapabilmek ile mukayese edilebilir." Bu da durumun ciddiyetini ve verilen emeğin büyüklüğünü gösteriyor. Yüz Yıllık Eylem Raporları Kitabı'ndan da bahsedelim yeri gelmişken. Bu kitap, dünyanın en iyi

saklanan belgelerinden biridir. O kitaptaki bir cümleden haberdar olabilmenin ötesinde bu kitabı duymuş olmak bile büyük şanstır. Söyleyebilirim ki, bu yazıyı okuyup da bu satırlara şahit olanların şansı, on emirin yazılı olduğu taş tabletleri görenlerin şansına denktir. Bu kadar değerlidir. Bu gizli belge, komünist enternasyonale götürülmenin dışında Ankara'da saklandığı yerden hiç çıkarılmadı. E.C. , bu kitabında 3. enternasyonalin ilk iki kongresini kabul ettiğini beyan eder. Bunun yanında sol komünistlerden ayrıştığını gösteren de bir belge vardır; bu kitapta 4. enternasyonalin kuruluş bildirgesi yer almaktadır ve E.C. bu bildirgeyi imzalamıştır. Kitaptaki bu sayfalar E.C. içinde yıllarca tartışma konusu olmuştur. Bu kısımları söylemekte bir sakınca görmedim. Çünkü kitabın bu sayfalarındaki bilgi ve belgeler zaten enternasyonalin arşivinde mevcut. 4. enternasyonalin ise yok edilemeyen belgelerinde gerekli bilgilere ulaşmak mümkündür. Hiçbir istihbarat örgütü bu belgeyi elde edememiştir. Öncelikle ÇEKA ve deri montlu Çekistler düşmüş bu belgenin peşine. O günleri hatırlayan bir militan, sıcak havada Ankara'nın göbeğinde bile Çekistlerin deri montla gezdiği gülerek anlatırdı. Aldıkları yanlış istihbaratlar neticesinde o kılıkta meyhaneye meyhane gezmişler. Yorgunluk sebebiyle Çalıkışu meyhanesinde oturmuş rakının tadına bakarlar fotoğrafları bile çekilmiş. Bir dönem Ankara'da meyhaneye deri mont ile gelme modasının sebebi budur. O dönemin siyah-beyaz Yeşilçam filmlerinde bile görülebilir bu durum. Ardından da 4. Enternasyonal sebebiyle KGB düşmüş belgenin peşine. Söylenenlere göre KGB bu belgeyi ararken bir yandan da korumuş. Neticede komünist tarihin en değerli belgelerinden biri olduğunu ve emperyalistlere karşı korunması gerektiğini kabul etmişler. Onlar kitaptaki 4. Enternasyonal ile alakalı birkaç sayfanın peşindeymiş. Fakat hiç kimse bulamadı belgeyi. Yanına dahi yaklaşmadı. Sorgulamak için bir E.C. militanını bile deşifre edemediler. Ama bu satırlardan sonra birçok ajan ve maceraperestin Ankara'yı tekrar kaldırım taşlarına kadar arayacağını tahmin edebiliyoruz. Şimdiden söyleyeyim ki; her gün yakınından geçecekler fakat asla bulamayacaklar. Ben Cemil Bey'in inanılmaz sıkıcı hadiselerini yazabilmek için yoğun tartışmalar sonucunda E.C.'den bu izni koparabildim. E.C.'yi zamanla tanımaya başladığınızda bu yazma işinin de bir eylem olup olmadığı konusunda şüpheye düşeceksiniz tıpkı benim gibi. Çoğu zaman birçok Ankaralı E.C.'nin iyi tasarlanmış eylemlerinin bir parçası olduğunu fark etmez bile... Buna devlet adamları da dâhil... Sanıyorum bu hususta Solfasol'unda bir görevi vardır bilmediği... Saygılar, sevgiler.

KAFANIZI KALDIRIN

Özgür Cengiz

Temmuz - Ağustos ayları, sıcak ve sakin Ankara'da, gerçek bir gökyüzü festivali için kaçırılmayacak fırsatlar barındırıyor. Metro çukurlarına düşmemek için yerden kaldırmadığımız gözlerimizi, büyük insanlığın küçük dertleri ile bunalıtığımız zihinlerimizi, karanlık evrenin sınırları ve ifşaları ile aydınlatmak için kafanızı kaldırın. Gökyüzünde birşeyler oluyor. Özgür Cengiz, gözlemlerini aktarıyor. Aktarmaya devam edecek.

5" lik Maksutov-Casagrain tipi teleskobumla 29.07.2012 Pazar tarihindeki 3-4 saatlik gözlemlerimi aktarmaya çalışacağım.

Gözlem Yeri Olarak Ankara...

Yılın yarısından çoğunun bulutsuz geçtiği Ankara, gökyüzü gözlemi yapmak için uygun denilebilir. Şehir merkezindeki ışık kirliliğinden uzaklaşmak, gözlem kalitesini artırıyor. Yaz sezonunda, özellikle temmuz - ağustos aylarındaki aşırı sıcaklar nedeniyle atmosferdeki buharlaşma miktarının fazla olması nedeniyle, durağan görüntüler almak zor.

Gözlem yeri olarak Ankara Üniversitesi Gözlemevi'nin de bulunduğu İncek-Ahlatlıbel mevkiini kullanmaktayım. Gerek sıcaklığın şehir merkezine göre biraz daha düşük olması, gerekse ışık kirliliğinin daha tolere edilebilir olması yönünden uygun bir yer Gözlemevi. Daha iyi gözlem koşulları için önereceğim diğer bir adres ise Beynam Ormanları.

29.07.2012 İzlenimleri...

Hava Koşulları: Az bulutlu,

strato kümülsü bulutlar içeren, hafif perdeli

Ağustos'un başında dolunay olacak Ay, son dördünün son saflarında ve gece saat 02:00 civarına kadar rahat izlenebildi. Ay filtresi ile yapılan 75x büyütmeli gözlemlerde güneş tarafından aydınlatılan alanlardaki kraterlerin yüksek kesimlerinin oluşturduğu gölgeler net şekilde izlenebildi. -20 gücünde bir parlaklıkla ay, gece gökyüzünü uzun süre aydınlattığından, diğer yıldız ve gök cisimlerinin gözlemlerini olumsuz etkiledi.

Saat 10:20 dolaylarında Satürn çoktan batı ufkuyla yaklaşmış şekilde bizi bekliyordu. (Merak edenler için koordinatları: RA:13 derece30,4" Dec:-0,6derece37") Sola yatık halkaları ve portakalimsi kahve çizgili deseniyle güneş sistemimizin incisi Satürn'e muhtemelen uydularından Titan'da güneybatıdan eşlik etti. Buharlaşmanın ufka

yakın yerlerde daha fazla ışığı kırması nedeniyle, gezegenin kenarlarının titremesi, güzel bir göksel dans gibi, izlenimlerimize renk kattı. 75x, 150x ve 500x lük büyütmeyle ufuka batana kadar gözlemler sürdürüldü.

Her yıl temmuz-ağustos aylarında gerçekleşen Delta Aquarid adı verilen göktaş yağmuru sezonunda, atmosfere giren meteorları izlemek, güzel bir yaz gecesinde yapılabilecek en ilginç ve estetik aktivitelerden biridir. Yağmurları izlemek, daha az meteor yağmuru olan 29 Temmuz akşamı denk geldi. Saatte ortalama 10-12 meteor izlenebildi. Meteorların yayılma noktası, adını aldıkları aquarius (kova) takımıydı. Bu takımı yıldız ile jüpiter arasından izlendiler. Unutmadan eklemek gerekir ki. Ağustos ayında da bir meteor yağmuru olacak. Perseus takımı yıldızı üzerindeki bir noktadan dağılmaya başlayacak bu meteor yağmuru Perseid olarak adlandırılıyor ve Ağustosun 13-14'ünde saat başı 40 civarında meteorun yeryüzü atmosferine girişi izlenebilecek.

Günün Diğer Gözlemleri...

Doğu yönünde saat 23:00 civarında yükselen Andromeda Galaksisi, her

amatör gökbilimci için bir kutlamadır. Dünyadan en büyük ve net görülen bu galaksi, kendi galaksimize benzer bir şekildedir ve galaksiler içinde bize en yakın olanıdır. Gözlem sırasında Ay'ın batmamış olması nedeniyle, detaylarının çoğu izlenememiştir. 76x büyütme ile bile, açık seçik gözlenen bu gök cismi, kuzey yarımküresel zamanın baş tacıdır.

Nasa Arşivi - Andromeda

Gözlemlerimiz de Messier 007 numaralı Açık yıldız kümesinde, birbirlerine yakın konumda ve değişik kadirlerde (ışık gücünde) 20 kadar yıldız görülmüştür. Yine Perseus takım yıldızındaki çift yıldız kümesinde ise 40 kadar yıldız izlenebilmiştir.

(Solfasol Eylül sayısında devam edecek.)...

Dosya Konuları

Geçmiş Sayılarda...

Solfasol Sayı.01
Mayıs.2011

Ankara'da Bisikletli Yaşam Bulundu

Solfasol Sayı.02
Haziran.2011

PolitikAnkara

Solfasol Sayı.03
Temmuz.2011

Bebeklerin Ankarası

Solfasol Sayı.04
Ağustos.2011

Hamamönü

Solfasol Sayı.05
Eylül.2011

Hacıbayram

Solfasol Sayı.06
Ekim.2011

Yeni Başlayanlar İçin Ankara

Solfasol Sayı.07.08
KasımAralık.2011

Kentte Beslenme

Solfasol Sayı.09
Ocak.2012

Gözetle(n)me

Solfasol Sayı.10
Şubat.2012

Yer Altında Bir Ankara Var: Ankara'nın Pasajları

Solfasol Sayı.11
Mart.2012

Ankara'da Yerel Basın

Solfasol Sayı.12
Nisan.2012

Ankara'nın Perili Köşklere

Solfasol Sayı.13
Mayıs.2012

1 Mayıs ve Solfasol

Solfasol Sayı.14
Haziran.2012

Atık Kağıt İşçileri ve Geri Kazanım

Solfasol Sayı.15
Temmuz.2012

LGBT Yaşam ve Kent

Solfasol Sayı.17
Ağustos.2012

Şehrin Görünmeyen Emekçileri

Gelecek Sayı...

09 Ağustos

Konser, Metropolis, 20. Yıl konseri, IF Performance Hall, Tunus Caddesi, Kavaklıdere, 22.00

11 Ağustos

Sergi, Tina Modotti: Yeni Bir Bakış, İtalyan Kültür Merkezi, Mahatma Gandhi Cad No:32 Gop, 18.00

Konser, Plan, IF Performance Hall, Tunus Caddesi, Kavaklıdere, 22.00

12-13 Ağustos

Gökyüzü, Perseid Akanyıldız Yağmuru ve Halk Günü Etkinliği (Teleskopla izlenebilecek gök cisimleri, sunum, belgesel, gökyüzü tanıtımı) Ankara Üniversitesi Rasathanesi, İncek Bulvarı, Ahlatlıbel, 20.00

16 Ağustos

Konser, Zakkum, IF Performance Hall, Tunus Caddesi, Kavaklıdere, 24.00

25 Ağustos

Konser, Dengesiz Herifler, IF Performance Hall, Tunus Caddesi, Kavaklıdere, 22.00

11 Mayıs-31 Ağustos

Sergi, Ahmet Güneştekin sergisi 'BİR-ÇOK', Güler Sanat, Modern Sanatlar Galerisi, Beysukent

15 Haziran-11 Ağustos

Sergi, Nevyaz, Mehmet Koyunoğlu, Ergin İnan, Osman Kerkütlü, Valerio Adami, Erol Akyavaş, Galeri Nev'in geçtiğimiz sezon sergilerinde yer almamış, kişisel sergileri sırasında izlenmemiş eserlerinden derlenmiş.

Sergi, Nevnesil, Mehtap Baydu, Karolin Fişekçi, Nazan Akyavaş, Galeri Nev,

31 Temmuz-18 Ağustos

Sergi, Gabriel Sierra: Çizgi Yürüyüşü

AST (İzmir Cad. İhlamur Sokak, Kızılay)

AST aylık program için, www.ast.com.tr

CERMODERN

(Altınsoy Caddesi, No: 3 Sıhhiye)

3 Mayıs-5 Ağustos,

M.C. Escher ve Çağdaşları "Sonsuz Evrenler" @ CerModern

13 Temmuz-16 Eylül,

Meksikalı Dünyalar: 25 Çağdaş Fotoğraf Sanatçısı Her Perşembe, Saat:21.00, Jazz@Modern

ESKİYENİ

(Sakarya Caddesi, İnkılap Sokak 6/A) www.eskiyenibar.com

NEFES (Sakarya Caddesi, Üst geçit ayağı, Kızılay) www.nefesbar.com

Her Cuma ve Cumartesi, Murat Meriç ile Eski45likler

Orta Dünya Cafe (Kızılırmak Sokak, No:35)

Her pazar Ankara çevresi gezileri

Sinek Sekiz Yayınevi'nin "Sürdürülebilir Yaşam Kitapları"nın tam serisi

PAB

(Perşembe Akşamı Bisikletçileri, Ankara)

Her Perşembe, Güvenpark, 20:00

SARKAÇ cafe

(Bayındır-2 Sokak No:62 Kızılay)

TAYFA kitapkafe

(Selanik Caddesi 82/32 Kızılay) www.tayfa.com.tr

Her Cumartesi, Permakültür Buluşmaları, 14.00 Permakültür ve doğal yaşam filmleri, 19.00

Hamamönü Ramazan Etkinlikleri

Her gün, 18.30-24.00 arası, edebiyat ve sanat söyleşileri, konserler, açık hava sinema günleri, palyaço, hokkabaz....

CerModern Açık Hava Sineması "film günleri" (Altınsoy Caddesi, No: 3 Sıhhiye)

26 Haziran-25 Eylül 2012 / Her Salı / 21.00 (Bilet ücreti: Tam 10 TL, Öğrenci 7 TL)

07 Ağustos 2012 Salı

Yeryüzündeki Son Aşk/ Perfect Sence /D Machkensie

14 Ağustos 2012 Salı
Zamana Karşı / In Time / A. Niccol

21 Ağustos 2012 Salı

Gir Kanıma / Let The Right One In / T. Alfredson

28 Ağustos 2012 Salı

Gözlerindeki Sır / The Secret In Their Eye / J. Campanella

04 Eylül 2012 Salı

Tek Başına Bir Adam/ A Single Man/T. Ford

11 Eylül 2012 Salı

Büyük Sır / Get Low / A. Scheider

SOLFASOL
Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi
Ağustos 2012
16. Sayı
Ayda Bir Yayımlanır.Editör
Mehmet Onur Yılmaz, Sibel Durak
Tanju GündüzalpYayına Hazırlayanlar
A. Necati Koçak, A. Şebnem Soysal, Akın Atauz, Aktan Acar, Aydan Çelik, Aydın Bodur, Ayhan Çelik, Besim Can Zırh, Birol Özdemir, Canberk Güner, Cemre Kutluay, Deniz Enli, Doğaç Mirza, Ebru Baysal, Efcan Tan, Emrah Kırmsoy, Emre Baturay Altınok, Enver Arcak, Eren Aksoyoglu, Ezgi Koman, Funda Şenol Cantek, Gözdem Üner Tubay, Kübra Ceviz, M. İhsan Doğan, Mehmet Öz, Murat Dirican, Nermin Atılkan, Nur Yılmazlar, Olcay Koşan, Onur Bolat, Onur Mat, Ozan Küçükusta, Özge Altınyayla, Özgür Yalçın, Özsel Bebeli, Petek Çiftçi, S. Erdem Türközü, Sebatı Ladikli, Sefa Köksal, Selda Bancı, Selda Tuncer, Sümeysa Ertürk, Şehnaz Azcan, T. Tolga Özçelik, Umut Koşan, Vedat GünKatkı Verenler
Ali Akın Akyol, Alper Fidaner, Alper Şen, Arzu Kepoğlu, Asena Ayhan, Ayşe Uslu, Ayşegül Çelik, Burcu Öztürk, Celal Musaoğlu, Ceren Gamze Yaşar, Ceyhan Temürcü, Demet Gülççek, Elois Dhuy, Erdem Ceydilek, Eren Atak, Erhan Akça, Ezgi Tuncel, Ezgi Vardal, Gökçer Tahincioğlu, Gözde Cüce, Hatice Kapusuz, İbrahim E. Celal, İlknur Hacısöftaoğlu, İnci Gökmen, M. Uçan, Mehmet Ali Çetinkaya, Mehmet Zeki, Metin Solmaz, Murat Ayvaz, Murat Meriç, Murat Sevinç, Murat Tangal, Müge Yıldırım, Necmettin Yemiş, Nihal Poyraz Temürcü, Nilüfer Pinar Kılıç, Oktay İnce, Özhan Değirmencioğlu, Özgür Cengiz, Pınar Büyükgöral, Rabia Ç. Çavdar, Remzi Altunpolat, Ruşen Özgür Özcan, Selçuk Atalay, Serap Günay, Sinan Yusufoglu, Sine Çelik, Sinem Kuzucan, Tuğba Dirican, Ufuk Altınay, Umut Güner, Yaşar Seyman, Zeynep YağmurTeşekkürler
Ankara Üniversitesi Rasathanesi, Bıanet, Birgün, Çiğdem Mahallesi Sakinleri, Güneşköy, Güven Tunç, HES'lere Karşı Öğrenciler, Oktay Ay, Rahatsız Otdü Öğrencileri, Ressam Muhammed, Siminya, Sultan Seçik, Uğur Polat, Yeşil GazeteTasarım ve Uygulama
Aktan Acar, Ezgi KomanSahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Onur YılmazYayın İdare Merkezi
Kavaklıdere Mah. Tunali Hilmi Cad. No:54 Kat:4 Daire: 8
06660 Kavaklıdere / ANKARA
Tel - Faks: 0 312 437 76 41
bilgi@gazetesolfasol.com
yaziisleri@gazetesolfasol.comAbonelik için
abone@gazetesolfasol.com
0 536 956 64 26
0 533 653 32 75İstanbul Temsilcisi
Alper Şen
İstiklal Cad. 116 Danışman Geçidi
Han Çıkmazı Sok. No: 1
Beyoğlu - İstanbul:
Tel: 0 537 683 94 70Basım Yeri
Mattek Matbaacılık
Bas. Yay. Tan. San. Tic. Ltd. Şti.
Adakale Sokak No:32/27
Kızılay/Ankara
Tel: 0 312 433 23 10Basım Tarihi
01.08.2012
ISSN: 1301-8655
Yerel Süreli Yayın
4.000 Adet Basılmıştır

SOLFASOL'u Nerede Bulabilirsiniz?

Ankara Satış Noktaları:

Ada Kitabevi (Gordion AVM), Anadolu Kitabevi (Tunalı Hilmi Önal Pasajı), Aşıyan Kitabevi (Bayındır Sok. Adil Han Kızılay), Bahar Kitabevi (Karanfil Sok. Birlik Pasajı), Dost Kitabevi (Konur Sokak), Devr-i Alem Sahaf (Tunalihilmi Cad. Kuşulu Pasajı), İmge Kitabevi (Konur Sok.), Turhan Kitabevi (Konur Sok.), Gülden Kitabevi (Karanfil Sok. Birlik Pasajı), Güven Kitabevi (Bahçelievler 7 Cad. 32. Sok.), Leylim Kitap (Esat Cad. Pamuk Pasajı), ODTÜ Öykücü Kitabevi (ODTÜ Çarşısı), ODTÜ Mimarlık Fakültesi Kirtasiye, Oku-yorum Kitabevi (Konutkent 1 Çarşısı), Orhun Kitabevi (Tunalihilmi Cad. Tunalı Pasajı) Evrensel Kitabevi, Nazım Hükmet Kültür Merkezi.

İstanbul Satış Noktaları:

Mephisto Kitabevi: (Beyoğlu & Kadıköy Şubeleri)
Parmakizi Kitabevi (Kadıköy Akmar Pasajı No: 70/25)
Semerkand Kitabevi (Beyoğlu Süslü Sakı Sok.No: 5)

Solfasol Mekânları:

Solfasol'ü okuyabileceğiniz mekânlar da var!
Kızılay'da Anatolia Cafe, AST, Beyoğlu Cafe, EskiYeni, Nefes, Ortadünya, Roxanne Cafe, Tayfa Kitap Cafe, Tenedos ve Sakal'da, Ayrıca Siyasal Kirtasiye, İHD, Ahlatlıbel, Lozantpark, Büyülfener Sinemaları, ODTÜ Sunshine'da; Kaleye yolunuz düşerse Kirit Kafe'de (Koyunpazarı Sokak No:60), Çarşı'da (Ayrancı Ali Dede Sokak) Solfasol bulabilirsiniz.

Protokol Yolu'nda Ağaç Katliamı

Akın Atauz

Doğukent Caddesinden hiç geçtiniz mi? Eğer geçtiyseniz görmüşsünüzdür. Üç şerit gidiş, üç şerit dönüş. Ortada ağaçlandırılmış bir refüj ve yolun iki tarafında altışar metrelik geniş bir yaya yolu ve iki taraftaki yaya yollarıyla konutlar arasında, yine ağaçlandırılmış ve çimenlendirilmiş onar metre genişliğinde birer yeşil şerit...

Keçiören taraflarını filan bilmiyorum ama, kentin güneyinde, en geniş ve uygar bir kentin normlarına en uygun caddede olduğu söylenebilirdi. Her iki yöndeki yaya yolları çok geniş olduğu için, yaya kaldırımının tam ortasında da, belediye tarafından ağaçlar dikilmişti. Artık bu ağaçlar yok.

Bu ağaçlar oldukça kendi halinde (öyle çınar, kestane filan değillerdi) ama mücadeleciler ağaçlardı.

Bu yaya kaldırımaları, evim ile işyerim arasındaki yolun bir bölümünü oluşturduğundan, çok yakından tanıyorum bu ağaçları. Onun için "mücadeleciler" diyorum. Bu ağaçlarla, neredeyse 10 yıla yakın bir tanışıklığım vardı. Kış-yaz, gece-gündüz, bu ağaçlarla görüşüyorduk. Bu sözleri, belli anlamları olduğu için seçtim. Gündüzleri ve yazları, artık gölgeleri yayalara yetecek kadar olmaya başlamıştı. Genç ağaçlardı, fidan olma dönemlerini yeni tamamlıyorlardı ve henüz gövdelerinin çapı 15-20 santim civarındaydı.

Bizim orası çok fırtınalıdır. Bilen bilir. Kışın bu fırtınalara rahatça göğüs gererlerdi. Onları desteklemek için dikilmiş olan sıklar çoktan kaybolmuş olsa da, onlar sebatlıydılar. Uzun yıllar, kışları cılız bir dal gibi geçirdiler. Öyle ki bahara doğru, kimin olduğunu bilmediğim bir hisse uğradı bazıları. Onları bir dalı kırar gibi kırarlardı, acımasızca. Ama onlar, her seferinde köklerinden yeniden yeşillenir ve bir dal verir, sonra da en iyi dalını gövdesi gibi büyüterek, yeniden katılırdı büyüme yarışına.

Ama bu ağaçların (bugüne kadar) en acımasız ve en insafsız düşmanı, bu caddede geceleri, hem acemi

olan, hem de aşırı hızla araba sürenlerdi. Onlar direksiyon hakimiyetlerini kaybettiklerinde, yaya kaldırımına çıkar ve arabalarını durdurmak için bu genç fidanların 10-15'ini birden katleder ve böylece arabalarına çok hasar vermeden, durmuş olurlardı. Öyle ki, bu gencecik gövdeli fidanların, bu tür fren olarak kullanılmayan ve hasara uğramamış olanı kalmamış gibiydi. Ama onlar, yine de büyümeye devam ettiler ve artık gövdeleri, araba çarptırarak durmak için kullanılacak cılızlık aşamasını geçmişti.

Boşuna söylemiyorum, onları tanıdığımı ve mücadeleciler olduklarını bildiğimi söylerken... Onlar nice şımarık zengin çocuğu arabasının altından kurtulmuş, kışın kavurucu ayazlarını yemiş, bükülmüş ama kurumamış yiğit ağaçlardı. Yazları hiç kimse onları sulamazdı. Her biriyle tek tek konuşurdum. Başlarına gelenleri gördüğümü ve benim de ağaçlara bu zulmü ve ezayı yapanlara, o ağaçlar kadar öfkeli olduğumu söyledim onlara... Kesin olarak onların safındaydım.

Bu eziyetlere katlanarak, her yıl büyüdüler ve serpildiler. Artık, delikanlılık çağları oldu ve yaya kaldırımını hem süsleyip hem gölgelemeye başladılar.

Bu defa başlarını geleni anlatmaya yüreğim elvermiyor. Ama herhangi bir kent, eğer bizim belediyemiz gibi bir belediyeye sahipse, böyle bir belediye başkanıyla yönetilen bir kentse, yayaların ve ağaçların başına her türlü inanılmaz ve insafsız zulümler gelebilir.

12 yıllık yaşamı boyunca bir tek gün bile tıkanmamış bu en geniş, 6 şeritli otomobil yolunu genişletmek, yaya yolunu daraltarak ağaçların hepsini kökünden kesip otomobillere birer şerit daha hediye etmek, ancak bu kadar insafsız bir ağaç kasaplığını savunabilecek insanlar ve onların belediyesi tarafından reva görülebilir bizlere...

O kadar korkakça ve yalancılıkla yapılıyor ki bu yüz kararı uygulamayı, geceleri sinsice gelip yaya yolunu yok eden, büyük ve gürültülü güçlü iş makineleriyle çullanıyorlar ağaçların üzerine. Onları gövdelerinden kesiyorlar ve sonra televizyonda, o ağaçların "taşındığını" yalanını söylüyorlar, bu kitlesel katliamı kimseye itiraf edemeyecekleri için...

Tekrar söylüyorum: Onlar çok mücadeleciler ve yiğit ağaçlardı. Onları hiç kimse savunamadan, ağaç kasapları geceleri gelip, yüklercesini binlercesini birden katletti ve şimdi köklerinin üzerine asfalt döküyorlar.

Çok üzüntülüyüm. Hem böyle bir kentte yaşadığım için, hem ağaç arkadaşlarımı bu kasapların elinden kurtaramadığım için, hem ağaçları -gereksiz yere ve otomobiller uğruna- bu kadar direnişsiz, o korkunç makinelerle kaptırmaktan başka bir şey elimden gelmediği, yapamadığım için...

Çok yakın arkadaşlarımı bir soykırımda kaybetmiş gibiyim.

"Gazetecilik başkalarının basılmasını istemediği şeyleri basmaktır. Bunun dışında kalan her şey halkla ilişkilerdir."
George Orwell

Biz Kimiz?

Biz üniversite ve liselerde, kültür, sanat, bilim üreten ve ürettiğinden öğrenen öğrencileriz. Keman çalan mühendis, bilimsel araştırmalar yapan felsefe öğrencisi, piyes yazarı, ışığı düzenleyen ve nihayet oyunu oynayan fizikçi, psikoloji veya tarih öğrencisiyiz. Öğrenmenin ve öğrencinin okul sıralarına hapsedilemeyeceğini biliyoruz. Öğrenciyi yeniden tanımlıyoruz.

Neden HES'lere Karşıyız?

Bir hidro elektrik santralının kurulması 10.000'den fazla ağacın kesilmesine ve derenin 8 km'lik kısmının kurumasına; derede ve toprakta birçok canlı kaybına neden oluyor. Aynı zamanda bu doğal yaşamın içinde kültürü şekillenen halklara karşı zaten kuşaklardır sürdürülen asimilasyonu giderek hızlandırıyor, halkların iradesi hiçe sayılıyor.

Metin Lokumcu, doğa ve yaşam mücadelesi veren biri olduğu için, geçtiğimiz yıl Hopa'da devletin polisi tarafından, "zararsız" gaz bombalarıyla öldürüldü. Biz de, bir HES karşıtı çalışma yürüten ve bu kampı örgütleyen öğrenciler olarak, kampı Metin Hocamıza ithaf ediyoruz.

Nasıl Ulaşabilirsiniz?

Kampı örgütleyen topluluklardan ve Yüksel caddesindeki standımızdan daha fazla bilgi edinebilirsiniz. Yüksel caddesindeki standımızda tulum ve kemeçle ezgileriyle horon vurmaya bekleriz. Ayrıca Ankara'da ki üniversite kampüslerinde kampa kadar devam edecek etkinliklerimiz olacaktır. Kampımız imzaya açıktır.

Ankara: 0555 434 21 64 İstanbul :0537 450 47 17

Çanakkale:0546 49911 69 İzmir:0506 782 61 74

Antakya:0555 994 84 86 Mersin:0542 470 22 40

Karadeniz:0531 846 87 21

www.hesekarsikamp.com

Facebook:HES'lere Karşı Çamlıhemşin'de buluşuyoruz.

GENÇLİK KAMPI

RİZE - ÇAMLIHEMŞİN

Metin Lokumcu'nun Yolunda
Hes'lere Karşı Öğrenciler Buluşuyor

25 Ağustos - 2 Eylül

Program

- Atölyeler
- Paneller
- Konserler
- Turnuvalar
- Geziler
- Rafting
- Trekking

İLETİŞİM

Ankara: 0 555 434 21 64
İstanbul: 0 537 450 47 17
İzmir: 0 506 782 61 74
Antakya: 0 555 994 84 86
Mersin: 0 542 470 22 40
Karadeniz: 0 531 846 87 21

Kamp Örgütlenmesine Dahil Olmak İsteyen Topluluk- Dernek- Fanzin vb. Kurumlar Bizimle İletişime Geçebilirler

Öğrenci Eğitim Platformu (Ankara Ünl. Bilim ve Felsefe Atölyesi, Ankara Ünl. Güzel Sanatları, Ankara Ünl. Sektör Sinema Topluluğu, Öğrenci Ünl. YTD, Fikirler Köşeri Öğrenci Derneği, Basık Makina Derneği, Çukurova Ünl. Çukurova Öğrencileri Derneği, Mustafa Kemal Ünl. Dün Çağın Dergisi), Ankara Ünl. - Poyraz Atölyesi, Dış Fantezi, Üniversiteli Arap Akademi Öğrencileri, Tuzla'nın Öğrencileri, Çan Gençlik İnanışık, Fantezi Dükkanı, İstanbul Ünl. Hergele Gazetesi, Arslanlar Top Öğrencileri, Afyon Kocayay Ünl. Materyal Teknolojileri Kulübü, Akıncı Ünl. Öğrenci Dönüşüm Grubu

**SOLFASOL'E
ABONE
OLMAK
İSTER MİSİNİZ?**

Solfasol, doğrudan satış yanında destekçi abone ve abonelerinin katkılarıyla yayın hayatına devam etmeyi, tüm Ankaralılara, Ankara'nın sokaklarına, meydanlarına, üniversitelerine, kahvelerine, parklarına, kitapçılara; en uzak köşesine kadar; sonra sesimiz ve gücümüz nereye kadar yeter ise oraya kadar ulaşmayı hedeflemektedir. Solfasol'e kişisel ya da kurumsal destekçi ve abone olmak için e-postanızı bekliyoruz: abone@gazetesolfasol.com Katkı, görüş ve önerileriniz için bize yazın: bilgi@gazetesolfasol.com www.gazetesolfasol.com